

32001D0822

30.11.2001.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 314/1

ODLUKA VIJEĆA

od 27. studenoga 2001.

o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj zajednici

(„Odluka o prekomorskom pridruživanju”)

(2001/822/EZ)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

— osiguravanjem poboljšanja učinkovitosti financijskog instrumenta.

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, dalje u tekstu Ugovor, a posebno njegov članak 187.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

budući da:

(1) Odluka Vijeća 91/482/EEZ od 25. srpnja 1991. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj ekonomskoj zajednici ⁽¹⁾ primjenjivala se do 1. prosinca 2001. Njezin članak 240. stavak 4. predviđa da Vijeće, odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije, utvrđuje odredbe kojima se određuje buduća primjena načela utvrđenih u člancima 182. do 186. Ugovora.

(2) Izjavom br. 36 o prekomorskim zemljama i područjima, dalje u tekstu „PZP-ovi”, koja je priložena završnom aktu Konferencije predstavnika vlada država članica, potpisanoj u Amsterdamu 1997., Vijeće se poziva da, djelujući u skladu s člankom 187. Ugovora, preispita aranžmane za pridruživanje s PZP-ovima sa sljedećim četverostrukim ciljem:

— učinkovitijim promicanjem gospodarskog i društvenog razvoja PZP-ova,

— razvijanjem gospodarskih odnosa između PZP-ova i Europske unije,

— vodeći više računa o raznolikosti i posebnim značajkama pojedinih PZP-ova, uključujući aspekte u vezi sa slobodom poslovnog nastana,

(3) Europski parlament 11. veljače 1999. donio je Rezoluciju o odnosima između PZP-ova, država AKP-a i najudaljenijih regija Europske unije ⁽²⁾. Nadalje, 4. listopada 2001. donio je na prijedlog Komisije Rezoluciju za Odluku Vijeća o pridruživanju PZP-ova Europskoj zajednici ⁽³⁾.

(4) U svojoj komunikaciji od 20. svibnja 1999. pod naslovom „Status PZP-ova pridruženih EZ-u i mogućnosti za „PZP 2000’”, Komisija je proučila značajke i razvoj pridruživanja PZP-ova EZ-u od 1957., naznačila je temeljna načela i trenutnu situaciju pridruživanja i izradila nacrt alternativnih politika za pridruživanje za razdoblje koje započinje 1. ožujka 2000.

(5) U skladu s člankom 10. Odluke 91/482/EEZ, nadležna tijela PZP-ova obavijestila su Komisiju o izmjeni ili dopunama koje ubuduće žele, posebno u okviru sastanka partnerstva održanog 29. i 30. travnja 1999., kojem je prisustvovala Komisija, četiri države članice s kojima su PZP-ovi povezani i 20 odgovarajućih PZP-ova.

(6) Iako nisu treće zemlje, PZP-ovi ne čine dio jedinstvenog tržišta i moraju ispunjavati obveze nametnute trećim zemljama u vezi s trgovinom, posebno u pogledu pravila o podrijetlu, zdravstvenih standarda i zdravstvenih standarda za bilje i zaštitnih mjera.

(7) Općenito, kada Vijeće donosi mjere prema članku 187. Ugovora, mora voditi računa i o načelima utvrđenima u dijelu četvrtom Ugovora i drugim načelima prava Zajednice. Također bi trebalo voditi računa o iskustvu stečenom u provedbi trgovinskog režima iz Odluke 91/482/EEZ.

⁽¹⁾ SL L 263, 19.9.1991., str. 1. Odluka kako je zadnje izmijenjena Odlukom 2001/161/EZ (SL L 58, 28.2.2001., str. 21.).

⁽²⁾ PE 228.210, 1.12.1998.

⁽³⁾ Još nije objavljena C5-0070-2001/2033 (COS).

- (8) Taj režim predviđa slobodan pristup s nultom stopom carine za proizvode podrijetlom iz PZP-ova i pravila o podrijetlu koja dopuštaju kumulaciju s proizvodima podrijetlom iz država AKP-a, koji podliježu drugom režimu, ili podrijetlom iz Zajednice. To uzrokuje ili prijeti uzrokovanjem ozbiljnog poremećaja u funkcioniranju određenih organizacija zajedničkog tržišta u okviru zajedničke poljoprivredne politike, posebno onih za rižu i šećer. Zbog takvog poremećaja Komisija i Vijeće više su puta donijeli zaštitne mjere.
- (9) U odnosu na rižu, promjene uvedene srednjoročnom revizijom Odluke ⁽¹⁾, koje ograničavaju mogućnost kumulacije podrijetla, pomogle su očuvati pristup proizvoda iz PZP-ova tržištu Zajednice u skladu s ravnotežom navedenog tržišta. Taj bi pristup trebalo poboljšati u pogledu najmanje razvijenih PZP-ova, ali bez izmjena cjelokupne količine koja ima koristi od kumulacije. S obzirom na to da su samo dva druga PZP-a prethodno djelovala u ovom sektoru, zbog transparentnosti bi im trebalo odobriti preostale dostupne količine.
- (10) Međutim, u odnosu na šećer i šećerne mješavine, rast u izvozu PZP-ova robe od šećera podrijetlom iz država AKP-a ili Zajednice na prekomjerno opskrbljeno tržište doveo je do većeg smanjenja kvota koje su dozvoljene proizvođačima iz Zajednice, a stoga i većega gubitka njihovog zajamčenog prihoda.
- (11) Nadalje, taj izvoz, u svjetlu minimalnih postupaka s niskom dodanom vrijednošću koji su trenutačno dovoljni za dobivanje statusa proizvoda podrijetlom iz PZP-ova u sektoru šećera, može vrlo malo doprinijeti razvoju područja i, bez sumnje, izvan bilo kakvog razmjera u odnosu na prouzročene poremećaje u odgovarajućim sektorima Zajednice.
- (12) Zbog gore navedenih razloga, trebalo bi stoga donijeti pravila o podrijetlu koja bi isključivala mogućnost kumulacije država AKP-a, PZP-ova i EZ-a u odnosu na šećer u slučaju kad se provode samo minimalni postupci. Međutim, uzimajući u obzir ulaganja koja su već ostvarena u PZP-ovima na temelju važećih pravila od 1991., takvo bi isključivanje trebalo postupno stupiti na snagu. Zbog toga i podložno donošenju potrebnih provedbenih odredaba, privremeno bi se trebao dopustiti nastavak kumulacije, s postupnim smanjenjem količinskih ograničenja koja su u skladu s ciljevima organizacije zajedničkog tržišta Zajednice za šećer, vodeći računa o legitimnim interesima gospodarskih subjekata PZP-ova.
- (13) Također bi trebalo osigurati da se poljoprivredni proizvodi podrijetlom iz Zajednice za koje je iskorišten povrat poreza na izvoz ne mogu ponovno uvesti bez carine u Zajednicu putem kumulacijskog postupka.
- (14) Nadalje, sva bi pravila o podrijetlu PZP-ova trebala dopuniti u interesu dotičnih gospodarskih subjekata i administrativnih tijela kako bi se u obzir uzeo tehnički napredak i politika koju je donijela Zajednica u vezi s usklađivanjem pravila o podrijetlu. S istim ciljem, postupak bi trebalo pojednostavniti kako bi se ubuduće omogućila lakša provedba nužnih tehničkih izmjena pravila.
- (15) Postupak za pretovar robe koja nije podrijetlom iz PZP-ova, nego je u slobodnom optjecaju, trebalo bi dovršiti i pojasniti u smislu osiguravanja transparentnog i pouzdanog pravnog okvira za gospodarske subjekte i administracije. Postupak bi također trebalo proširiti tako da pokriva određene ribarske proizvode od osobite važnosti za Grenland i Sveti Petar i Mikelon, pod uvjetom da se donesu potrebni provedbeni propisi.
- (16) Opće odredbe Ugovora i zakonodavstvo izvedeno iz njega ne primjenjuju se automatski na PZP-ove, osim ako je izričito drukčije određeno. Proizvodi PZP-ova koji su uvezeni u Zajednicu moraju, međutim, biti u skladu s važećim pravilima u Zajednici.
- (17) Financijsku bi pomoć PZP-ovima trebalo odobriti na osnovi jednoobraznih, transparentnih i učinkovitih mjerila, uzimajući u obzir potrebe i dostignuća PZP-ova. Takva bi mjerila trebala posebno uključiti gospodarsku i fizičku dimenziju PZP-ova, korištenje prošlih alokacija, poštovanje načela ispravnog financijskog upravljanja, pravednu fiskalnu politiku, procijenjeni kapacitet apsorpcije, potrebu za utvrđivanjem rezervi kako bi se financirao nepredviđeni izdatak i nesmetana tranzicija radi sprečavanja nastajanja iznenadnih značajnih smetnji za alokaciju sredstava za Novu Kaledoniju, Francusku Polineziju i Nizozemske Antile. U interesu učinkovitosti, pojednostavljenja i prepoznavanja upravljačkih kapaciteta tijela PZP-ova, financijskim izvorima koji su odobreni PZP-ovima trebalo bi upravljati više na osnovi partnerstva, primjenjivanjem postupaka koji se temelje na važećim pravilima za strukturne fondove.
- (18) U tu svrhu, postupci glavnu odgovornost za programiranje i provedbu suradnje delegiraju posebno PZP-ovima. Suradnja će se provoditi uglavnom u skladu s teritorijalnim propisima PZP-ova i ona će ojačati potporu za nadzor, ocjenu i reviziju programiranih aktivnosti. Nadalje, potrebno je pojasniti koji su programi Zajednice i proračunske linije otvoreni za PZP-ove, kao i postupke za jednostavan prijelaz iz prethodnih EFR-ova u deveti EFR.
- (19) Globalne promjene koje su se odrazile u stalnom procesu liberalizacije trgovine uvelike obuhvaćaju Zajednicu, glavnog trgovinskog partnera PZP-ova, kao i njihove susjede države AKP-a i druge gospodarske partnere. U izjednačenosti pristupa tržištu, razina tarifa igra sve manju ulogu, dok trgovina uslugama i područja povezana

⁽¹⁾ Odluka Vijeća 97/803/EZ od 29. studenoga 1997. o izmjeni u srednjoročnom razdoblju Odluke 91/482/EEZ o pristupanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj ekonomskoj zajednici (SL L 329., 29.11.1997., str. 50.).

s trgovinom preuzimaju sve veću važnost u odnosu između PZP-ova i njihovih gospodarskih partnera. Taj bi se odnos stoga trebao potaknuti, istodobno zadržavajući široki koncept sadašnjeg trgovinskog režima, kao i olakšati postupnu integraciju onih PZP-ova koji to žele u regionalno i svjetsko gospodarstvo, pomažući im ojačati pregovaračku moć u svim tim novim područjima.

- (20) Mjere koje su potrebne za provedbu ove Odluke trebalo bi donijeti u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ⁽¹⁾. Međutim, u mjeri u kojoj se odnosi na provedbu 9. EFR-a, glasovanje i većina trebali bi biti u skladu s onima utvrđenima u članku 21. Unutarnjeg sporazuma između predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o financiranju i upravljanju pomoći Zajednice u okviru Financijskog protokola uz Sporazum o partnerstvu između afričkih, karipskih i pacifičkih država i Europske zajednice i njezinih država članica, potpisan u Cotonouu (Benin) 23. lipnja 2000. i o alokaciji financijske pomoći za prekomorske zemlje i područja na koje se primjenjuje

dio četvrti Ugovora ⁽²⁾, dalje u tekstu „Unutarnji sporazum”.

- (21) PZP-ovi su krhke otočne sredine kojima je potrebna primjerena zaštita, uključujući u pogledu gospodarenja otpadom. U pogledu radioaktivnog otpada, to je predviđeno člankom 198. Ugovora o Euratomu i zakonodavstvom koje je doneseno u skladu s njim, osim za Grenland, na koji se Ugovor o Euratomu ne primjenjuje. Za drugi otpad trebalo bi točno odrediti koja se pravila Zajednice primjenjuju na PZP-ove.
- (22) Aranžmani za pridruživanje navedeni u ovoj Odluci ne bi se smjeli primjenjivati na Bermuda u skladu sa željama Vlade Bermuda.
- (23) Vijeće bi trebalo sastaviti inovativni odgovor na sve gore navedene nove čimbenike, koji je istodobno dosljedan i prilagođen različitim situacijama. Novi status pridruživanja može omogućiti takav odgovor,

ODLUČILO JE:

DIO PRVI

OPĆE ODREDBE O PRIDRUŽIVANJU PZP-ova ZAJEDNICI

Poglavlje 1.

Opće odredbe

Članak 1.

Svrha, ciljevi i načela

1. Temelj za pridruživanje PZP-ova Zajednici, dalje u tekstu „pridruživanje PZP-EZ”, jest svrha navedena u članku 182. Ugovora, naime promicanje gospodarskog i socijalnog razvoja PZP-ova i uspostavljanje bliskih gospodarskih odnosa među njima i Zajednicom kao cjelinom.

Ono slijedi ciljeve iz članka 183. Ugovora u skladu s načelima utvrđenima u člancima 184. do 188. Ugovora usredotočujući se na smanjenje, sprečavanje i, konačno, iskorjenjivanje siromaštva te na održivi razvoj i postupnu integraciju u regionalno i svjetsko gospodarstvo.

2. Pridruživanje se odnosi na PZP-ove iz Priloga I.A.
3. U skladu s člankom 188. Ugovora, ova se Odluka primjenjuje na Grenland podložno posebnim odredbama iz Protokola o posebnim aranžmanima za Grenland koji je priložen Ugovoru.

Članak 2.

Temeljni elementi

1. Pridruživanje PZP-EZ temelji se na načelima slobode, demokracije, poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda te

vladavini prava. Ta su načela, na kojima se temelji Unija u skladu s člankom 6. Ugovora o Europskoj uniji, zajednička državama članicama i PZP-ovima koji su s njima povezani.

2. U područjima suradnje iz ove Odluke ne smije biti diskriminacije koja bi se temeljila na spolu, rasi ili etničkom podrijetlu, religije ili uvjerenju, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije.

Članak 3.

Najmanje razvijeni PZP-ovi

1. Zajednica dodjeljuje posebni tretman najmanje razvijenim PZP-ovima i onima koji nisu u mogućnosti imati koristi od regionalne suradnje i integracije navedene u članku 16.

2. Da bi se odgovorilo na takve teškoće, suradnja radi financiranja razvoja obuhvaća, među ostalim, posebni tretman pri utvrđivanju obujma financijskih resursa i uvjeta s kojima su povezani kako bi se najmanje razvijenim PZP-ovima omogućilo prevladavanje strukturnih i drugih smetnji u njihovom razvoju. Ona posebnu pažnju poklanja poboljšanju životnih uvjeta najsiriromašnijih dijelova stanovništva u kontekstu ublažavanja siromaštva.

3. PZP-ovi koji se za potrebe ove Odluke smatraju najmanje razvijenima navedeni su u Prilogu I.B. Ovaj se popis mijenja jednoglasnom odlukom Vijeća, na prijedlog Komisije, kada gospodarska situacija nekog PZP-a prolazi kroz značajnu i trajnu promjenu, zahtijevajući njegovo uključivanje u kategoriju najmanje razvijenih PZP-ova ili kada njegovo uklanjanje u tu kategoriju više nije opravdano.

⁽¹⁾ SL L 184., 7.7.1999., str. 23.

⁽²⁾ SL L 317., 15.12.2000., str. 355.

Poglavlje 2.

Sudionici suradnje u PZP-ovima

Članak 4.

Načela

1. U okviru partnerstva predviđenog člankom 7. ove Odluke, tijela PZP-ova preuzimaju primarnu odgovornost za oblikovanje strategija pridruživanja i razvoja i njihovu provedbu kroz pripremanje, zajedno s Komisijom i državama članicama s kojima su PZP-ovi povezani, jedinstvenih programskih dokumenata (dalje u tekstu „JPD”) i programa suradnje.

2. Zajednica priznaje da lokalni javni i privatni sudionici igraju ključnu ulogu u ostvarivanju ciljeva utvrđenih u članku 183. Ugovora.

3. Pri provedbi ove Odluke, stranke poštuju načela transparentnosti, supsidijarnosti i potrebu za učinkovitosti.

Članak 5.

Razni sudionici suradnje

1. Sudionici suradnje u PZP-ima uključuju:

- tijela PZP-a,
- druga regionalna i lokalna tijela u okviru PZP-ova,
- civilno društvo, društvena, poslovna i sindikalna udruženja, pružatelje javnih usluga i lokalne, nacionalne ili međunarodne nevladine organizacije (NVO).

Države članice s kojima su povezani PZP-ovi obavješćuju Komisiju u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ove Odluke o nacionalnim, regionalnim ili lokalnim tijelima iz različitih članaka ove Odluke.

2. Priznanje nevladinih sudionika ovisi o njihovoj mogućnosti da zadovolje potrebe lokalnog stanovništva, njihovoj stručnosti i posjedovanju demokratske i odgovorne organizacije i upravljanja.

3. Nvladini sudionici određuju se sporazumom između nadležnih tijela PZP-a, Komisije i države članice s kojom je povezan PZP, uzimajući u obzir određeni predmet, njihovu stručnost i područje aktivnosti. Proces utvrđivanja provodi se u svakom PZP-u kao dio procesa za pripremu programa suradnje iz članka 4.

Članak 6.

Odgovornosti nevladinih sudionika

Nvladini sudionici određeni u skladu s člankom 5. stavkom 3. mogu imati utjecaja u:

- obavješćivanju i savjetovanju,

— pripremanju i provedbi programa suradnje,

— decentraliziranoj suradnji u kontekstu odgovornosti delegiranih u svrhu davanja potpore lokalnim razvojnim inicijativama.

Poglavlje 3.

Načela i postupci partnerstva PZP-EZ

Članak 7.

Dijalog i partnerstvo

1. Kako bi se omogućilo PZP-u da u potpunosti sudjeluje u provedbi pridruživanja PZP-EZ, uz dužno poštovanje načina na koji su organizirane institucije dotičnih država članica, pridruživanje se oslanja na postupak savjetovanja koji se temelji na niže navedenim odredbama. Postupkom se uređuje svako pitanje koje proizlazi iz odnosa između PZP-ova i Zajednice.

2. Prošireni dijalog trebao bi omogućiti Zajednici, svim PZP-ovima i državama članicama s kojima su povezani da se međusobno savjetuju o načelima, detaljnim postupcima i rezultatima pridruživanja.

Forum PZP-EU za dijalog, dalje u tekstu „forum PZP” jednom godišnje okuplja tijela PZP-ova, predstavnike država članica i Komisiju.

3. Između Komisije, države članice s kojom je povezan PZP i svakog PZP-a, koji predstavljaju njegova tijela, uspostavlja se zasebno partnerstvo koje omogućuje praktično ostvarivanje ciljeva i načela ove Odluke, posebno onih iz članka 4. i 19. Ovo se trostrano savjetovanje dalje u tekstu naziva „partnerstvo”.

Radne skupine partnerstva, koje imaju savjetodavnu ulogu, utvrđuju se za svaki PZP. Njihovo se članstvo sastoji od gore navedenih triju partnera. Ove radne skupine mogu se sazvati na zahtjev Komisije, države članice ili PZP-a. Na zahtjev jednog od partnera, nekoliko radnih skupina partnerstva može održati zajedničke sastanke kako bi se razmotrila pitanja od zajedničkog interesa ili regionalni aspekti pridruživanja.

4. Ovo se savjetovanje provodi poštujući u potpunosti odgovarajuće institucionalne, pravne i financijske ovlasti svakog od triju partnera.

Komisija predsjedava radnim skupinama i forumom PZP te obavlja funkciju tajništva.

Predstavnik Europske investicijske banke, dalje u tekstu EIB, prisustvuje sastancima kada su na dnevnom redu pitanja koja se na nju odnose.

5. Mišljenja radnih skupina i foruma PZP, kada je to primjereno, predmetom su odluka Komisije, u okviru njezinih ovlasti, ili prijedloga Komisije upućenih Vijeću s ciljem provedbe novih elemenata pridruživanja PZP-EZ ili njegove izmjene na temelju članka 187. Ugovora.

Članak 8.

Zajednička parlamentarna skupština AKP-EU

Tijela PZP-ova obavješćuju se o dnevnom redu, rezolucijama i preporukama Zajedničke parlamentarne skupštine AKP-EU.

Države članice i Komisija pružaju potporu bilo kojem zahtjevu tijela PZP-ova za sudjelovanje kao promatrači na plenarnim zasjedanjima Zajedničke parlamentarne skupštine AKP-EU, podložno poslovniku skupštine.

Članak 9.

Upravljanje

Tekuće upravljanje u vezi s ovom odlukom vode Komisija i tijela PZP-ova i, ako za to nastane potreba, država članica s kojom je povezan PZP, u skladu s institucionalnim, pravnim i financijskim ovlastima svakog partnera, posebno u pogledu suradnje radi financiranja razvoja i suradnje u području trgovine i usluga.

DIO DRUGI

PODRUČJA SURADNJE PZP-EZ

Članak 10.

Područja suradnje

Zajednica doprinosi suradnji u onim područjima u PZP-ovima iz ove glave u skladu s prioritetima utvrđenima u strategijama razvoja za svaki PZP ili, kada je to primjereno, u obliku regionalnih mjera.

Članak 11.

Proizvodni sektor

Suradnja podupire sektorske politike i strategije koje omogućuju pristup proizvodnim aktivnostima i izvorima, posebno u sljedećim područjima:

- (a) **poljoprivreda**: poljoprivredna politika i institucionalna izgradnja, diversifikacija, navodnjavanje, množenje sjemenja, mjere za zaštitu usjeva, proizvodnja gnojiva, oprema, poljoprerađa, stočarska proizvodnja i proizvodnja sitne stoke, uzgoj domaćih životinja, proširivanje i istraživanje; promidžba; skladištenje i prijevoz; sigurnost hrane; poljoprivredni kredit; uređivanje zemljišta i reforma, politika korištenja i registracije zemljišta, prijenos tehnologije, infrastruktura navodnjavanja i drenaže, druge usluge potpore;
- (b) **šumarstvo**: politika šumarstva i institucionalna izgradnja, uključujući korištenje stabala za očuvanje okoliša podložnog eroziji i nadzor širenja pustinja; pošumljavanje; upravljanje šumama, uključujući racionalno korištenje i upravljanje izvozima drvene građe; pitanja koja se odnose na tropske kišne šume; istraživanje i osposobljavanje;
- (c) **ribarstvo**: politika ribarstva i institucionalna izgradnja, zaštita ribljeg fonda i racionalno upravljanje ribljim fondom; uzgoj riba i obrtničko ribarstvo; ribarski prijevoz; hladno skladištenje, promidžba ribarstva i zaštita riba;
- (d) **ruralni razvoj**: ruralna politika i institucionalna izgradnja, integrirani projekti/programi ruralnog razvoja; pomoć i projekti usmjereni prema ljudima, proizvodnji i promidžbi u ruralnim područjima, ruralna infrastruktura;

- (e) **industrija**: sektorska politika i institucionalna izgradnja; obrtništvo; agroindustrije i drugi proizvođački sektori, industrija prometne opreme; tehnološko istraživanje i razvoj; kontrola kvalitete; razvoj i širenje malih i srednjih poduzeća te mikropoduzeća;
- (f) **rudarstvo**: sektorska politika i institucionalna izgradnja, tehnološko istraživanje i razvoj, rudarstvo u manjem opsegu itd.;
- (g) **energetika**: energetska politika i institucionalna izgradnja; proizvodnja energije (neobnovljiva i obnovljiva); učinkovito korištenje izvora energije; istraživanje i osposobljavanje u području energije; poticanje uključivanja privatnog sektora u proizvodnju i distribuciju energije;
- (h) **promet**: prometna politika i institucionalna izgradnja; cestovni, željeznički, zračni i morski promet te promet unutarnjim vodenim putovima i skladišni objekti;
- (i) **komunikacije**: komunikacijska politika i institucionalna izgradnja; telekomunikacije i mediji;
- (j) **vode**: vodna politika i institucionalna izgradnja; zaštita vodnih resursa, gospodarenje otpadom, vodoopskrba u ruralnim i urbanim područjima za domaćinstva te industrijske i poljoprivredne svrhe; skladištenje, distribucija i gospodarenje vodnim resursima;
- (k) **bankarske, financijske i poslovne usluge**: politika financijskog sektora i institucionalna izgradnja, poslovne usluge; privatizacija, sudjelovanje u kapitalu i promidžba; potpora trgovačkim, komercijalnim i poslovnim udruženjima (uključujući agencije za promicanje izvoza); financijske i bankarske institucije;
- (l) **razvoj i primjena tehnologije, istraživanje**: politika i institucionalna izgradnja; usklađeno djelovanje na lokalnoj, nacionalnoj i/ili regionalnoj razini za promicanje znanstvenih i tehnoloških aktivnosti i njihova primjena u proizvodnji, promicanje računalne pismenosti u javnom i privatnom sektoru, znanstveni programi i oprema za istraživanje.

Članak 12.

Razvoj trgovine

1. Zajednica provodi mjere za razvoj trgovine u svim fazama do konačne distribucije proizvoda.

Cilj je osigurati da PZP-ovi izvuku najveću korist iz odredbi ove Odluke te da mogu sudjelovati pod najpovoljnijim uvjetima na tržištu Zajednice te domaćem, podregionalnom, regionalnom i međunarodnom tržištu, proširujući ponudu i povećavajući vrijednost i obujam trgovine PZP-ova robom i uslugama.

2. Uz razvijanje trgovine između PZP-ova i Zajednice, posebna se pažnja poklanja aktivnostima namijenjenima povećanju samostalnosti PZP-ova i poboljšanju regionalne suradnje u trgovini i uslugama.

3. U okviru instrumenata predviđenih u ovoj Odluci i u skladu s odredbama navedenima s njima u vezi, poduzimaju se aktivnosti na zahtjev tijela PZP-ova, posebno u sljedećim područjima:

- (a) potpora pri utvrđivanju odgovarajućih makroekonomskih politika potrebnih za razvoj trgovine;
- (b) potpora pri stvaranju ili reformi odgovarajućeg zakonskog i regulatornog okvira, kao i pri reformi administrativnih postupaka;
- (c) uspostavljanje koherentnih trgovinskih strategija;
- (d) potpora PZP-ovima u razvijanju njihovih unutarnjih kapaciteta, informacijskih sustava i svijesti o ulozi i važnosti trgovine u gospodarskom razvoju;
- (e) potpora pri jačanju infrastrukture povezane s trgovinom i posebno potpora naporima PZP-ova pri razvoju i poboljšanju potporne infrastrukture za usluge, uključujući prometnu i skladišnu opremu, kako bi se osiguralo njihovo učinkovito sudjelovanje u distribuciji robe i usluga i unaprijedio tijek izvoza iz PZP-ova;
- (f) razvoj ljudskih potencijala i profesionalnih vještina u polju trgovine i usluga, posebno u prerađivačkom, promidžbenom, distributivnom i prometnom sektoru za tržište Zajednice te regionalna i međunarodna tržišta;
- (g) potpora razvoju privatnog sektora i posebno malim i srednjim poduzećima za identifikaciju i razvoj proizvoda, tržišne centre i zajedničke pothvate usmjerene na izvoz;
- (h) potpora djelovanjima PZP-ova usmjerenima prema poticanju i privlačenju privatnog ulaganja i aktivnosti zajedničkih pothvata;
- (i) uspostava, prilagodba i jačanje organizacija u PZP-ovima koje se bave razvojem trgovine i usluga, pridajući pažnju posebnim potrebama organizacija u najmanje razvijenim PZP-ovima;
- (j) potpora PZP-ovima koji nastoje poboljšati kvalitetu svojih proizvoda, prilagoditi ih tržišnim zahtjevima i proširiti svoja prodajna mjesta;

(k) potpora naporima PZP-ova s ciljem učinkovitog prodiranja na tržišta trećih zemalja;

(l) mjere za razvoj tržišta, uključujući povećanje kontakata i razmjene informacija između gospodarskih subjekata u PZP-ovima, državama AKP-a, državama članicama i trećim zemljama;

(m) potpora PZP-ovima u primjeni modernih promidžbenih tehnika u sektorima i programima usmjerenima na proizvodnju, posebno u područjima kao što su ruralni razvoj i poljoprivreda;

(n) uspostavljanje i razvoj osiguravajućih i kreditnih institucija u području razvoja trgovine.

4. Potpora u sudjelovanju PZP-ova na trgovinskim sajmovima, izložbama i trgovinskim misijama pruža se samo gdje takvi događaji čine sastavni dio sveobuhvatnih programa za razvoj trgovine i tržišta.

5. Sudjelovanje najmanje razvijenih PZP-ova u različitim trgovinskim aktivnostima potiče se posebnim odredbama, među ostalim plaćanjem putnih troškova zaposlenicima i troškova prijevoza izložaka prilikom njihovog sudjelovanja na sajmovima, izložbama ili trgovinskim misijama na lokalnoj i regionalnoj razini te u trećim zemljama, uključujući trošak privremene izgradnje i/ili iznajmljivanja izložbenih štandova i boksova. Najmanje razvijenim PZP-ovima dodjeljuje se posebna pomoć za pomaganje u pripremanju i/ili kupovini promotivnih materijala.

Članak 13.

Trgovina uslugama

1. Zajednica je suglasna s razvojem i financiranjem infrastrukture i ljudskih potencijala u pogledu trgovine uslugama u skladu s prioritetima utvrđenima u strategijama razvoja svakog PZP-a.

2. Zajednica doprinosi razvoju i promicanju isplativih i učinkovitih pomorskih prijevoznih usluga u PZP-ovima:

- (a) poticanjem učinkovite otpreme tereta po gospodarski i trgovinski prihvatljivim cijenama;
- (b) provođenjem dobrih politika i pravila o tržišnom natjecanju;
- (c) povećanim sudjelovanjem PZP-ova u međunarodnim otpremničkim uslugama;
- (d) poticanjem regionalnih programa pomorskog prijevoza i razvoja trgovine;
- (e) povećanim uključivanjem lokalnog privatnog sektora u otpremničke usluge.

Zajednica i PZP-ovi obvezuju se promicati sigurnost otpreme brodovima, sigurnost posada i sprečavanje onečišćenja.

3. Zajednica pojačava suradnju s PZP-ovima kako bi osigurala redovito poboljšanje i rast zračnog prometa.

To uključuje:

- (a) ispitivanje svih načina reforme i modernizacije industrije zračnog prometa u PZP-ovima;
- (b) promicanje njihove komercijalne održivosti i konkurentnosti;
- (c) poticanje viših razina ulaganja i sudjelovanja privatnog sektora i veću razmjenu znanja i dobrih poslovnih praksi;
- (d) omogućavanje putnicima i izvozniciima u svim PZP-ovima pristup globalnim mrežama zračnog prijevoza.

4. Sigurnost se mora osigurati u sektoru zračnog prijevoza, a odgovarajuće međunarodne norme uvesti i provesti.

U tu svrhu, Zajednica pomaže PZP-ovima u:

- (a) provedbi sigurnosnih sustava zračne plovidbe, uključujući sustav veza, navigacije i nadzora/upravljanja zračnim prijevozom (CNS/ATM);
- (b) provedbi sigurnosnih mjera u zračnim lukama i osnaživanju sposobnosti tijela civilnog zrakoplovstva u upravljanju svim aspektima operativne sigurnosti pod njihovim nadzorom;
- (c) razvijanju infrastrukture i ljudskih potencijala;
- (d) osiguravanju da se sve poduzete mjere u ovom području temelje na savjetima odgovarajućih međunarodnih organizacija i da će biti dugoročno učinkovite i održive.

5. Odgovarajuća pažnja mora se posvetiti smanjivanju utjecaja zračnog prometa na okoliš, posebno putem primjerenih studija o utjecaju na okoliš.

6. U mnogim aspektima zračnog prijevoza regionalna rješenja mogu ponuditi pojeftinjenje i uštedu. U tu svrhu, Zajednica se obvezuje poduprijeti i poticati aktivnosti na regionalnoj razini kada je to primjereno.

7. S obzirom na to da su telekomunikacije i aktivno sudjelovanje u informacijskom društvu preduvjet za uspješnu integraciju PZP-ova u svjetsko gospodarstvo, Zajednica i PZP-ovi ponovno potvrđuju svoje obveze u okviru postojećih multilateralnih sporazuma, posebno Sporazuma Svjetske trgovinske organizacije (WTO) o temeljnim telekomunikacijama.

8. Zajednica podupire napore PZP-ova u povećanju njihovih mogućnosti u području trgovine uslugama. Suradnja pokriva, među ostalim, sljedeća područja:

- (a) promicanje savjetovanja između nadležnih telekomunikacijskih tijela u PZP-ovima i Zajednice u vezi s poticanjem razvoja konkurentskog telekomunikacijskog okruženja koji bi cijene približio troškovima;
- (b) uspostava dijaloga o različitim aspektima informacijskog društva, uključujući regulatorne aspekte i politiku veza;

(c) razmjena informacija i moguća tehnička pomoć u regulaciji, normizaciji, provjeravanju sukladnosti i certificiranju informacijskih i komunikacijskih tehnologija te korištenju frekvencija;

(d) širenje novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija i razvoj nove opreme, posebno u pogledu međusobnog povezivanja mreža i interoperabilnosti aplikacija;

(e) promicanje i provedba zajedničkih istraživanja na polju novih tehnologija povezanih s informacijskim društvom;

(f) oblikovanje i provedba programa i politika za podizanje svijesti o gospodarskim i socijalnim koristima koje proizlaze iz informacijskog društva.

9. Suradnja se posebno usmjerava prema većoj komplementarnosti i usklađivanju komunikacijskih sustava na lokalnoj, nacionalnoj, regionalnoj, međuregionalnoj i međunarodnoj razini i njihovoj prilagodbi novim tehnologijama.

10. Zajednica daje potporu mjerama i radnjama za razvoj i potporu održivog turizma. Ove mjere provode se na svim razinama, od identifikacije turističkog proizvoda do faze komercijalizacije i promocije.

Cilj je poduprijeti napore tijela PZP-ova za dobivanjem najveće moguće koristi od lokalnog, regionalnog i međunarodnog turizma u pogledu utjecaja turizma na gospodarski razvoj i poticanjem privatnih financijskih tokova iz Zajednice i drugih izvora u razvoj turizma u PZP-ovima. Posebna pažnja posvećuje se potrebi za integracijom turizma u socijalni, kulturni i gospodarski život ljudi, kao i zaštiti okoliša.

Posebne mjere razvoja turizma usmjeravaju se na definiranje, prilagodbu i razvoj odgovarajućih politika na lokalnoj, regionalnoj, podregionalnoj i međunarodnoj razini. Programi i projekti razvoja turizma temelje se na ovim politikama na osnovi sljedećih četiriju komponenata:

(a) ljudski potencijali i institucionalni razvitak, među ostalim:

- razvoj posebnih vještina profesionalnog upravljanja i stalno osposobljavanje na odgovarajućim razinama u privatnom i javnom sektoru kako bi se osiguralo primjereno planiranje i razvoj,
- uspostava i osnaživanje centara za turističku promidžbu,
- obrazovanje i osposobljavanje posebnih dijelova stanovništva i javnih/privatnih organizacija aktivnih u turističkom sektoru, uključujući osoblje uključeno u sektorima koji pružaju potporu turizmu,
- suradnja i razmjena među PZP-ovima i između PZP-ova i država AKP-a u područjima obuke, tehničke pomoći i razvoja institucija;

(b) razvoj proizvoda uključujući, *među ostalim*:

- identifikacija turističkog proizvoda, razvoj netradicionalnih i novih turističkih proizvoda, prilagodba postojećih proizvoda uključujući čuvanje i razvoj kulturne baštine, ekološki i okolišni aspekti, upravljanje, zaštita i očuvanje flore i faune, povijesnih, društvenih i drugih prirodnih dobara, razvoj pratećih usluga,
- promicanje privatnog ulaganja u turističke industrije PZP-ova, uključujući stvaranje zajedničkih pothvata,
- otvaranje privatnih obrta kulturne prirode za turističko tržište;

(c) razvoj tržišta uključujući, *među ostalim*:

- pomoć pri utvrđivanju i izvršenju ciljeva i planova razvoja tržišta na lokalnoj, podregionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini,
- potpora naporima PZP-ova za dobivanje pristupa uslugama za turističku industriju kao što su središnji rezervacijski sustavi i nadzor zračnog prometa te sustavi sigurnosti,
- promidžbene i promotivne mjere i materijali u okviru integriranih planova i programa za razvoj tržišta s ciljem poboljšanja ulaska na tržište, usmjerene na glavne generatore turističkih tokova na tradicionalnim i netradicionalnim tržištima kao i posebne aktivnosti kao što je sudjelovanje na specijaliziranim trgovinskim događanjima, kao što su sajmovi, proizvodnja kvalitetne literature, filmova i promidžbenih pomagala;

(d) istraživanje i obavješćivanje uključujući, *među ostalim*:

- poboljšanje sustava obavješćivanja o turizmu te prikupljanje, analiziranje, širenje i korištenje statističkih podataka,
- procjena društveno-gospodarskog učinka turizma na gospodarstva PZP-ova s posebnim naglaskom na razvoj povezivanja s drugim sektorima u PZP-ovima i okolnim regijama, kao što je proizvodnja hrane, graditeljstvo, tehnologija i upravljanje.

Članak 14.

Područja povezana s trgovinom

1. Zajednica pomaže ojačati, u okviru strategija razvoja svakog PZP-a, kapacitet PZP-ova za rukovođenje svim područjima povezanim s trgovinom uključujući, kada je to potrebno, poboljšavanje i potporu institucionalnom okviru.
2. Zajednica surađuje s PZP-ovima u uvođenju općih načela o zaštiti i promicanju ulaganja.
3. Zajednica također pomaže pri jačanju suradnje s PZP-ovima radi oblikovanja i pružanja potpore učinkovitim politikama tržišnog natjecanja s odgovarajućim tijelima za tržišno natjecanje koje progresivno osiguravaju učinkovitu provedbu

pravila tržišnog natjecanja od strane privatnih i državnih poduzeća. Suradnja u ovom području posebno uključuje pomoć u izradi nacrtu odgovarajućeg zakonskog okvira i njegovoj administrativnoj provedbi, osobito uzimajući u obzir najmanje razvijene PZP-ove.

4. Zajednica nastavlja poticati suradnju s PZP-ovima koja se proširuje, posebno, na sljedeća područja:

- (a) pripremanje zakona i drugih propisa o zaštiti i provedbi prava intelektualnog vlasništva, sprečavanju zlorabe takvih prava od strane njihovih nositelja i kršenja takvih prava od strane konkurenata, uspostavljanje i jačanje lokalnih, nacionalnih i regionalnih ureda i drugih agencija, uključujući potporu za regionalne organizacije intelektualnog vlasništva zadužene za provedbu i zaštitu prava, uključujući osposobljavanje osoblja;

- (b) sklapanje sporazuma usmjerenih na zaštitu žigova i zemljopisnih oznaka za proizvode od posebnog interesa.

5. Zajednica pomaže PZP-ovima u njihovim naporima u normizaciji i certificiranju usmjerenima na promicanje kompatibilnih sustava između Zajednice i PZP-ova. Suradnja se posebno sastoji u:

- (a) mjerama za promicanje većeg korištenja međunarodnih tehničkih propisa, normi i postupaka za ocjenu sukladnosti, uključujući mjere koje su posebne za pojedini sektor, u skladu s razinom gospodarskog razvoja PZP-ova;

- (b) suradnji u području upravljanja i osiguravanja kvalitete u odabranim sektorima od važnosti za PZP-ove;

- (c) potpore za inicijative izgradnje kapaciteta PZP-ova u područjima ocjene sukladnosti, mjeriteljstva i normizacije;

- (d) razvijanju veza između institucija za normizaciju, ocjenu sukladnosti i certificiranje u PZP-ovima i Zajednici.

6. Zajednica pomaže jačanje suradnje s PZP-ovima u pogledu sanitarnih i fitosanitarnih mjera kako bi razvila kapacitete javnog i privatnog sektora u ovom području.

7. Zajednica potiče suradnju s PZP-ovima, imajući na umu načela iz Rija te s ciljem jačanja uzajamnog podupiranja trgovinskih politika i politika zaštite okoliša. Cilj je suradnje posebno:

- (a) uspostavljanje koherentnih lokalnih, nacionalnih, regionalnih i međunarodnih politika;

- (b) jačanje nadzora nad kvalitetom robe i usluga povezano s očuvanjem okoliša;

- (c) poboljšanje metoda proizvodnje prihvatljivih za okoliš u odgovarajućim sektorima.

8. Zajednica surađuje s PZP-ovima u pogledu standarda rada. Suradnja u ovom području većinom se sastoji od:

- (a) razmjene informacija o odgovarajućim zakonima i drugim propisima o radu;
- (b) pomoći pri izradi radnog zakonodavstva i jačanju postojećeg zakonodavstva;
- (c) obrazovnih programa i programa za podizanje svijesti usmjerenih prema ukidanju rada djece;
- (d) provedbi zakona i drugih propisa o radu.

9. Zajednica surađuje s PZP-ovima u području potrošačke politike i zaštite zdravlja potrošača:

- (a) poboljšavanjem institucionalnog i tehničkog kapaciteta u ovom području;
- (b) uspostavljanjem sustava za brzo uzbunjivanje u okviru zajedničkog obavješćivanja o opasnim proizvodima;
- (c) razmjenom informacija i iskustava o uspostavljanju i djelovanju posttržišnog nadzora nad proizvodima i sigurnosti proizvoda;
- (d) boljim obavješćivanjem potrošača o cijenama, karakteristikama proizvoda i pruženim uslugama;
- (e) poticanjem razvoja privatnih udruženja potrošača i kontakata među zastupnicima interesa potrošača;
- (f) poboljšavanjem kompatibilnosti potrošačkih politika i sustava;
- (g) obavješćivanjem o stupanju na snagu zakonodavstva i promicanjem suradnje pri ispitivanju štetnih i nepoštenih poslovnih praksi;
- (h) provedbom zabrana trgovine robom i uslugama čija je komercijalizacija zabranjena u njihovoj zemlji proizvodnje.

10. Zajednica podupire napore koje su uložili javni i privatni sudionici u PZP-ovima u području informacijske tehnologije i telekomunikacija za:

- (a) modernizaciju telekomunikacijske infrastrukture, usluga prijenosa podataka, aplikacija za daljinsku obradu i projekata za telematičku aplikaciju (TAP);
- (b) razvoj i poboljšanje usluga i ljudskih potencijala potrebnih za stvaranje informacijskog društva, kao i za integriranje tih usluga na najbolji mogući način u regionalni kontekst;
- (c) poboljšanje osvijetljenosti o gospodarskim mogućnostima i povećanje razmjene iskustava i vještina;
- (d) pružanje boljih informacija korisnicima tih izvora;
- (e) iskorištavanje potencijala ovog sektora na optimalni i održivi način;
- (f) razvoj korištenja komunikacija i informacijske tehnologije u području obrazovanja, uključujući učenje na daljinu;
- (g) porast elektronske trgovine i gospodarske suradnje;

(h) poboljšanje i modernizaciju zdravstvenih mreža, kroz razvoj veza između bolnica, korištenje dijagnostike na daljinu i stvaranje zajedničkih baza podataka;

- (i) razvoj multimedijskog pristupa kulturnim i turističkim izvorima;
- (j) poboljšanje i povećanje korištenja informacijske i komunikacijske tehnologije u industriji te za inovacije.

Članak 15.

Društveni sektor

Zajednica doprinosi, u okviru strategija razvoja svakog PZP-a, mjerama za ljudski i društveni razvoj. Suradnja bi posebno mogla pružiti potporu programima iz sljedećih sektora:

- (a) Jačanje obrazovne politike i institucionalne izgradnje (zgrade i materijali); jezik i osposobljavanje nastavnika; osnovno obrazovanje; srednjoškolsko obrazovanje i strukovno osposobljavanje; visoko obrazovanje (uključujući posebne obrazovne aktivnosti za pojedini sektor, npr. poljoprivredno osposobljavanje).

U području obrazovanja pažnju bi trebalo usmjeriti na proširenje pristupa i poboljšanje kvalitete osnovnog obrazovanja izgradnjom većeg broja škola, obnovom postojećih učionica i osiguravanjem obrazovnih materijala, osposobljavanjem nastavnika i stipendiranjem siromašnih studenata.

- (b) Reformske aktivnosti u zdravstvenom sektoru, jačanje zdravstvene politike i institucionalna izgradnja; medicinsko obrazovanje, osposobljavanje i istraživanje, zdravstvena infrastruktura; HIV/AIDS.

U zdravstvenom sektoru projekti bi trebali pomoći u pružanju usluga primarne i preventivne zaštite, posebno u planiranju obitelji i zdravstvenim uslugama za djecu i majke.

- (c) Populacijska politika i planiranje obitelji; briga za zaštitu majki i djece, uključujući potporu za projekte podizanja i razvoja sljedeće generacije.
- (d) Povećanje učinkovitosti politika za sprečavanje proizvodnje, distribucije i trgovanja svim vrstama opojnih droga, narkotika i psihotropnih tvari, sprečavanje i smanjenje zloporabe droga, uzimajući u obzir radnje koje su u ovom kontekstu provodila međunarodna tijela.

Suradnja se sastoji od sljedećeg:

- i. osposobljavanja, obrazovanja, promicanja zdravlja i rehabilitacije ovisnika, uključujući projekte za reintegraciju ovisnika u radnu i socijalnu okolinu;
- ii. mjera za poticanje alternativnih gospodarskih mogućnosti, na primjer programa za alternativni razvoj područja korištenih za nezakonitu proizvodnju narkotičkog bilja, povezano s učinkovitim represivnim mjerama;

- iii. tehničke, financijske i administrativne pomoći koja se odnosi na nadzor trgovine prekursorima i uspostavljanje normi koje odgovaraju onima koje je prihvatila Zajednica i odgovarajuća međunarodna tijela;
 - iv. tehničke, financijske i administrativne pomoći koja se odnosi na sprečavanje, tretman i smanjenje zloporabe droga;
 - v. tehničke pomoći i osposobljavanja te uspostavljanja normi za sprečavanje pranja novca koji odgovaraju onima koje je prihvatila Zajednica i druga međunarodna tijela, posebno Radna skupina za suzbijanje pranja novca;
 - vi. razmjene relevantnih informacija za provedbu točaka od (a) do (d).
- (e) Vodna politika i institucionalna izgradnja; zaštita vodnih resursa; gospodarenje otpadom (voda za poljoprivredu ili energiju bit će obuhvaćena u okviru odgovarajućeg sektora).

U sektoru vodoopskrbe i odvodnje cilj je pružanje usluga u područjima s lošom opskrbom. Financiranje koje pruža potporu većem pristupu opskrbi vode za piće i uslugama odvodnje doprinosi izravno razvoju ljudskih potencijala, poboljšavajući zdravstveno stanje te se na taj način povećava produktivnost ljudi koji još nemaju pristup ovim uslugama; stalnoj potrebi za proširenjem temeljnih usluga vodoopskrbe, odvodnje i prijevoza do urbanog i ruralnog stanovništva mora se udovoljiti na okolišno održive načine.

- (f) Zajednica surađuje s PZP-ovima s ciljem očuvanja, održivog korištenja i upravljanja njihovom biološkom raznolikošću, uzimajući u obzir akcijski plan Zajednice o biološkoj raznolikosti.

Suradnja u ovom području može se posebno proširiti na:

- i. podupiranje izrade, dopune i provedbe nacionalnih strategija i akcijskih planova o bioraznolikosti;
- ii. olakšavanje uspostave lokalnih, regionalnih i podregionalnih mehanizama za razmjenu informacija i nadzor i procjenu napretka u provedbi Konvencije o biološkoj raznolikosti (KBR) ⁽¹⁾;
- iii. razvoj i stalno ažuriranje baza podataka o biološkoj raznolikosti PZP-a;
- iv. provođenje odgovarajućih mjera koje se odnose na pristup genetskim izvorima;
- v. promicanje sklapanja sporazuma s privatnim sektorom za korištenje genetskih izvora zemlje kako bi lokalne zajednice mogle imati učinkovite koristi od gospodarskog prihoda koji je proizašao iz takvih sporazuma i kako korištenje genetskih izvora ne bi štetilo zaštiti i očuvanju bioraznolikosti;
- vi. pomoć PZP-ovima u aktivnom sudjelovanju u procesu oblikovanja politika i pregovorima u okviru KBR-a.

- (g) Projekti i programi stambenog i integriranog urbanog razvoja.

U urbanom se razvoju naponi usmjeravaju na izgradnju ili obnovu cesta i druge temeljne infrastrukture, uključujući i udomljavanje stanovništva s niskim prihodima.

Članak 16.

Regionalna suradnja i integracija

Suradnja osigurava pružanje učinkovite pomoći kako bi se postigli ciljevi i prioritete koje su utvrdila nadležna tijela PZP-ova u okviru regionalne i podregionalne suradnje i integracije:

1. Regionalna suradnja pokriva radnje dogovorene između:

- (a) dvaju ili više PZP-ova;
- (b) jednog ili više PZP-ova i jedne ili više susjednih država, bilo da se radi od državama AKP-a ili ne;
- (c) jednog ili više PZP-ova i jedne ili više država AKP-a ili jedne ili više najudaljenijih regija iz članka 299. stavka 2. Ugovora (Guadaloupe, Gvajana, Martinik, Reunion, Kanarski otoci, Azori i Madeira);
- (d) dvaju ili više regionalnih tijela kojih su članice PZP-ovi;
- (e) jednog ili više PZP-ova i regionalnih tijela kojih su članice PZP-ovi, države AKP-a ili jedna ili više najudaljenijih regija.

2. Ciljevi suradnje u ovom kontekstu su:

- (a) poticanje postupne integracije PZP-ova u svjetsko i regionalno gospodarstvo;
- (b) ubrzanje gospodarske suradnje i razvoja unutar regija PZP-ova i između njih i regija država AKP-a;
- (c) promicanje slobodnog kretanja osoba, robe, usluga, kapitala, rada i tehnologije;
- (d) ubrzanje gospodarske diversifikacije te suradnje i usklađivanja regionalnih i podregionalnih politika suradnje;
- (e) promicanje i poticanje trgovine između i unutar PZP-ova kao i trgovine s najudaljenijim regijama, državama AKP-a ili drugim trećim zemljama.

3. U kontekstu regionalne integracije cilj suradnje je:

- (a) izgradnja i unapređivanje kapaciteta organizacija i institucija za regionalnu suradnju i integraciju radi promicanja regionalne suradnje i integracije;
- (b) poticanje najmanje razvijenih PZP-ova da sudjeluju u razvoju regionalnih tržišta i imaju koristi od toga;

⁽¹⁾ Odluka Vijeća 93/626/EEZ od 25. ožujka 1993. o sklapanju Konvencije o biološkoj raznolikosti (SL L 309, 13.12.1993., str. 1.).

- (c) provođenje sektorskih reformskih politika na regionalnoj razini;
 - (d) liberalizacija trgovine i plaćanja;
 - (e) stimuliranje prekograničnih stranih i domaćih ulaganja i drugih regionalnih ili podregionalnih inicijativa gospodarske integracije;
 - (f) uzimanje u obzir neto tranzicijskog troška regionalne integracije u proračunskom prihodu i platnoj bilanci.
4. Suradnja u području regionalne suradnje pokriva veliki broj funkcionalnih i tematskih područja koja se posebno bave zajedničkim problemima i imaju koristi od ekonomija razmjera, uključujući:
- (a) infrastrukturu, posebno prometnu infrastrukturu i infrastrukturu veza te povezane sigurnosne probleme, energiju;
 - (b) okoliš, upravljanje vodnim izvorima;
 - (c) zdravstvo, obrazovanje i osposobljavanje;
 - (d) istraživanje i znanstvenu i tehničku suradnju;
 - (e) regionalne inicijative za pripremljenost na nepogode i za ublažavanje njihovih posljedica;
 - (f) druga područja, npr. nadzori naoružanja, droge, organizirani kriminal, pranje novca, prijevare i korupcija.

5. Suradnja također pruža potporu programima i inicijativama za suradnju između regija, između PZP-ova i između država AKP-a.

Članak 17.

Kulturna i društvena suradnja

Suradnja doprinosi autonomnom razvoju PZP-ova, procesu koji je usmjeren na ljude i ukorijenjen u kulturi svakog naroda. Ljudska i kulturna dimenzija obuhvaća sva područja i odražava se u svim razvojnim projektima i programima. Suradnja podupire politike i mjere koje su donijela nadležna tijela PZP-ova kako bi se unaprijedili njihovi ljudski potencijali, povećali njihovi kreativni kapaciteti i unaprijedili njihovi kulturni identiteti. Ona potiče sudjelovanje stanovništva u razvojnom procesu.

Kulturna i društvena suradnja izražava se:

- uzimanjem u obzir kulturne i društvene dimenzije,
- promicanjem kulturnih identiteta i međukulturalnog dijaloga, s posebnim u vezi s očuvanjem kulturne baštine, proizvodnjom i širenjem kulturnih proizvoda, kulturnih događaja te informacija i komunikacije,
- radnjama usmjerenima prema unaprjeđivanju ljudskih potencijala, posebno u području obrazovanja i osposobljavanja, znanstvene i tehničke suradnje, uloge žena u razvoju, zdravlja i borbe protiv zlorabe droga, stanovništva i demografije.

DIO TREĆI

INSTRUMENTI SURADNJE PZP-EZ

GLAVA I.

SURADNJA RADI FINANCIRANJA RAZVOJA

Poglavlje 1.

Opće odredbe

Članak 18.

Ciljevi

Cilj suradnje radi financiranja razvoja, kroz pružanje adekvatnih financijskih izvora i odgovarajuće tehničke pomoći, jest:

- (a) potpora i promicanje vlastitih napora PZP-ova za postizanjem održivog društvenog, kulturnog i gospodarskog razvoja na osnovi uzajamnih interesa i u duhu međuovisnosti;
- (b) pomoći u podizanju životnog standarda naroda PZP-ova;
- (c) promicanje mjera kojima se pokreće kapacitet za inicijativu zajednica, skupina, udruženja i pojedinaca i njihovo sudjelovanje u stvaranju i provedbi razvojnih programa;
- (d) doprinijeti da, u borbi protiv siromaštva, stanovništvo sudjeluje u najvećoj mogućoj mjeri u koristima razvoja;
- (e) doprinijeti razvoju kapaciteta PZP-ova za uvođenje novih, prilagodbu i preobrazbu lokalnih tehnologija te svladavanje odgovarajućih novih tehnologija;
- (f) poduprijeti napore PZP-ova u postizanju gospodarske diversifikacije, među ostalim doprinosom održivom istraživanju, očuvanju, preradi i iskorištavanju njihovih prirodnih bogatstava;
- (g) pružiti potporu i promicati optimalni razvoj ljudskih potencijala u PZP-ovima;
- (h) omogućiti povećanje financijskih tokova u PZP-ove koji udovoljavaju njihovim razvojnim potrebama i potpora naporima PZP-ova pri usklađivanju međunarodne suradnje usmjerene k njihovom razvoju i to kroz sufinanciranje aktivnosti s drugim financijskim agencijama ili trećim stranama;
- (i) promicati izravna privatna ulaganja u PZP-ove, potpora razvoju zdravog, prosperitetnog i dinamičnog privatnog sektora PZP-ova i poticanje lokalnih, nacionalnih i stranih privatnih investicijskih tokova ulaganja u proizvodne sektore PZP-ova;

- (j) poticanje regionalne suradnje, solidarnosti i integracije između PZP-ova i između PZP-ova i država AKP-a;
- (k) omogućiti uspostavu uravnoteženijih gospodarskih i društvenih odnosa i boljeg razumijevanja između PZP-ova, država AKP-a, država članica i ostatka svijeta, s ciljem bolje integracije PZP-ova u svjetsko gospodarstvo;
- (l) omogućiti PZP-ovima koji su se suočili s ozbiljnim gospodarskim i društvenim poteškoćama izuzetne prirode, a koje proizlaze iz prirodnih katastrofa ili izvanrednih okolnosti koje imaju slične učinke, da dobiju pomoć u nuždi;
- (m) pomoći najmanje razvijenim PZP-ovima da prebrode posebne zapreke koje sprečavaju njihove razvojne napore.

Članak 19.

Načela

1. Suradnja radi financiranja razvoja osniva se na partnerstvu, komplementarnosti i supsidijarnosti te:
 - (a) se provodi u skladu sa strategijama pridruživanja i razvoja donesenima na temelju članka 4., uz poštovanje odgovarajućih geografskih, društvenih i kulturnih karakteristika PZP-ova, kao i njihovih posebnih potencijala;
 - (b) osigurava da se tokovi resursa ostvaruju na predvidivoj i redovitoj osnovi;
 - (c) je prilagodljiva i prilagođena situaciji u svakom PZP-u.
2. Države članice surađuju s Komisijom kako bi se osiguralo dobro financijsko upravljanje pri korištenju sredstava Zajednice.
3. Na temelju partnerskog pristupa, o aktivnostima Zajednice odlučuje se u okviru bliskog savjetovanja između Komisije, tijela dotičnog PZP-a i države članice s kojom je PZP povezan. Takvo se partnerstvo vodi uz potpuno poštovanje odgovarajućih institucionalnih, pravnih i financijskih ovlasti svakog partnera.
4. Ne dovodeći u pitanje članak 25. stavak 1. drugi podstavak, doprinosi Zajednice i država članica međusobno se nadopunjuju.
5. U skladu s načelom supsidijarnosti, tijela odgovarajućeg PZP-a odgovaraju za provedbene aktivnosti, ne dovodeći u pitanje ovlasti Komisije utvrđene za osiguravanje dobrog financijskog upravljanja pri korištenju sredstava Zajednice.

Članak 20.

Jedinstveni programski dokumenti

1. U skladu s člankom 4. ove Odluke, tijela PZP-a, Komisija i država članica s kojom je PZP povezan, djelujući u okviru partnerstva, utvrđuju strategiju i prioritetne ciljeve na kojima se temelje JPD-ovi.

2. Tijela PZP-ova odgovorna su za:

- (a) utvrđivanje svojih prioriteta na kojima bi se trebala temeljiti strategija suradnje;
- (b) u okviru sektorskog planiranja, identificiranje projekata i programa te utvrđivanje popratnih mjera kojima se osigurava održivost i provedivost predloženih programa;
- (c) pripremanje projektnih i programskih spisa;
- (d) pripremanje, pregovaranje i sklapanje ugovora;
- (e) provedbu i upravljanje projektima i programima;
- (f) održavanje projekata i programa te osiguravanje njihove održivosti.

3. Odgovarajuća tijela PZP-ova i Komisija zajednički su odgovorni za:

- (a) donošenje JPD-ova;
- (b) osiguravanje jednakih uvjeta za sudjelovanje u pozivima za podnošenje ponuda i ugovorima;
- (c) nadzor i ocjenu učinaka i rezultata projekata i programa;
- (d) osiguravanje pravilnog, brzog i učinkovitog izvršenja projekata i programa.

4. Komisija je odgovorna za donošenje financijske odluke o cjelokupnoj alokaciji sredstava koja odgovara JPD-u, u skladu s postupkom iz članka 24.

5. Osim ako je drukčije predviđeno ovom Odlukom, sve odluke za koje je potrebno odobrenje stranke u pridruživanju odobravaju se ili se smatraju odobrenima u roku od šest mjeseci od obavijesti druge stranke.

Članak 21.

Opseg financiranja

U okviru strategije i prioriteta koje su utvrdili odgovarajući PZP-ovi na regionalnoj i lokalnoj razini, financijska potpora može se dati svakoj vrsti aktivnosti koja pomaže postići ciljeve iz ove Odluke.

Sljedeće aktivnosti ubrajaju se u opseg te potpore:

- (a) sektorske politike i reforme kao i projekti koji su s njima u skladu;
- (b) institucionalni razvitak, izgradnja kapaciteta i integracija okolišnih aspekata;

- (c) programi tehničke suradnje;
- (d) humanitarna pomoć i aktivnosti za pomoć u nuždi;
- (e) dodatna potpora u slučaju fluktuacija u izvoznim zaradama od izvoza robe i usluga.

Članak 22.

Ispunjavanje uvjeta za financiranje

1. Uvjete za financijsku potporu u skladu s ovom Odlukom ispunjavaju sljedeći subjekti ili tijela:

- (a) PZP-ovi;
 - (b) regionalna ili međudržavna tijela kojima pripada jedan ili više PZP-ova, koja su ovlastila njihova nadležna tijela;
 - (c) zajednička tijela koja su ustanovili Zajednica i PZP-ovi za ostvarivanje određenih posebnih ciljeva.
2. Podložno sporazumu tijela dotičnih PZP-ova, uvjete za potporu također ispunjavaju:
- (a) lokalne, nacionalne i/ili regionalne javne ili polujavne agencije, službe ili lokalna tijela PZP-ova, a posebno njihove financijske institucije i razvojne banke;
 - (b) trgovačka društva i poduzeća PZP-ova i regionalnih skupina;
 - (c) poduzeća država članica, kako bi im se omogućilo da, uz njihove vlastite doprinose, poduzimaju korisne projekte na području nekog PZP-a;
 - (d) financijski posrednici PZP-ova ili Zajednice koji promiču i financiraju privatna ulaganja u PZP-ove;
 - (e) sudionici decentralizirane suradnje i drugi nedržavni sudionici iz PZP-ova i Zajednice kako bi im se omogućilo poduzimanje gospodarskih, kulturnih, socijalnih i obrazovnih projekata i programa u PZP-ovima u okviru decentralizirane suradnje, kako je navedeno u članku 29..

Članak 23.

Programiranje i provedba

Komisija donosi odredbe za provedbu ovog dijela Odluke i za priloge II.A do D u roku od 12 mjeseci od njezinog stupanja na snagu, u skladu s postupkom utvrđenim u članku 24. i u suradnji s PZP-ovima u skladu s člankom 7.

Komisija podupire potpuno korištenje instrumenata utvrđenih u ovoj Odluci od strane PZP-ova, posebno trgovinskih i financijskih odredaba, pružanjem odgovarajućih smjernica i informacija u roku od 12 mjeseci od njezinog stupanja na snagu.

Te odredbe posebno uključuju:

- (a) postupak za pripremanje JPD-ova i njihovih bitnih elemenata;
- (b) postupke i mjerila za praćenje, reviziju te prethodnu, srednjoročnu i naknadnu ocjenu, pregled i provedbu JPD-ova, uključujući one u vezi sa sudjelovanjem Komisije u tim aktivnostima;
- (c) pripremanje periodičnih ili drugih izvješća;
- (d) podrobna pravila za financijske korekcije iz članka 32.

Financijski i računovodstveni postupci utvrđuju se u 9. Financijskoj uredbi EFR-a.

Članak 24.

Odbor EFR-PZP

1. Komisiji, ako je potrebno, pomaže Odbor koji se osniva Unutarnjim sporazumom, dalje u tekstu ovog članka „Odbor”.

2. Pri provedbi ovlasti koje su mu dodijeljene na temelju ove Odluke, Odbor se naziva „Odbor EFR-PZP”. Poslovnik Odbora osnovanog Unutarnjim sporazumom primjenjuje se na Odbor EFR-PZP.

3. Odbor usmjerava svoj rad na bitna pitanja razvoja suradnje na razini PZP-ova i regionalnoj razini. U interesu koherentnosti, koordinacije i komplementarnosti on nadzire provedbu JPD-ova.

4. Odbor daje svoje mišljenje o:

- (a) nacrtima JPD-ova i svim njihovim izmjenama;
- (b) odredbama za provedbu ovog dijela Odluke i priloga II.A do D.

5. Predstavnik Komisije podnosi Odboru nacrt mjera koje je potrebno poduzeti. Odbor daje svoje mišljenje o nacrtu u roku koji određuje predsjednik. Mišljenje se donosi većinom utvrđenom u članku 21. stavku 4. Unutarnjeg sporazuma. Glasovi predstavnika država članica u Odboru ponderiraju se na način utvrđen u stavku 3. tog članka. Predsjednik nema pravo glasa.

6. Komisija donosi mjere koje se primjenjuju odmah. Međutim, ako mjere nisu u skladu s mišljenjem Odbora, Komisija ih odmah dostavlja Vijeću. U tom slučaju Komisija može odgoditi primjenu donesenih mjera za razdoblje od najviše tri mjeseca od dana takve dostave.

7. Vijeće može, odlučujući većinom glasova i u skladu s ponderiranjem iz stavka 5., donijeti drukčiju odluku u roku predviđenom u stavku 6.

8. Komisija obavješćuje Odbor o praćenju, ocjeni i reviziji JPD-ova.

Poglavlje 2.

Sredstva na raspolaganju PZP-ovima

Članak 25.

Financijska pomoć

1. Cjelokupni iznos financijske pomoći Zajednice za potrebe poglavlja 1. ove Odluke, njezina alokacija, uvjeti i mehanizmi financiranja i korištenja pomoći za razdoblje od 2000. do 2007., nalaze se u prilogima II.A do D i u poglavlju 3., ne dovodeći u pitanje odredbe koje Komisija donosi kako je utvrđeno u članku 24.

Financijska se pomoć, u skladu s ovom Odlukom, može koristiti za pokrivanje ukupnog troška lokalnih i stranih izdataka za projekte i programe, uključujući financiranje periodičnih troškova.

2. Osim toga, PZP-ovi ispunjavaju uvjete za financiranje u skladu s važećim zakonodavstvom u korist zemalja u razvoju iz Priloga II.E kao i za programe Zajednice iz Priloga II.F.

Poglavlje 3.

Potpora ulaganju privatnog sektora

Članak 26.

Promicanje ulaganja

Priznavajući važnost privatnog ulaganja za promicanje njihove razvojne suradnje i potvrđujući potrebu za poduzimanjem koraka za promicanje takvog ulaganja, tijela PZP-ova, države članice i Zajednica:

- (a) provode mjere za poticanje sudjelovanja privatnih investitora, koji poštuju ciljeve i prioritete razvojne suradnje PZP-EZ, kao i odgovarajuće zakone i druge propise, u njihovim razvojnim naporima;
- (b) prema takvim investorima postupaju na nepristran i pravičan način;
- (c) poduzimaju mjere i radnje koje pomažu stvoriti i održavati predvidljivu i sigurnu investicijsku klimu te započinju pregovore o sporazumima koji će poboljšati takvu klimu;
- (d) promiču učinkovitu suradnju među gospodarskim subjektima PZP-ova te između njih i onih iz Zajednice kako bi se povećao tijek kapitala, vještine upravljanja, tehnologija i drugi oblici znanja i iskustva;
- (e) nastoje promicati povećani tijek privatnih financijskih sredstava između Zajednice i PZP-ova doprinoseći, među ostalim, uklanjanju prepreka koje sprečavaju pristup subjekata PZP-ova međunarodnim tržištima kapitala uključujući onima iz Zajednice;

(f) stvaraju okolinu koja potiče razvoj financijskih institucija i mobilizaciju sredstava koja su bitna za stvaranje kapitala i rast poduzetništva;

(g) promiču razvoj poduzeća poduzimanjem koraka koji su potrebni za poboljšanje poslovne okoline i, posebno, poticanje pravnog, administrativnog i financijskog okvira koji vodi prema izgradnji i razvoju dinamičnih poduzeća privatnog sektora, uključujući najšire djelatnosti;

(h) jačaju sposobnosti lokalnih institucija u PZP-ovima radi pružanja opsega usluga koje mogu povećati lokalno sudjelovanje u industrijskoj i poslovnoj aktivnosti.

Članak 27.

Potpura i financiranje ulaganja

Suradnja će osigurati dugoročno financiranje radi pomoći promicanju rasta privatnog sektora i mobiliziranju nacionalnog i stranog kapitala u tu svrhu. Radi toga suradnja posebno osigurava:

- (a) bespovratna sredstva za pokrivanje tehničke i financijske pomoći u potpori razvoja ljudskih potencijala, izgradnje institucionalnih kapaciteta ili drugih oblika institucionalizirane pomoći povezane s pojedinim ulaganjem; mjere stvorene kako bi poduzeća bila konkurentnija i kako bi se ojačao kapacitet privatnih financijskih i nefinancijskih posrednika; mjere za omogućavanje i promicanje ulaganja i aktivnosti za poboljšanje konkurentnosti;
- (b) savjetodavne i konzultantske usluge za pomoć u stvaranju pogodne investicijske klime i fonda informacija za pomoć u vođenju i jačanju tokova kapitala;
- (c) povratna sredstva koje se financiraju putem investicijskog instrumenta iz Priloga II.C;
- (d) zajmovi iz vlastitih sredstava EIB-a.

Uvjeti koji se primjenjuju na investicijski instrument i gore navedene zajmove utvrđeni su u prilogima II.B i C.

Poglavlje 4.

Dodatna potpora u slučaju fluktuacija u izvoznim zaradama

Članak 28.

Dodatna potpora

1. Kako bi se umanjili nepovoljni učinci u kratkoročnim fluktuacijama u izvoznim zaradama, posebno u poljoprivrednom i rudarskom sektoru, koji mogu ugroziti ostvarivanje razvojnih ciljeva dotičnog PZP-a, u okviru financijske alokacije iz Priloga II.A uspostavlja se sustav dodatne potpore.

2. Svrha je potpore u slučaju kratkoročnih fluktuacija u izvoznim zaradama zaštititi makroekonomske i sektorske reforme i politike koje su ugrožene zbog pada prihoda te popraviti nepovoljne učinke nestabilnosti izvoznih zarada, posebno od poljoprivrednih i rudarskih proizvoda.

3. Ovisnost gospodarstava PZP-ova o izvozu, posebno u poljoprivrednom i rudarskom sektoru, uzima se u obzir pri alokaciji sredstava navedenih u Prilogu II.D. U ovom kontekstu, najmanje razvijeni PZP-ovi imaju povoljniji tretman.

4. Dodatna sredstva osiguravaju se u skladu s posebnim modalitetima potpornog mehanizma iz Priloga II.D.

5. Zajednica također pruža potporu za programe osiguranja na tržišnim osnovama osmišljene za PZP-ove koji se nastoje zaštititi od rizika fluktuacija u izvoznim zaradama.

Poglavlje 5.

Potpora za druge sudionike suradnje

Članak 29.

Ciljevi i financiranje

1. Kako bi se odgovorilo na razvojne potrebe lokalnih zajednica i potaknulo sve sudionike decentralizirane suradnje koji su u mogućnosti doprinijeti autonomnom razvoju PZP-ova da predlože i provedu inicijative, suradnja PZP-EZ podupire takve razvojne aktivnosti u granicama koje su utvrdili dotični PZP-ovi i države članice s kojima su ti PZP-ovi povezani te u okviru odredaba JPD-ova.

2. U tom kontekstu, financijska se potpora odobrava decentraliziranim projektima i mikroprojektima kako slijedi:

(a) Kooperacijski partneri koji ispunjavaju uvjete za financijsku potporu u skladu s ovim poglavljem sudionici su decentralizirane suradnje u Zajednici ili PZP-ovima ili drugim zemljama u razvoju, to jest: lokalna tijela, nevladine organizacije, lokalna trgovačka udruženja i lokalne skupine građana, zadruge, sindikati, organizacije žena i mladih, obrazovne i istraživačke institucije, crkve te sva nevladina udruženja koja bi mogle doprinijeti razvoju.

Ovaj oblik suradnje čini dostupnim za razvoj PZP-ova mogućnosti, inovativne operativne metode i sredstva sudionika decentralizirane suradnje. Potpora će posebno uzeti u obzir zajednička djelovanja između Zajednice, PZP-ova i drugih zemalja u razvoju.

(b) Lokalni mikroprojekti moraju imati gospodarski i socijalni utjecaj na život ljudi, udovoljiti prikazanoj i vidljivoj prioritetnoj potrebi te ih je potrebno poduzeti na inicijativu i uz aktivno sudjelovanje lokalne zajednice koja će od njih imati koristi.

3. Projekti i programi u skladu s ovim oblikom suradnje mogu biti način postizanja posebnih ciljeva JPD-ova ili rezultata inicijativa lokalnih zajednica ili decentraliziranih sudionika.

4. Potpora predviđena u okviru ovog poglavlja dodaje se odredbama iz Priloga II.E ili ih, ako je potrebno, nadopunjuje.

5. Doprinosi financiranju mikroprojekata i decentralizirane suradnje osiguravaju se iz bespovratnih sredstava, čiji doprinos ne u pravilu ne smije prelaziti tri četvrtine ukupnih troškova svakog projekta. Ostatak financiraju:

(a) dotična lokalna zajednica za mikroprojekte, u naturi ili u obliku usluga ili gotovini, prilagođeno njihovim sposobnostima; ili

(b) sudionici decentralizirane suradnje za decentraliziranu suradnju, pod uvjetom da financijska, tehnička, materijalna i druga sredstva koja su unijeli takvi sudionici, kao općenito pravilo, nisu manja od 25 % procijenjenog troška projekta/programa; i

(c) tijela dotičnog PZP-a, u iznimnim slučajevima koji se odnose na mikroprojekte i decentraliziranu suradnju, u obliku financijskih doprinosa ili kroz korištenje javne opreme ili pružanje usluga.

Postupci koji se primjenjuju na projekte i programe financirane u kontekstu mikroprojekata ili decentralizirane suradnje oni su koji su definirani ovom Odlukom, posebno u pogledu odredaba za provedbu JPD-ova.

Poglavlje 6.

Potpora za humanitarnu pomoć i pomoć u nuždi

Članak 30.

Ciljevi i sredstva

1. Humanitarna pomoć i pomoć u nuždi odobrava se PZP-ovima koji se suočavaju s ozbiljnim gospodarskim i socijalnim poteškoćama iznimne prirode, koje proizlaze iz prirodnih nepogoda ili iznimnih okolnosti usporedivih učinaka. Humanitarna pomoć u nuždi osigurava se sve dok to bude potrebno radi rješavanja hitnih problema koji proizlaze iz takvih prilika.

Humanitarna pomoć i pomoć u nuždi odobrava se isključivo na temelju potreba i interesa žrtava nepogoda.

2. Cilj je humanitarne pomoći i pomoći u nuždi:

(a) sačuvati ljudske živote u kriznim i poslijekriznim okolnostima nastalima zbog prirodnih nepogoda ili iznimnih okolnosti usporedivih učinaka;

(b) pomoći financirati i osigurati dostavu humanitarne pomoći kao i omogućiti njezinu dostupnost onima kojima je namijenjena, svim dostupnim logističkim sredstvima;

(c) provesti kratkoročne mjere obnove i izgradnje kako bi se u najkraćem roku stvorili uvjeti za integriranje i ponovno integriranje pogođenih osoba;

(d) odgovoriti na potrebe koje proizlaze iz premještanja ljudi, kao što su izbjeglice, prognanici i povratnici nakon prirodnih nepogoda i onih uzrokovanih ljudskim djelovanjem, kako bi se udovoljilo, koliko god to bilo potrebno, svim potrebama izbjeglica i prognanika gdje god se oni nalazili i kako bi im se omogućio dobrovoljni povratak u njihova naselja;

(e) pomagati PZP-ovima da razviju ili usavrše sustave prevencije i spremnosti na prirodne nepogode, uključujući sustave predviđanja i ranog uzbunjivanja kako bi se umanjile posljedice tih nepogoda.

3. Slična pomoć može se odobriti PZP-ovima koji prihvaćaju izbjeglice ili povratnike kako bi udovoljili akutnim potrebama koji nisu predviđene u pomoći u nuždi.

4. Pomoć predviđena u okviru ovog članka financira se iz proračuna Zajednice. Međutim, pored financiranja iz odgovarajuće proračunske stavke ona se izuzetno može financirati iz alokacija utvrđenih u Prilogu II.A.

5. Operacije humanitarne pomoći i pomoći u nuždi, na zahtjev pogođenih PZP-ova, poduzimaju Komisija, država članica s kojom je PZP povezan, međunarodne organizacije ili lokalne ili međunarodne nevladine organizacije. Takvom se pomoći upravlja i ona se provodi prema postupcima koji omogućuju brze, prilagođene i učinkovite operacije.

Poglavlje 7.

Provedbeni postupci

Članak 31.

Tehnička pomoć

1. Na inicijativu ili u ime Komisije, mogu se financirati studije ili mjere tehničke pomoći kako bi se osigurala priprema, praćenje, ocjenjivanje i nadzor potrebni za provedbu ove Odluke.

Takve studije ili mjere tehničke pomoći financiraju se sveobuhvatnom bespovratnom alokacijom.

2. Na inicijativu PZP-a, studije ili mjere tehničke pomoći mogu se financirati s ciljem provedbe aktivnosti koje su sadržane u JPD-ovima, podložno mišljenju Komisije.

Takve studije ili mjere tehničke pomoći financiraju se iz alokacije dotičnog PZP-a.

Članak 32.

Financijski nadzor

1. Dotični PZP snosi primarnu odgovornost za financijski nadzor djelovanja. On se provodi, kada je to potrebno, u koordinaciji s državom članicom s kojom je PZP povezan u skladu s važećim nacionalnim zakonodavstvom.

2. Komisija je odgovorna:

(a) za osiguranje postojanja i pravilnog funkcioniranja sustava upravljanja i nadzora u dotičnom PZP-u, kako bi se osiguralo ispravno i učinkovito korištenje sredstava Zajednice;

(b) u slučaju nepravilnosti, za slanje preporuka ili zahtjeva za korektivne mjere za ispravljanje tih nepravilnosti i svakog nedostatka u upravljanju.

3. Komisija, PZP i, prema potrebi, država članica s kojom je PZP povezan surađuju na temelju administrativnih dogovora tijekom godišnjeg ili dvogodišnjeg sastanka kako bi koordinirali programe, metodologiju i provedbu nadzora.

4. U pogledu financijskih korekcija:

(a) dotični PZP prvi je odgovoran za otkrivanje i ispravljanje financijskih nepravilnosti;

(b) međutim, u slučaju nedostataka dotičnog PZP-a, intervenira Komisija ako PZP ne ispravi nepravilnosti i ako je pokušaj mirjenja neuspješan, kako bi se smanjio ili povukao ukupni ili preostali dio sveukupne alokacije u skladu s odlukom o financiranju za JPD-ove.

Poglavlje 8.

Prijelaz s prethodnih europskih fondova za razvoj (EFR-ovi) na 9. EFR

Članak 33.

Provedba prethodnih EFR-ova i prethodna faza

1. Preuzete obveze u okviru 6., 7. i 8. EFR-a prije stupanja na snagu ove Odluke nastavljaju se izvršavati na temelju važećih pravila za navedene EFR-ove.

Sredstva iz šestog, sedmog i osmog EFR-a koja su alocirana PZP-ovima prije stupanja na snagu ove Odluke i nadalje im se alociraju. Ta se sredstva nastavljaju koristiti u skladu s odgovarajućim odredbama Odluke 91/482/EEZ, koja se još uvijek primjenjuje u te svrhe, do stupanja na snagu Unutarnjega sporazuma kojim se utvrđuje 9. EFR.

Do stupanja na snagu Unutarnjeg sporazuma kojim se utvrđuje 9. EFR, službenici odgovorni za upravljanje i provedbu sredstava europskog fonda za razvoj, to jest glavni službenik za odobravanje EFR-a, lokalni službenik za odobravanje PZP-a i voditelj izaslanstva Komisije, i nadalje ostaju odgovorni za upravljanje i provedbu zadataka koji su im dodijeljeni Odlukom Vijeća 91/482/EZ.

2. Sva preostala sredstva iz prethodnih EFR-ova na dan stupanja na snagu Unutarnjeg sporazuma kojim se utvrđuje 9. EFR, kao i bilo koji iznosi koji se kasnije oduzimaju od tekućih projekata prema ovim fondovima, prenose se na 9. EFR i koriste u skladu s uvjetima utvrđenima u ovoj Odluci.

Sva na taj način prenesena sredstva na 9. EFR, koja su prethodno bila alocirana za indikativni program PZP-a ili regije, ostaju alocirana PZP-u ili za regionalnu suradnju.

Svi drugi preostali iznosi, koji nisu alocirani za indikativni program, prenose se na unaprijed neodobreni iznos 9. EFR-a. Sveukupni iznos ove Odluke, kojem su pridodani preneseni iznosi prethodnih EFR-ova, pokriva razdoblje od 2000. do 2007. godine. Ovaj stavak primjenjuje se osobito na preostale iznose sveukupnih sredstava iz članaka 118. i 142. Odluke 91/482/EEZ o stabilizaciji izvoznih zarada od poljoprivrednih proizvoda (Stabex) odnosno posebnom financijskom instrumentu (Sysmin).

GLAVA II.

GOSPODARSKA I TRGOVINSKA SURADNJA

Članak 34.

Cilj

1. Cilj je gospodarske i trgovinske suradnje promicanje gospodarskog i socijalnog razvoja PZP-ova, posebno uspostavljanjem bliskih gospodarskih odnosa između njih i Zajednice kao cjeline.

Provedba takve suradnje mora biti u skladu s ciljevima drugih zajedničkih politika.

2. Nadalje, Zajednica se obvezuje pružiti potporu učinkovitoj integraciji PZP-ova u svjetsko gospodarstvo i razvoju njihove trgovine robom i uslugama na regionalnom i svjetskom tržištu.

Poglavlje 1.

Režim za trgovinu robom

Članak 35.

Slobodan pristup za proizvode s podrijetlom

1. Proizvodi s podrijetlom iz PZP-ova uvoze se u Zajednicu bez uvoznih carina.

2. Pojam proizvoda s podrijetlom i načini administrativne suradnje koji se na njih odnose utvrđeni su u Prilogu III.

Članak 36.

Pretovar proizvoda bez podrijetla u slobodnom prometu u PZP-ovima

1. Proizvodi koji nisu podrijetlom iz PZP-ova, ali koji su u slobodnom prometu u PZP-u te koji se ponovno kao takvi izvoze u Zajednicu, prihvaćaju se za uvoz u Zajednicu bez carina i davanja s istovrsnim učinkom pod uvjetom da:

- (a) su u dotičnom PZP-u plaćene carine ili davanja s istovrsnim učinkom razine jednake ili više od carina koje se primjenjuju u Zajednici na uvoz tih istih proizvoda s podrijetlom iz trećih zemalja koje zadovoljavaju klauzulu najpovlaštenije nacije;
- (b) nisu bili predmetom oslobođenja od, ili povrata, u cijelosti ili djelomično, carina ili davanja s istovrsnim učinkom, ne dovodeći u pitanje stavak 2.;
- (c) im je priložena potvrda o izvozu.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., Komisija može, na temelju valjano obrazloženog zahtjeva tijela dotičnog PZP-a i u svjetlu ciljeva ove Odluke, odobriti javnu financijsku pomoć PZP-a onima koji upravljaju postupkom pretovara.

U zahtjevu se posebno navodi priroda i predviđeni opseg trgovine za koju bi se koristila pomoć.

Ta pomoć mora biti u obliku pomoći za prijevoz robe stavljene u slobodni promet, uključujući opravdane tekuće troškove povezane s postupkom pretovara. Ta pomoć ne smije prouzročiti ozbiljne poteškoće niti poremećaje koji mogu rezultirati pogoršanjem u gospodarskom sektoru Zajednice ili jedne ili više država članica.

Tijela PZP-ova mogu se obraćati Komisiji radi dostavljanja dodatnih informacija kako bi potkrijepila svoj pisani zahtjev.

Na zahtjev tijela PZP-ova, saziva se radna skupina partnerstva iz članka 7. stavka 3. ove Odluke radi razrješenja bilo kojih pitanja koja proizlaze iz upravljanja postupcima pretovara.

3. Stavci 1. i 2. ovog članka ne primjenjuju se na:

- (a) poljoprivredne proizvode iz Priloga I. Ugovoru niti proizvode obuhvaćene Uredbom Vijeća (EEZ) br. 3448/93 od 6. prosinca 1993. o utvrđivanju režima trgovine koji se odnosi na određenu robu koja proizlazi iz prerade poljoprivrednih proizvoda⁽¹⁾ osim, od 1. veljače 2002. i pod uvjetom da Komisija donese potrebne provedbene odredbe, za proizvode ribarstva:

- (A) obuhvaćene oznakama KN 0303 31 10 00, 0304 20 95 10 i 0306 13 10, koji su pretovareni u Grenlandu u okviru godišnje količine od 10 000 tona; i

⁽¹⁾ SL L 318, 20.12.1993., str. 18. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 2580/2000 (SL L 298, 25.11.2000., str. 5.).

- (B) obuhvaćene oznakama KN 0302 21 10, 0303 31 10, 0305 49 10, 0306 12 10, 0306 12 90, 0306 22 91, 0306 22 99, 0306 13 10, 0306 13 30, 0306 13 40, 0306 13 50, 0306 13 80, 0306 23 10, 0306 23 31, 0306 23 39, 0306 23 90, koji su pretovareni u Svetom Petru i Mikelonu u okviru godišnje količine od 2 000 tona;
- (b) proizvode čiji uvoz u Zajednicu podliježe količinskim ograničenjima ili ograničenjima ili antidampinškim pristojbama.
4. Uvjeti za ulazak u Zajednicu proizvoda koji nisu podrijetlom iz PZP-ova, ali koji su u slobodnom prometu u PZP-u te načini administrativne suradnje koji se na njih odnose utvrđeni su u Prilogu IV.

Članak 37.

Odborski postupak

1. Komisiji u pitanjima obuhvaćenima člankom 36. pomaže odbor.
2. Članci 3. i 7. Odluke 1999/468/EZ primjenjuju se na postupak odbora.
3. Odbor donosi svoj poslovnik.

Članak 38.

Količinska ograničenja i mjere jednakog učinka

1. Zajednica ne primjenjuje nikakva količinska ograničenja ni mjere jednakog učinka na uvoz proizvoda s podrijetlom iz PZP-ova.
2. Odredbe stavka 1. ne sprečavaju zabrane ili ograničenja uvoza, izvoza, ili robe u provozu, opravdane na temelju javnog morala ili javnog poretka, zaštite zdravlja i života ljudi, životinja i biljaka, zaštitu nacionalnih bogatstava koja imaju umjetničku, povijesnu ili arheološku vrijednost, očuvanje neobnovljivih prirodnih izvora ili zaštitu industrijskog i trgovačkog vlasništva.

Takve zabrane ili ograničenja ne smiju ni u kojem slučaju predstavljati sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije ili, općenito, prikriveno ograničenje trgovine.

Članak 39.

Otpad

1. Premještanje otpada između država članica i PZP-ova nadzire se u skladu s međunarodnim pravom i pravom Zajednice. Zajednica daje potporu osnivanju i razvoju učinkovite međunarodne suradnje u ovom području s ciljem zaštite okoliša i javnog zdravlja.
2. Zajednica zabranjuje svaki izravni ili neizravni izvoz otpada u PZP-ove, uz izuzetak izvoza neopasnog otpada namijenjenog sanacijama, dok u istodobno tijela PZP-ova zabranjuje izravni ili neizravni uvoz u svoju zemlju takvog otpada iz

Zajednice ili bilo koje druge zemlje, ne dovodeći u pitanje posebne međunarodne obveze koje se odnose na ova područja i koje su preuzete, ili se mogu u budućnosti preuzeti, u nadležnim međunarodnim forumima.

3. U pogledu Zajednice primjenjuje se Uredba Vijeća (EEZ) br. 259/93 od 1. veljače 1993. o nadzoru i kontroli pošiljaka otpada koje se otpremaju unutar Europske zajednice, ulaze u nju ili iz nje izlaze ⁽¹⁾.

4. U pogledu onih PZP-ova koji zbog svojeg ustavnog položaja nisu stranke Bazelske konvencije, njihova nadležna tijela donose, u najkraćem roku, nacionalno zakonodavstvo i administrativne propise potrebne za provedbu odredaba Bazelske konvencije ⁽²⁾.

5. Osim toga, dotične države članice podupiru PZP-ove u donošenju internog zakonodavstva i administrativnih propisa potrebnih za provedbu:

(a) Uredbe (EEZ) br. 259/93 kako slijedi:

- i. članka 13. u pogledu prijevoza otpada unutar PZP-ova;
- ii. članka 18. u pogledu izvoza otpada iz PZP-ova u države AKP-a;

(b) Uredbe (EZ) br. 1420/1999 ⁽³⁾;

(c) Uredbe Komisije (EZ) br. 1547/1999 ⁽⁴⁾;

(d) Direktive Europskog parlamenta i Vijeća 2000/59/EZ podložno rokovima za prenošenje iz njezinog članka 16. ⁽⁵⁾.

6. U pogledu uvoza opasnog i neopasnog otpada iz PZP-ova u Zajednicu namijenjenog za završno uklanjanje, primjenjuju se članci 1. do 12. i 25. do 39. Uredbe (EEZ) br. 259/93 i Odluka Komisije 94/774/EZ ⁽⁶⁾.

7. Jedan ili više PZP-ova i država članica s kojima su povezani mogu primijeniti nacionalne postupke za izvoz otpada iz PZP-ova u tu državu članicu.

⁽¹⁾ SL L 30, 6.2.1993., str. 1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Odlukom Komisije 1999/816/EZ (SL L 316, 10.12.1999., str. 45.).

⁽²⁾ Odluka Vijeća 93/98/EEZ od 1. veljače 1993. o sklapanju, u ime Zajednice, Konvencije o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju (Bazelska konvencija) (SL L 39, 15.2.1993., str. 1.).

⁽³⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 1420/1999 od 29. travnja 1999. o utvrđivanju zajedničkih pravila i postupaka koji se primjenjuju na pošiljke određenih vrsta otpada u određene zemlje koje nisu članice OECD-a (SL L 166, 1.7.1999., str. 6.). Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 1800/2001 (SL L 244, 14.9.2001., str. 19.).

⁽⁴⁾ Uredba Komisije br. 1547/1999/EZ od 12. srpnja 1999. o utvrđivanju kontrolnih postupaka, u skladu s Uredbom Vijeća (EEZ) br. 259/93, koji se primjenjuju na pošiljke određenih vrsta otpada u određene zemlje na koje se ne primjenjuje konačna Odluka OECD C(92)39 (SL L 185, 17.7.1999., str. 1.). Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1800/2001.

⁽⁵⁾ Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća br. 2000/59/EZ od 27. studenoga 2000. o lučkim uređajima za prihvrat brodskog otpada i ostataka tereta (SL L 332, 28.12.2000., str. 81.).

⁽⁶⁾ Odluka Komisije 94/774/EZ od 24. studenoga 1994. o standardnom pratećem listu navedenom u Uredbi Vijeća br. 259/93/EEZ o nadzoru i kontroli pošiljaka otpada koje se otpremaju unutar Europske zajednice, ulaze u nju ili iz nje izlaze (SL L 310, 3.12.1994., str. 70.).

U tom slučaju dotična država članica obavješćuje Komisiju o važećem zakonodavstvu u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Odluke ili bilo kojeg relevantnog nacionalnog propisa koji je kasnije donesen, uključujući sve njihove izmjene.

Članak 40.

Mjere koje su donijeli PZP-ovi

1. Uzimajući u obzir sadašnje razvojne potrebe PZP-ova, tijela PZP-ova mogu, u pogledu uvoza proizvoda podrijetlom iz Zajednice, zadržati ili uvesti one carine ili količinska ograničenja koje smatraju potrebnima.
2. (a) Trgovinski režim koji PZP-ovi primjenjuju prema Zajednici ne smiju dovesti ni do kakve diskriminacije između država članica niti biti nepovoljniji od tretmana najpovoljnije nacije.
- (b) Neovisno o posebnim odredbama ove Odluke, Zajednica ne provodi diskriminaciju između PZP-ova u području trgovine.
- (c) Odredbe točke (a) ne sprečava zemlju ili područje da odobri određenim drugim PZP-ovima ili drugim zemljama u razvoju povoljniji tretman od onog dodijeljenog Zajednici.
3. U roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ove Odluke tijela PZP-ova dostavljaju Komisiji carinske tarife i popise količinskih ograničenja koje primjenjuju.

Ona također dostavljaju Komisiji sve naknadne izmjene takvih mjera onako kako i kada budu donesene.

Članak 41.

Klauzula o nadzoru

1. Proizvodi s podrijetlom iz PZP-ova navedeni u članku 35. ove Odluke ili proizvodi koji nisu podrijetlom iz PZP-ova navedeni u članku 36. ove Odluke mogu biti predmetom posebnog nadzora. Komisija, u savjetovanju s nadležnim tijelima PZP-a i državom članicom s kojom je PZP povezan, odlučuje o tome koji se proizvodi nadziru.
2. Primjenjuje se članak 308.d Uredbe Komisije (EEZ) br. 2454/93 od 2. srpnja 1993. o utvrđivanju odredaba za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 o Carinskom zakoniku Zajednice ⁽¹⁾.
3. Komisija i nadležna tijela PZP-ova osiguravaju učinkovitost nadzornih mjera uvođenjem načina administrativne suradnje navedenih u prilogima III. i IV.

⁽¹⁾ SL L 253, 11.10.1993., str. 1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 993/2001 (SL L 141, 28.5.2001., str. 1.).

Članak 42.

Zaštitne mjere

1. Ako, kao rezultat primjene ove Odluke, nastanu ozbiljni poremećaji u sektoru gospodarstva Zajednice ili jedne ili više njenih država članica, ili njihova vanjska financijska stabilnost bude ugrožena, ili ako nastanu poteškoće koje mogu dovesti do pogoršanja u sektoru u kojem djeluje Zajednica ili u regiji Zajednice, Komisija može, na svoju inicijativu ili na zahtjev jedne ili više država članica i nakon savjetovanja s odborom iz članka 43. poduzeti ili ovlastiti dotične države članice da poduzmu potrebne zaštitne mjere u skladu s niže navedenim stavcima.
2. Za potrebe provedbe stavka 1., prednost imaju mjere koje bi najmanje ugrozile funkcioniranje pridruživanja i Zajednice. Te se mjere ograničavaju samo na ono što je nužno kako bi se otklonile nastale poteškoće. One ne smiju premašiti povlačenje preferencijalnog tretmana dodijeljenog ovom Odlukom.
3. Kada se zaštitne mjere poduzmu ili izmijene, posebna se pažnja pridaje interesima najmanje razvijenih PZP-a.
4. Odredbe ovog članka ne dovode u pitanje prava i obveze Zajednice prema pravilima WTO-a, uključujući ona sadržana u Sporazumu WTO-a o zaštitnim mjerama ⁽²⁾. One također ne sprečavaju primjenu uredbi o uspostavi zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta, ili administrativnih odredaba Zajednice ili nacionalnih administrativnih odredaba koje se iz njih izvode, ili posebnih pravila donesenih u skladu s člankom 235. Ugovora za prerađene poljoprivredne proizvode.
5. (a) Ako država članica zahtijeva od Komisije primjenu zaštitnih mjera, Komisija o tome obavješćuje Vijeće, državu članicu i tijela PZP-ova u roku od tri radna dana od dana primitka zahtjeva države članice i poziva tijela PZP-ova da dostave sve informacije koje smatraju važnima za odgovarajuću situaciju.

- (b) Kada Komisija djeluje na svoju inicijativu, ona o tome obavješćuje dotične PZP-ove i države članice u najkraćem roku.
- (c) Na zahtjev nadležnih tijela PZP-ova i ne dovodeći u pitanje rokove iz ovog članka, saziva se radna skupina partnerstva iz članka 7. stavka 3. ove Odluke. Ishod radne skupine dostavlja se savjetodavnom odboru. U tom slučaju rok iz stavka 9. ovog članka produljuje se za deset radnih dana. Istodobno ona poziva države članice na sastanak odbora iz članka 43.

Države članice i PZP-ovi dostavljaju Komisiji sve informacije potrebne za opravdanje njihovih zahtjeva za primjenu zaštitnih mjera ili njihovu neprimjenu.

⁽²⁾ SL L 336, 23.12.1994., str. 184.

6. Komisija obavješćuje Vijeće, države članice i tijela PZP-ova odmah po donošenju odluke o poduzimanju potrebnih zaštitnih mjera. Odluka je primjenjiva odmah.

7. Svaka država članica može podnijeti Vijeću odluku Komisije iz stavka 6. u roku od 10 radnih dana od primitka obavijesti o odluci.

8. Ako Komisija propusti donijeti odluku u roku od 21 radnog dana ili ako odbije zahtjev ili ako Komisija odluči da neće poduzeti zaštitne mjere, svaka država članica koja je podnijela pitanje pred Komisiju može ga podnijeti Vijeću.

9. U slučajevima iz stavaka 7. i 8. ovog članka, Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, u roku od 21 radnog dana može donijeti drukčiju odluku.

Članak 43.

Odborski postupak

1. Komisiji u pitanjima obuhvaćenima člankom 42. pomaže odbor.

2. Članci 3. i 7. Odluke 1999/468/EZ primjenjuju se na postupak odbora.

3. Odbor donosi svoj poslovnik.

Poglavlje 2.

Trgovina uslugama i pravila o poslovnom nastanu

Članak 44.

Opći cilj

Dugoročni cilj u ovom području je postupna liberalizacija trgovine uslugama, uz dužno poštovanje ciljeva lokalne politike PZP-ova te uzimajući u obzir razinu razvoja PZP-a i obveze koje preuzmu Zajednica, države članice ili PZP-ovi u okviru WTO-a.

Članak 45.

Opća načela poslovnog nastana i pružanja usluga

1. Za potrebe ovog poglavlja, primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „trgovačka društva ili poduzeća” jesu trgovačka društva ili poduzeća osnovana prema građanskom ili trgovačkom pravu, uključujući javna ili druga trgovačka društva, zadruge i bilo koju drugu pravnu osobu ili udruženje koje uređuje javno ili privatno pravo, osim onih koje ne stječu dobit.

„Trgovačka društva ili poduzeća država članica” jesu ona koja su osnovana u skladu sa zakonodavstvom države članice i čije se sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u državi članici. Međutim, trgovačko društvo ili poduzeće koje u državi članici ima samo sjedište mora obavljati aktivnost koja ima stvarnu i trajnu vezu s gospodarstvom te države članice.

„Trgovačka društva ili poduzeća PZP-ova” jesu ona koja su osnovana u skladu s važećim zakonodavstvom u danom PZP-u i čije se sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u tom PZP-u; međutim, trgovačko društvo ili poduzeće koje u zemlji ili području ima samo sjedište mora obavljati aktivnost koja ima svoju stvarnu ili trajnu vezu s gospodarstvom te zemlje ili područja;

(b) „stanovnici PZP-a” jesu osobe koje uobičajeno borave u PZP-u i koje su državljani države članice ili koje uživaju pravni status poseban za PZP. Ova definicija ne dovodi u pitanje prava koja su dodijeljena državljanstvom Unije u smislu Ugovora.

2. U pogledu režima koji se primjenjuje na poslovni nastan i pružanje usluga, u skladu s člankom 183. stavkom 5. Ugovora i podložno niže navedenom stavku 3.:

(a) Zajednica na PZP-ove primjenjuje obveze koje je preuzela prema Općem sporazumu o trgovini uslugama (GATS) pod uvjetima iz tog sporazuma i u skladu s ovom Odlukom; pri primjeni takvih obveza država članica ne diskriminira stanovnike, trgovačka društva ili poduzeća PZP-ova;

(b) tijela PZP-ova u odnosu na državljane, trgovačka društva ili poduzeća država članica primjenjuju tretman koji nije manje povoljan od onog koji primjenjuju u odnosu na državljane, trgovačka društva ili poduzeća trećih zemalja te ne diskriminiraju stanovnike, trgovačka društva ili poduzeća država članica.

3. Tijela PZP-a mogu s ciljem promicanja ili davanja potpore za lokalno zapošljavanje donijeti propise u korist svojih stanovnika i lokalnih aktivnosti.

U tom slučaju tijela PZP-a obavješćuju Komisiju o propisima koje donose, a koja o tome obavješćuje države članice.

4. U pogledu struka liječnika, stomatologa, primalja, medicinskih sestara, farmaceuta i veterinarar Vijeće, odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije, donosi popis stručnih kvalifikacija posebnih za stanovnike PZP-ova koje se priznaju u državama članicama.

Članak 46.

Pomorski promet

Cilj je suradnje u ovom području osiguravanje skladnog razvoja učinkovitih i pouzdanih brodarskih usluga prema gospodarski zadovoljavajućim uvjetima poticanjem aktivnog sudjelovanja svih stranaka, u skladu s načelom neograničenog pristupa trgovini na komercijalnoj osnovi.

Ova se odredba ne primjenjuje na Grenland.

Poglavlje 3.

Područja povezana trgovinom

Članak 47.

Tekuća plaćanja i kretanja kapitala

1. Ne dovodeći u pitanje stavak 2.:

(a) države članice i tijela PZP-ova ne nameću nikakva ograničenja na plaćanja u slobodno konvertibilnoj valuti na tekući račun bilance plaćanja između rezidenata Zajednice i rezidenata PZP-ova;

(b) u pogledu transakcija na kapitalnom računu bilance plaćanja, države članice i tijela PZP-ova ne nameću nikakva ograničenja na slobodno kretanje kapitala za izravna ulaganja u trgovačka društva koja su osnovana u skladu sa zakonodavstvom države članice, zemlje ili područja domaćina te osiguravaju da se imovina stvorena takvim ulaganjem i sva dobit koja iz nje proizlazi može ostvariti i biti repatriirana.

2. Zajednica, države članice i PZP-ovi mogu poduzeti mjere navedene *mutatis mutandis* u člancima 57., 58., 59., 60. i 301. Ugovora u skladu s tamo utvrđenim uvjetima. Jednako tako, kada se jedan ili više PZP-ova ili jedna ili više država članica nalazi u ozbiljnoj neravnoteži bilance plaćanja, ili prijeti takva neravnoteža, tijela PZP-a, država članica ili Zajednica mogu, u skladu s uvjetima utvrđenim GATT-om, GATS-om i člancima VIII. i XIV. Statuta Međunarodnog monetarnog fonda, donijeti ograničenja na tekuće transakcije koja su ograničenog trajanja i koja ne smiju prelaziti granicu nužnog kako bi se otklonili problemi s bilancom plaćanja. Prilikom poduzimanja takvih mjera, tijela PZP-a, država članica ili Zajednica međusobno se odmah obavješćuju i u najkraćem roku podnose raspored ukidanja dotičnih mjera.

Članak 48.

Politike tržišnog natjecanja

1. Uvođenje i provedba učinkovitih i dobrih politika i pravila tržišnog natjecanja od presudne su važnosti da bi se poboljšala i osigurala povoljna investicijska klima, održivi proces industrijalizacije i transparentnost u pristupu tržištima.

2. Kako bi se osiguralo uklanjanje narušavanja tržišnog natjecanja i uz dužno poštovanje različitih razina razvoja i gospodarskih potreba svakog PZP-a, Zajednica i PZP-ovi obvezuju se

provoditi lokalna, nacionalna ili regionalna pravila i politike uključujući nadzor i, pod određenim uvjetima, zabranu sporazuma među poduzetnicima, odluka udruženja poduzetnika i usklađenih praksi među poduzetnicima koje kao svoj cilj ili učinak imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja. Gore navedena zabrana također se odnosi na zlouporabu vladajućeg položaja od strane jednog ili više poduzetnika na području Zajednice ili PZP-a.

Članak 49.

Zaštita prava intelektualnog vlasništva

1. Odgovarajuća i učinkovita razina zaštite prava intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva, uključujući sredstva za provedbu takvih prava, osiguravaju se u skladu s najvišim međunarodnim normama s ciljem smanjenja narušavanja i zapreka bilateralnoj trgovini.

2. Prava intelektualnog vlasništva obuhvaćaju autorsko pravo, uključujući osobito autorsko pravo na računalne programe i srodna prava, korisne modele, patente uključujući biotehnološke izume, industrijski dizajn, geografske oznake uključujući oznake podrijetla, žigove za robu ili usluge, topografije integriranih krugova, pravnu zaštitu baza podataka i zaštitu od nepoštenog tržišnog natjecanja iz članka 10. bis Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva i zaštitu neobjavljenih informacija o znanju i iskustvu.

Članak 50.

Normizacija i certificiranje

U području normizacije, certificiranja i osiguranja kvalitete provodi se bliskija suradnja radi otklanjanja nepotrebnih tehničkih prepreka i smanjenja razlika u tim područjima kako bi se olakšala trgovina.

Članak 51.

Trgovina i okoliš

Promiče se razvoj međunarodne trgovine na način kojim se osigurava održivo i zdravo upravljanje okolišem, u skladu s odgovarajućim međunarodnim sporazumima i obvezama te uz dužno poštovanje odnosnih razina razvoja PZP-ova. Pri stvaranju i provedbi okolišnih mjera u obzir se uzimaju posebne potrebe i zahtjevi PZP-ova.

Imajući na umu načela iz Rija, suradnja se usmjerava na osiguravanje uzajamne potpore trgovinskoj i okolišnoj politici, posebno kroz jačanje nadzora kvalitete robe i usluga povezanih s okolišem i poboljšanje metoda proizvodnje koje su prihvatljive za okoliš.

Članak 52.

Trgovina i standardi rada

Moraju se poštovati temeljni standardi rada koji su priznati na međunarodnoj i nacionalnoj razini, posebno sloboda udruživanja i zaštita prava na organiziranje, primjena prava na organiziranje i kolektivno pregovaranje, ukidanje prisilnog rada, uklanjanje najgorih oblika rada djece, najniža dob za zapošljavanje i nediskriminacija u pogledu zapošljavanja.

Članak 53.

Potrošačka politika i zaštita zdravlja potrošača

Provodi se suradnja u području potrošačke politike i zaštite zdravlja potrošača, uz poštovanje važećeg zakonodavstva u PZP-ovima i Zajednici kako bi se izbjegle prepreke u trgovanju.

Članak 54.

Zabrana prikrivenih mjera protekcionizma

Odredbе ovog poglavlja ne smiju se koristiti kao sredstvo samovoljne diskriminacije ili prikrivenog ograničavanja trgovine.

Poglavlje 4.

Monetarna i porezna pitanja

Članak 55.

Klauzula o poreznom izuzeću

1. Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 56., tretman najpovoljnije nacije odobren u skladu s odredbama ove Odluke ne primjenjuje se na porezne povlastice koje države članice ili tijela PZP-ova pružaju ili mogu pružiti u budućnosti na temelju sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili drugih poreznih dogovora ili važećeg domaćeg poreznog zakonodavstva.

2. Ništa u ovoj Odluci ne može se tumačiti tako da sprečava donošenje ili provedbu bilo koje mjere usmjerene na sprečavanje izbjegavanja oporezivanja ili porezne prijevare na temelju poreznih odredbi sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili drugih poreznih dogovora ili važećeg domaćeg poreznog zakonodavstva.

3. Ništa u ovoj Odluci ne smije se tumačiti tako da sprečava odgovarajuća nadležna tijela u razlikovanju, u primjeni odgovarajućih odredaba njihovog poreznog zakonodavstva, među poreznim obveznicima koji se ne nalaze u jednakoj situaciji, posebno u pogledu njihovog mjesta boravišta ili u pogledu mjesta gdje je uložena njihov kapital.

Članak 56.

Porezni i carinski režim za ugovore koje financira Zajednica

1. PZP-ovi na ugovore koje financira Zajednica primjenjuju porezni i carinski režim koji nije manje povoljan od onog koji oni primjenjuju na najpovoljnije države ili međunarodne razvojne organizacije s kojima imaju odnose. Za potrebe određivanja tretmana najpovoljnije nacije, ne vodi se računa o režimima koje primjenjuju nadležna tijela dotične zemlje ili područja na druge zemlje u razvoju.

2. Podložno stavku 1., na ugovore koje financira Zajednica primjenjuje se sljedeći režim:

- (a) u korisniku PZP-u ugovor ne podliježe registracijskim taksama ili biljezima ili poreznim davanjima s istovrsnim učinkom, bez obzira na to postoje li već takva davanja ili se u budućnosti namjeravaju uvesti; međutim, takvi ugovori registriraju se u skladu s važećim zakonodavstvom u PZP-u, a za njih se može naplatiti naknada koja odgovara pruženoj usluzi;
- (b) dobit i/ili prihod koji proizlazi iz izvršenja ugovora oporezuje se u skladu s unutarnjim poreznim režimom dotičnog PZP-a, pod uvjetom da fizičke ili pravne osobe koje ostvaruju takvu dobit ili prihod imaju stalno mjesto poslovanja u tom PZP-u ili da izvršenje ugovora traje dulje od šest mjeseci;
- (c) poduzeća koja moraju uvoziti opremu kako bi izvršili ugovore o izvođenju radova na zahtjev se koriste sustavom privremenog ulaska kako je utvrđeno zakonodavstvom korisnika PZP-a u pogledu te opreme;
- (d) za profesionalnu opremu potrebnu za provedbu zadataka definiranih u ugovoru o uslugama dopušta se privremeni ulazak u korisnika PZP-a, u skladu sa zakonodavstvom tog PZP-a, bez poreznih, uvoznih i carinskih pristojbi i drugih davanja s istovrsnim učinkom kada te pristojbe i davanja ne predstavljaju naknadu za pružene usluge;
- (e) dopušta se uvoz na temelju ugovora o nabavi u korisnika PZP-a bez carinskih i uvoznih pristojbi, poreza ili fiskalnih davanja s istovrsnim učinkom. Ugovor o nabavi za robu podrijetlom iz dotične zemlje ili područja sklapa se na temelju cijene za robu franko tvornice, na koju se mogu dodati unutarnja fiskalna davanja koje se primjenjuju na tu vrstu robe u toj zemlji ili području;
- (f) za goriva, maziva i ugljikovodična veziva kao i, općenito, sve materijale koji se koriste u izvršenju ugovora o izvođenju radova smatra se da su kupljeni na lokalnom tržištu i podliježu poreznim propisima u okviru važećeg zakonodavstva u korisniku PZP-u;

(g) uvoz osobnih i kućanskih predmeta radi korištenja od strane fizičkih osoba, koje nisu osobe koje su lokalno zaposlene, uključeni u provedbu zadataka definiranih u ugovoru o uslugama i od strane članova njihovih obitelji, izuzima se od carinskih ili uvoznih pristojbi, poreza i drugih fiskalnih davanja s istovrsnim učinkom, u granicama važećeg zakonodavstva u korisniku PZP-u.

3. Sva pitanja koja nisu obuhvaćena stavcima 1. i 2. i dalje podliježu zakonodavstvu dotičnog PZP-a.

4. Dužnosnici Komisije, osim lokalno zaposlenog osoblja, izuzimaju se od plaćanja svih poreza koji se plaćaju u zemlji ili području gdje su odaslan.

Poglavlje 5.

Strukovno osposobljavanje, dostupnost programa Zajednice i druge odredbe

Članak 57.

Strukovno osposobljavanje

Pojedinci iz PZP-a s državljanstvom države članice imaju pravo na strukovno osposobljavanje u Zajednici na jednakoj osnovi kao državljani predmetne države članice ako ispunjavaju uvjete koje moraju ispunjavati ti državljani, uključujući sve uvjete u vezi s boravištem u Zajednici ili EGP-u.

Članak 58.

Programi otvoreni za PZP-ove

Pojedinci iz PZP-a i, kada je to primjereno, odgovarajuća javna i/ili privatna tijela i institucije u PZP-u ispunjavaju uvjete za

programe Zajednice iz Priloga II.F i svaki drugi program koji ih bude naslijedio, podložno pravilima programa i režimu koji se primjenjuje na državu članicu s kojom su povezani.

Komisija može izmijeniti ovaj popis na zahtjev PZP-a ili države članice ili na vlastitu inicijativu.

Članak 59.

Euro-info komunikacijski centri (EICC)

Na zahtjev tijela PZP-a i u skladu s postupcima predviđenima u dijelu trećem glavi I., u PZP-u se može osnovati Euro-info komunikacijski centar, dalje u tekstu „EICC”. Djelomično financiranje može se omogućiti strukturi EICC-a domaćina iz pomoći koja je odobrena u okviru JPD-ova ili regionalne suradnje.

Zadaci EICC-ova, instrumenti i usluge koji su im na raspolaganju, kao i postupci osnivanja i mjerila za odabir strukture domaćina, navedeni su u Prilogu V.

Članak 60.

CRP i TCPRS

Na zahtjev njihovih tijela, PZP-ovi imaju pravo koristiti usluge Centra za razvoj poduzetništva (CDE) i Tehničkog centra za poljoprivrednu i ruralnu suradnju (CTA) navedenih u članku 1. Priloga III. Sporazumu o partnerstvu AKP-EZ.

Svi troškovi koji proizlaze iz usluga pruženih od strane CDE-a ili CTA-a u korist PZP-ova financiraju se iz sredstava predviđenih u Prilogu II.A.

DIO ČETVRTI

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 61.

Promjena statusa

Ako PZP postane neovisan:

- (a) režim predviđen ovom Odlukom može se i dalje privremeno primjenjivati na tu zemlju ili područje prema uvjetima koje utvrdi Vijeće;
- (b) Vijeće na prijedlog Komisije jednoglasno odlučuje o svim potrebnim prilagodbama ove Odluke, a posebno o iznosima iz Priloga II.A.

Članak 62.

Preispitivanje

Vijeće, odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije, prije 31. prosinca 2007. utvrđuje odredbe predviđene za naknadnu

primjenu načela navedenih u člancima 182. do 186. Ugovora. U tom kontekstu, Vijeće osobito donosi sve potrebne mjere kada se PZP, u skladu s vlastitim ustavnim postupkom, odluči pridružiti posebnim preferencijalnim dogovorima između Zajednice i različitih partnera u regiji kojoj pripada. Vijeće u tom okviru posebno uzima u obzir međunarodne obveze koje je preuzela Zajednica, njezine države članice ili PZP-ovi, uključujući one preuzete u okviru WTO-a.

Članak 63.

Stupanje na snagu

Ova Odluka stupa na snagu 2. prosinca 2001. Primjenjuje se do 31. prosinca 2011.

Članak 64.

Objavljivanje

Ova se Odluka objavljuje u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Sastavljeno u Bruxellesu 27. studenoga 2001.

Za Vijeće

Predsjednica

A. NEYTS-UYTTEBROECK

PRILOG I.A

POPIS ZEMALJA I PODRUČJA (PZP-ovi) IZ ČLANKA 1.

- Grenland,
 - Nova Kaledonija i pridružena područja,
 - Francuska Polinezija,
 - Francusko južno i antarktičko područje,
 - Otoci Wallis i Futuna,
 - Mayotte,
 - Sveti Petar i Mikelon,
 - Aruba,
 - Nizozemski Antili:
 - Bonaire,
 - Curaçao,
 - Saba,
 - Saint Eustatius,
 - Saint Martin (Sint Maarten),
 - Angvila,
 - Kajmanski otoci,
 - Falklandski otoci,
 - Južna Georgia i otoci Južni Sandwich,
 - Montserrat,
 - Pitcairn,
 - Sveta Helena, Uskršnji otok, Tristan da Cunha,
 - Britansko antarktičko područje,
 - Britansko područje indijskog oceana,
 - Otoci Turks i Caicos,
 - Britanski Djevičanski Otoci.
-

PRILOG I.B

POPIS PZP-ova IZ ČLANKA 3. STAVKA 3. KOJI SE ZA POTREBE OVE ODLUKE SMATRAJU NAJMANJE RAZVIJENIMA

- Angvila,
 - Mayotte,
 - Montserrat,
 - Sveta Helena, Uskršnji otok, Tristan da Cunha,
 - Otoci Turks i Caicos,
 - Otoci Wallis i Futuna,
 - Sveti Petar i Mikelon.
-

PRILOG II.A

FINANCIJSKA POMOĆ ZAJEDNICE: 9. EFR

Članak 1.

Alokacija između različitih instrumenata

1. Za potrebe ove Odluke, za petogodišnje razdoblje od 1. ožujka 2000. do 28. veljače 2005. cjelokupni iznos financijske pomoći Zajednice od 175 milijuna EUR prema 9. Europskom fondu za razvoj (EFR) utvrđen Unutarnjim sporazumom, alocira se na sljedeći način:

(a) 153 milijuna EUR u obliku bespovratnih sredstava, uključujući:

i. 145 milijuna EUR za programsku potporu dugoročnog razvoja, humanitarnu pomoć, pomoć u nuždi, pomoć izbjeglicama i dodatnu potporu u slučaju fluktuacija u zaradama od izvoza. Ovaj se iznos koristi posebno za financiranje inicijativa navedenih u jedinstvenim programskim dokumentima (JPD-ovi);

ii. 8 milijuna EUR za potporu regionalnoj suradnji i integraciji uključujući aktivnosti dijaloga i partnerstva iz članka 7.;

(b) 20 milijuna EUR alocira se za financiranje investicijskog instrumenta PZP-ova iz Priloga II.C;

(c) 2 milijuna EUR alocira se za studije ili mjere tehničke pomoći na inicijativu ili u ime Komisije, posebno za cjelokupnu ocjenu Odluke koja se provodi najkasnije dvije godine prije isteka.

2. Nadalje, cjelokupni iznos financijske pomoći prema 9. EFR-u, uz bilo koje preostale iznose prenesene na 9. EFR iz prethodnih sredstava na temelju Unutarnjeg sporazuma, pokriva razdoblje od 2000. do 2007. Prije isteka 9. EFR-a, države članice procjenjuju stupanj realizacije obveza i isplata. Potreba za novim izvorima za potporu financijske suradnje utvrđuje se u svjetlu ove procjene i uzima u obzir neiskorištena i neisplaćena sredstva prema 9. EFR-u.

3. Prije isteka 9. EFR-a, države članice određuju dan nakon kojeg se sredstva 9. EFR-a više ne smiju dodjeljivati.

4. Ako se sredstva predviđena u stavku 1. iscrpe prije prestanka važenja ove Odluke, Vijeće poduzima odgovarajuće mjere.

Članak 2.

Upravljanje sredstvima

EIB upravlja zajmovima odobrenima iz vlastitih sredstava, kao i poslovima koji se financiraju u skladu s investicijskim instrumentom PZP-ova. Svim drugim financijskim sredstvima u okviru ove Odluke upravlja Komisija.

Članak 3.

Alokacija između PZP-ova

1. Iznos od 145 milijuna EUR iz članka 1. stavka 1. točke (a) podtočke i. alocira se na temelju potreba i rezultata PZP-ova u skladu sa sljedećim mjerilima:

(a) Iznos A od 66,1 milijun EUR alocira se u PZP-ove s najmanje naprednim gospodarskim razvojem, to jest one s bruto nacionalnim proizvodom (BDP) po glavi stanovnika manjim od 75 % BDP-a Zajednice, prema dostupnim statističkim podacima.

(b) Iznos B od 61 milijun EUR alocira se PZP-ovima s BDP-om po glavi stanovnika koji ne premašuje BDP Zajednice, kako bi se financirale prioritetne aktivnosti za socijalni razvoj i zaštitu okoliša, u okviru borbe protiv siromaštva.

(c) Alokacija iznosa A i B uzima u obzir stanovništvo, razinu BDP-a, korištenje prethodnih EFR-ova, poštovanje načela ispravnog međunarodnog poreznog i financijskog upravljanja, ograničenja zbog geografskih karakteristika, procijenjeni kapacitet apsorpcije i nesmetanu tranziciju radi sprečavanja nastajanja iznenadnih značajnih smetnji za alokaciju sredstava za Novu Kaledoniju, Francusku Polineziju i Nizozemske Antile. Svaka alokacija mora omogućivati svoje učinkovito korištenje i mora biti u skladu s načelom supsidijarnosti.

2. Pitanje moguće alokacije sredstava za Grenland ispitat će se u svjetlu preispitivanja iz članka 14. Protokola o uvjetima ribarenja za razdoblje 2001. do 2006. (¹).

3. Nealocirana pričuva C od 17,9 milijuna EUR namijenjena je da bi se:

(a) financirala humanitarna pomoć, pomoć u nuždi i pomoć za izbjeglice za sve PZP-ove i, ako bude potrebno, dodatna potpora u slučaju fluktuacija u zaradama od izvoza, u skladu s Prilogom II.D;

(b) ostvarile nove alokacije u skladu s razvojem potreba i rezultatima PZP-ova.

Rezultati se procjenjuju na objektivan i transparentan način, uzimajući u obzir korištenje alociranih novčanih sredstava, učinkovitu provedbu tekućih poslova, iskorjenjivanje ili smanjenje siromaštva i donesene mjere održivog razvoja;

(c) poduzele nužne mjere, ako bude primjereno, nakon preispitivanja iz stavka 2.;

(d) maksimalni iznos od 1 milijun EUR odvaja se za financiranje kamatnih subvencija za aktivnosti koje financira EIB iz vlastitih sredstava, u skladu s Prilogom II.B, ili prema investicijskom instrumentu PZP-ova.

(¹) Uredba Vijeća (EZ) br. 1575/2001 od 25. lipnja 2001. o sklapanju Četvrtog protokola o utvrđivanju uvjeta koji se odnose na ribarenje, predviđenih u Sporazumu o ribarenju između Europske ekonomske zajednice, s jedne strane, i Vlade Danske i lokalne vlade Grenlanda, s druge strane (SL L 209, 2.8.2001. str. 1.).

4. U skladu s gornjim stavcima i ne dovodeći u pitanje prijenos nepotrošenih preostalih sredstva iz prethodnih EFR-ova, indikativni iznosi alocirani prema 9. EFR-u su sljedeći:

(u milijunima EUR)

PZP	Početna indikativna alokacija 9. EFR-a		
	A	B	Ukupno
Nova Kaledonija		13,75	13,75
Francuska Polinezija		13,25	13,25
Wallis i Futuna	8	3,5	11,5
Mayotte	9,9	5,3	15,2
Sveti Petar i Mikelon	5,6	6,8	12,4
Nizozemski Antili	11,7	8,3	20,0
Falklandski otoci		3	3
Turks i Caicos	8,2	0,2	8,4
Angvila	7,9	0,1	8
Montserrat	5,3	5,7	11,0
Sv. Helena i pridružena područja (Ascension, Tristan da Cunha)	7,5	1,1	8,6
Pitcairn	2		2
Ukupno	127,1 milijun EUR		
Nealocirana pričuva C	17,9 milijuna EUR		

5. Komisija može, na temelju preispitivanja na polovini razdoblja, odlučiti o drukčijoj alokaciji bilo kojih nealociranih preostalih sredstava iz ovog članka. Postupci za ovo preispitivanje i odluka o bilo kojoj novoj alokaciji donose se u skladu s člankom 24. ove Odluke.

PRILOG II.B

FINANCIJSKA POMOĆ ZAJEDNICE: ZAJMOVI IZ VLASTITIH SREDSTAVA EUROPSKE INVESTICIJSKE BANKE

Članak 1.

Iznos

Iznos do 20 milijuna EUR, kako je utvrđeno člankom 5. Unutarnjeg sporazuma, EIB odobrava u obliku zajmova iz vlastitih sredstava u skladu s uvjetima iz njegovog statuta i ovog Priloga.

Članak 2.

Europska investicijska banka

1. EIB:

- (a) doprinosi, kroz sredstva kojima on upravlja, gospodarskom i industrijskom razvoju PZP-ova na teritorijalnoj i regionalnoj osnovi; i u tu svrhu, financira kao prioritetne proizvodne projekte i programe ili druge investicije usmjerene na promicanje privatnog sektora u svim gospodarskim sektorima;
- (b) uspostavlja blisku suradnju s nacionalnim i regionalnim razvojnim bankama i s bankarskim i financijskim institucijama PZP-ova i Zajednice;
- (c) u savjetovanju s dotičnim PZP-om, ako je potrebno, prilagođuje mehanizme i postupke za provedbu suradnje radi financiranja razvoja, kako je navedeno u ovoj Odluci, kako bi se vodilo računa o prirodi projekata i programa i postupalo u skladu s ciljevima ove Odluke, u okviru postupaka utvrđenih njegovim statutom.

2. Zajmovi iz vlastitih sredstava EIB-a odobravaju se prema sljedećim uvjetima:

- (a) referentna kamatna stopa je stopa koju EIB primjenjuje za zajam s jednakim uvjetima u vezi s valutom i razdobljem otplate na dan potpisivanja ugovora ili na dan plaćanja;
- (b) međutim:
 - i. u načelu, projekti javnog sektora ispunjavaju uvjete za subvencioniranu kamatnu stopu od 3 %;
 - ii. za projekte privatnog sektora koji uključuju aktivnosti restrukturiranja u okviru privatizacije ili za projekte s bitnim i jasno dokazivim socijalnim koristima ili koristima za okoliš, zajmovi se mogu proširiti sa subvencioniranom kamatnom stopom čiji će se iznos i oblik odrediti s obzirom na posebne karakteristike projekta. Međutim, subvencionirana kamatna stopa ne smije biti viša od 3 %.

Završna kamatna stopa ni u kojem slučaju ne smije biti manja od 50 % referentne stope;

- (c) iznos subvencionirane kamatne stope, izračunane u pogledu njezine vrijednosti u vrijeme isplate zajma, naplaćuje se iz alokacije kamatne subvencije utvrđene u članku 3. stavku 3. točki (d) Priloga II.A i plaća se izravno EIB-u.

Kamatne subvencije mogu se kapitalizirati ili koristiti u obliku bespovratnih sredstava za potporu tehničkoj pomoći koja se odnosi na projekte, posebno za financijske institucije u PZP-ovima;

- (d) razdoblje otplate zajmova danih iz vlastitih sredstava EIB-a utvrđuje se na temelju ekonomskih i financijskih karakteristika projekta, ali ne smije biti dulje od 25 godina. Ti zajmovi obično imaju razdoblje počeka koje se utvrđuje pozivanjem na razdoblje izvedbe projekta.

3. Za investicije koje financira EIB iz vlastitih sredstava u trgovačkim društvima javnog sektora, od dotičnog PZP-a mogu se zahtijevati posebna jamstva ili obveze povezane s projektom.

Članak 3.

Uvjeti za prijenos deviza

U odnosu na aktivnosti na temelju ove Odluke kao i u odnosu na ono što su pisano odobrili, dotični PZP-ovi:

- (a) odobravaju oslobođenje od svih nacionalnih ili lokalnih pristojbi, fiskalnih davanja na kamate, provizija i amortizacija dospjelih zajmova u skladu sa zakonodavstvom dotičnih PZP-ova;
- (b) korisnicima stavljaju na raspolaganje valutu potrebnu za plaćanje kamata, provizije i amortizaciju dospjelih zajmova na temelju ugovora o financiranju sklopljenih za provedbu projekata i programa na njihovim područjima;
- (c) stavljaju EIB-u na raspolaganje devize potrebne za prijenos svih iznosa koje primi u nacionalnoj valuti prema važećem deviznom tečaju između eura ili drugih valuta prijenosa i nacionalne valute na dan prijenosa. To uključuje sve oblike naknada kao što su, među ostalim, kamate, dividende, provizije i pristojbe, kao i amortizaciju zajmova i primitaka od prodaje udjela dospjelih na temelju ugovora o financiranju sklopljenih za provedbu projekata i programa na njihovim područjima.

PRILOG II.C

FINANCIJSKA POMOĆ ZAJEDNICE: INVESTICIJSKI INSTRUMENT PZP-ova

Članak 1.

Cilj

Uspostavlja se investicijski instrument PZP-ova (dalje u tekstu „instrument“) radi promicanja komercijalno održivih poduzeća, većinom u privatnom sektoru, ali također i onih u javnom sektoru koji pružaju potporu u razvoju privatnog sektora.

Uvjeti financiranja u vezi s djelovanjem instrumenta i zajmovima iz vlastitih sredstava EIB-a utvrđuju se u ovom Prilogu, Prilogu II.B i člancima 29. i 30. Unutarnjeg sporazuma. Ta se sredstva mogu kanalizirati prihvatljivim poduzećima, izravno ili neizravno, kroz prihvatljive investicijske fondove i/ili financijske posrednike.

Članak 2.

Sredstva instrumenta

1. Sredstva instrumenta mogu se koristiti, između ostalog, za:

(a) pružanje rizičnog kapitala u obliku:

- i. sudjelovanja u kapitalu poduzeća PZP-ova, uključujući financijske institucije;
- ii. kvazikapitalne pomoći poduzećima PZP-ova, uključujući financijske institucije;
- iii. jamstava i drugih kreditnih ojačavanja koja se mogu iskoristiti za pokrivanje političkih i drugih rizika povezanih s investicijama, za strane i lokalne investitore ili zajmodavce.

(b) osiguravanje redovitih zajmova.

2. Sudjelovanje u kapitalu uobičajeno je za nekontrolirajućih manjinske udjele i naknađuje se na temelju izvedbe predmetnog projekta.

3. Kvazikapitalna pomoć može se sastojati od dioničarskih predujmova, konvertibilnih obveznica, uvjetovanih, subordiniranih i participativnih zajmova ili drugog sličnog oblika pomoći. Takva se pomoć osobito može sastojati od:

- (a) uvjetovanih zajmova, čije se servisiranje i/ili trajanje povezuje s ispunjenjem određenih uvjeta u pogledu izvršenja projekta; u posebnom slučaju uvjetovanih zajmova za predinvesticijske studije ili drugu tehničku pomoć povezanu s projektom, ako investicija nije provedena, moguće je izostaviti servisiranje;
- (b) participativnih zajmova, čije se servisiranje i/ili trajanje povezuje s financijskom dobiti projekta;

(c) subordiniranih zajmova, koji se otplaćuju samo nakon što budu namirene druge tražbine.

4. Naknada za svaku radnju posebno se navodi prilikom davanja zajma.

Međutim:

(a) u slučaju uvjetovanog ili participativnog zajma, naknada se uobičajeno sastoji od fiksne kamatne stope koja nije viša od 3 % i varijabilne komponente koja se odnosi na izvršenje projekta;

(b) u slučaju subordiniranih zajmova, kamatna stopa povezana je s tržištem.

5. Vrijednost jamstava određuje se tako da odražava osigurane rizike i posebne karakteristike radnje.

6. Kamatna stopa za redovne zajmove sastoji se od referentne stope koju primjenjuje EIB za usporedive zajmove s jednakim uvjetima u pogledu razdoblja odgode i otplate te porasta iznosa koji odredi EIB.

7. Redoviti zajmovi mogu obuhvatiti pod koncesijskim uvjetima i sljedeće slučajeve:

(a) za infrastrukturne projekte u najmanje razvijenim PZP-ovima koji su preduvjet za razvoj privatnog sektora. U takvim slučajevima, kamatna stopa zajma smanjit će se za 3 %;

(b) za projekte koji uključuju postupke restrukturiranja u okviru privatizacije ili za projekte s bitnim i jasno dokazivim socijalnim koristima ili koristima za okoliš. U takvim slučajevima zajmovi se mogu proširiti subvencioniranom kamatnom stopom o čijem će se iznosu i obliku odlučiti s obzirom na posebne karakteristike projekta. Međutim, subvencionirana kamatna stopa ne smije biti viša od 3 %.

Konačna kamatna stopa ni u kojem slučaju nije manja od 50 % referentne stope.

8. Sredstva koja će se osigurati za ove koncesijske svrhe dodijelit će se iz instrumenta i neće premašivati 5 % cjelokupnog iznosa alociranog za financiranje investicija iz instrumenta i iz vlastitih sredstava EIB-a.

9. Kamatne subvencije mogu se kapitalizirati ili koristiti u obliku bespovratnih sredstava za potporu tehničkoj pomoći povezanoj s projektom, posebno za financijske institucije u PZP-ovima.

Članak 3.

Djelovanje instrumenta

1. Instrument djeluje u svim gospodarskim sektorima i podupire investicije u tijelima privatnog sektora i komercijalno upravljanim tijelima javnog sektora, uključujući gospodarske i tehnološke infrastrukture koje stvaraju prihode i ključne su za privatni sektor. Instrumentom se:

- (a) upravlja kao obnovljivim fondom i usmjeren je tome da bude financijski održiv. Njegovo djelovanje usklađeno temelji se na tržišnim uvjetima te izbjegava stvaranje narušavanja na lokalnim tržištima i premještanje privatnih izvora financija;
- (b) nastoji postići katalizatorski učinak poticanjem mobilizacije dugoročnih lokalnih sredstava i privlačenjem stranih privatnih investitora i zajmodavaca za projekte u PZP-ovima.

2. Prestankom važenja ove Odluke i ako Vijeće ne donese novu posebnu odluku, kumulativni neto ponovni tijekovi u instrument prenose se na sljedeći financijski instrument PZP-ova.

Članak 4.

Uvjeti za rizik deviznog tečaja

Kako bi se ublažili učinci fluktuacija deviznog tečaja, problemi rizika deviznog tečaja rješavaju se na sljedeći način:

- (a) u slučaju sudjelovanja u kapitalu stvorenog za jačanje vlastitih sredstava poduzeća, rizik deviznog tečaja, kao opće pravilo, snosi instrument;
- (b) u slučaju financiranja malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi) rizičnim kapitalom, rizik deviznog tečaja, kao opće pravilo, dijele Zajednica, s jedne strane, i druge uključene strane, s druge strane. U prosjeku, rizik deviznog tečaja jednako se dijeli;
- (c) kada je to provedivo i primjereno, a posebno u zemljama koje karakterizira makroekonomska i financijska stabilnost, instrument će nastojati dodjeljivati zajmove u lokalnim valutama PZP-ova, preuzimajući na taj način rizik deviznog tečaja.

PRILOG II.D

FINANCIJSKA POMOĆ ZAJEDNICE: DODATNA POTPORA U SLUČAJU KRATKOROČNIH FLUKTUACIJA U ZARADAMA OD IZVOZA

Članak 1.

Načela

1. Stupanj ovisnosti gospodarstva PZP-a o izvozu robe, a posebno poljoprivrednih i rudarskih proizvoda mjerilo je za utvrđivanje alokacije sredstava za dugoročni razvoj.
2. Da bi se smanjili negativni učinci nestabilnosti izvoznih zarada i očuvao program razvoja ugrožen padom prihoda, dodatna financijska potpora može se mobilizirati od programskih sredstava za dugoročni razvoj zemlje na temelju članka 2. i 3. ovog Priloga.

Članak 2.

Kriteriji prihvatljivosti

1. Prihvatljivost za dodatna sredstva utvrđuje se na:
 - 10 %, ili 2 % u slučaju najmanje razvijenih zemalja, gubitaka izvoznih zarada od robe u usporedbi s aritmetičkom sredinom zarada u prve tri godine četverogodišnjeg razdoblja koje prethodi godini primjene,
 - ili
 - 10 %, ili 2 % u slučaju najmanje razvijenih zemalja, gubitaka izvoznih zarada od ukupnih poljoprivrednih ili mineralnih proizvoda u usporedbi s aritmetičkom sredinom zarada u prve tri godine četverogodišnjeg razdoblja koje prethodi godini primjene za zemlje gdje prihodi od poljoprivrednog ili mineralnog izvoza predstavljaju više od 40 % ukupnih izvoznih prihoda od robe.
2. Pravo na dodatnu potporu ograničuje se na četiri uzastopne godine.

3. Dodatna sredstva iskazuju se u javnim računima dotične zemlje. Ona se koriste u skladu s provedbenim odredbama koje je potrebno utvrditi sukladno članku 23. ove Odluke. Sporazumom obiju stranaka sredstva se mogu koristiti za financiranje programa uključenih u nacionalni proračun. Međutim, dio dodatnih sredstava može se također odvojiti za posebne sektore.

Članak 3.

Predumovi

Sustav za alociranje dodatnih sredstava omogućuje predumove za pokrivanje svih kašnjenja u pribavljanju konsolidiranih statističkih podataka o trgovini i za osiguravanje da se predmetna sredstva mogu uključiti u proračun za godinu koja slijedi godinu primjene. Predumovi se mobiliziraju na temelju privremenih statističkih podataka o izvozu koje izrađuju tijela PZP-a i podnose Komisiji prije službenih konačnih konsolidiranih statističkih podataka. Najviši predum iznosi 80 % procijenjenog iznosa dodatnih sredstava za godinu primjene. Tako mobilizirani iznosi prilagođuju se zajedničkim sporazumom između Komisije i tijela PZP-a u svjetlu konačnih konsolidiranih statističkih podataka o izvozu i konačnog iznosa javnog deficita.

Članak 4.

Preispitivanje

Odredbe ovog Priloga podliježu preispitivanju najkasnije dvije godine od stupanja na snagu provedbenih odredaba iz članka 23. ove Odluke, a nakon toga na zahtjev Komisije, države članice ili PZP-a.

PRILOG ILE

FINANCIJSKA POMOĆ ZAJEDNICE: PRORAČUNSKA POMOĆ ZA ZEMLJE U RAZVOJU

Ne dovodeći u pitanje buduće izmjene proračunskih odredaba, PZP-ovi imaju koristi od sljedećih proračunskih stavki predviđenih za zemlje u razvoju u okviru općeg proračuna Europske unije. Osim ako je izrijekom isključeno, PZP-ovi mogu imati koristi od financiranja iz općeg proračuna odobrenih za zemlje u razvoju.

1. Pomoć u hrani i humanitarna pomoć (glava B7-2 1)

- Odluka Vijeća 1999/576/EZ od 29. lipnja 1999. o potpisivanju i obavješćivanju o privremenoj primjeni Konvencije o pomoći u hrani iz 1999. u ime Europske zajednice ⁽¹⁾.
- Odluka Vijeća 2000/421/EZ od 13. lipnja 2000. o sklapanju Konvencije o pomoći u hrani u ime Europske zajednice ⁽²⁾.
- Uredba Vijeća (EZ) br. 1292/96 od 27. lipnja 1996. o politici pomoći u hrani i upravljanju tom pomoći te o posebnim aktivnostima potpore sigurnosti hrane ⁽³⁾.
- Uredba Vijeća (EZ) br. 1257/96 od 20. lipnja 1996. o humanitarnoj pomoći ⁽⁴⁾.

2. Mjere Zajednice radi potpore NVO-ima (poglavlje B7.60)

- Rezolucija Europskog parlamenta od 14. svibnja 1992. o ulozi nevladinih organizacija u razvojnoj suradnji ⁽⁵⁾.
- Uredba Vijeća (EZ) br. 1658/98 od 17. srpnja 1998. o sufinanciranju aktivnosti s europskim nevladinim organizacijama za razvoj u područjima od značaja za zemlje u razvoju ⁽⁶⁾.

3. Osposobljavanje i promicanje svijesti o razvojnim pitanjima (poglavlje B7.61)

- Uredba Vijeća (EZ) br. 2836/98 od 22. prosinca 1998. o uvođenju rodniha pitanja u razvojnu suradnju ⁽⁷⁾.

4. Okoliš (poglavlje B7.62)

- Uredba (EZ) br. 2493/2000 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. studenoga 2000. o mjerama promicanja potpunog uključenja okolišne dimenzije u razvojni proces zemalja u razvoju ⁽⁸⁾.
- Uredba (EZ) br. 2494/2000 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. studenoga 2000. o mjerama promicanja očuvanja i održivog upravljanja tropskim šumama i drugim šumama u zemljama u razvoju ⁽⁹⁾.

5. Zdravlje i borba protiv droga, stanovništvo i demografija u zemljama u razvoju (poglavlje B7.63)

- Uredba Vijeća (EZ) br. 2046/97 od 13. listopada 1997. o suradnji sjevera i juga u kampanji protiv droga i ovisnosti o drogama ⁽¹⁰⁾.
- Uredba Vijeća (EZ) br. 550/97 od 24. ožujka 1997. o aktivnostima koje se odnose na HIV/AIDS u zemljama u razvoju ⁽¹¹⁾.

6. Posebni programi pomoći u području razvoja (poglavlje B7.64)

- Uredba Vijeća (EZ) br. 2258/96 od 22. studenoga 1996. o aktivnostima u vezi s oporavkom i obnovom u zemljama u razvoju ⁽¹²⁾.
- Uredba Vijeća (EZ) br. 1659/98 od 17. srpnja 1998. o decentraliziranom djelovanju ⁽¹³⁾.

⁽¹⁾ SL L 222, 24.8.1999., str. 38.

⁽²⁾ SL L 163, 4.7.2000., str. 37.

⁽³⁾ SL L 166, 5.7.1996., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 163, 2.7.1996., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 150, 15.6.1992., str. 273.

⁽⁶⁾ SL L 213, 30.7.1998., str. 1. Uredba kako je izmijenjena Uredbom Europskog parlamenta i Vijeća (EZ) br. 1726/2001 (SL L 234, 1.9.2001., str. 10).

⁽⁷⁾ SL L 354, 30.12.1998., str. 5.

⁽⁸⁾ SL L 288, 15.11.2000., str. 1.

⁽⁹⁾ SL L 288, 15.11.2000., str. 1.

⁽¹⁰⁾ SL L 287, 21.10.1997., str. 1.

⁽¹¹⁾ SL L 85, 27.3.1997., str. 1.

⁽¹²⁾ SL L 306, 28.11.1996., str. 1.

⁽¹³⁾ SL L 213, 30.7.1998., str. 6.

7. Kampanja protiv seksualnog turizma u trećim zemljama (poglavlje B7.626)

- Provedba aktivnosti predviđenih u okviru kampanje protiv dječjeg seksualnog turizma nastaviti će se na temelju priopćenja Komisije od 26. svibnja 1999. i zaključaka Vijeća od 21. prosinca 1999.

PRILOG II.F

DRUGA POMOĆ ZAJEDNICE: SUDJELOVANJE U PROGRAMIMA ZAJEDNICE

Sljedeći programi i svi programi koji ih budu naslijedili primjenjuju se na državljane PZP-ova u okviru kvote za državu članicu s kojom je odgovarajući PZP povezan:

1. Programi obrazovanja i osposobljavanja:

- (a) Leonardo da Vinci, druga faza akcijskog programa strukovnog osposobljavanja Zajednice, osnovan Odlukom Vijeća 1999/382/EZ od 26. travnja 1999. ⁽¹⁾;
- (b) Promicanje europskih putova strukovnog osposobljavanja, uključujući naukovanje, osnovano Odlukom Vijeća 1999/51/EZ od 21. prosinca 1998. ⁽²⁾;
- (c) Socrates, druga faza akcijskog programa Zajednice u području obrazovanja, osnovan Odlukom 253/2000/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. siječnja 2000. ⁽³⁾;
- (d) Akcijski program Zajednice „Youth”, osnovan Odlukom 1031/2000/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. travnja 2000. ⁽⁴⁾.

2. Programi za potporu poduzećima:

- (a) Višegodišnji program za poduzeća i poduzetništvo (2001.-2005.) osnovan Odlukom Vijeća 2000/819/EZ od 20. prosinca 2000. ⁽⁵⁾;
- (b) „Artisanat”, predviđen u programu iz točke (a);
- (c) „Euromanagement”, predviđen u programu iz točke (a);
- (d) „Seed Capital”, u skladu s trećim višegodišnjim programom za MSP-ove, osnovanim Odlukom Vijeća 97/15/EZ od 9. prosinca 1996. ⁽⁶⁾.

3. Programi istraživanja, razvoja i inovacije 5. Okvirnog programa:**3.1. Tematski određeni programi:**

- (a) Posebni program za istraživanje, tehnološki razvoj i izlaganje o kvaliteti života i upravljanje ljudskim resursima (1998. do 2002.) ⁽⁷⁾;
- (b) Posebni program za istraživanje, tehnološki razvoj i izlaganje o informacijskom društvu prilagođenom korisnicima (1998. do 2002.) ⁽⁸⁾;
- (c) Posebni program za istraživanje, tehnološki razvoj i izlaganje o konkurentskom i održivom rastu (1998. do 2002.) ⁽⁹⁾;
- (d) Posebni program za istraživanje, tehnološki razvoj i izlaganje o energiji, okolišu i održivom razvoju (1998. do 2002.), osnovan Odlukom Vijeća 1999/171/EZ od 25. siječnja 1999. ⁽¹⁰⁾.

3.2. Horizontalni programi:

- (a) Posebni program o potvrđivanju međunarodne uloge istraživanja Zajednice (1998.-2002.) ⁽¹¹⁾;
- (b) Posebni program za istraživanje, tehnološki razvoj i izlaganje o promicanju inovacija i poticanju sudjelovanja MSP-ova (1998.-2002.) ⁽¹²⁾;
- (c) Posebni program za istraživanje, tehnološki razvoj i izlaganje o poboljšanju ljudskih istraživačkih potencijala i socioekonomskim temeljima znanja (1998. do 2002.) ⁽¹³⁾.

4. Kulturni i audiovizualni programi:

- (a) Program za podupiranje razvoja, raspodjelu i promicanje europskih audiovizualnih radova (Media Plus – Razvoj, distribucija i promocija) za razdoblje 2001.-2005., osnovan Odlukom Vijeća 2000/821/EZ od 20. prosinca 2000.;
- (b) Kultura 2000 (2000.-2004.), osnovan Odlukom 508/2000/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. veljače 2000. ⁽¹⁴⁾.

5. Japanski program H RTP-a (program osposobljavanja ljudskih potencijala u Japanu) i tematske misije, osnovan Odlukom Vijeća 92/278/EEZ od 18. svibnja 1992. ⁽¹⁵⁾.

⁽¹⁾ SL L 146, 11.6.1999., str. 33.

⁽²⁾ SL L 17, 22.1.1999., str. 45.

⁽³⁾ SL L 28, 3.2.2000., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 117, 18.5.2000., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 333, 29.12.2000., str. 84.

⁽⁶⁾ SL L 6, 10.1.1997., str. 25.

⁽⁷⁾ SL L 64, 12.3.1999., str. 1.

⁽⁸⁾ SL L 64, 12.3.1999., str. 20.

⁽⁹⁾ SL L 64, 12.3.1999., str. 40.

⁽¹⁰⁾ SL L 64, 12.3.1999., str. 58.

⁽¹¹⁾ SL L 64, 12.3.1999., str. 78.

⁽¹²⁾ SL L 64, 12.3.1999., str. 91.

⁽¹³⁾ SL L 64, 12.3.1999., str. 105.

⁽¹⁴⁾ SL L 63, 10.3.2000., str. 1.

⁽¹⁵⁾ SL L 144, 26.5.1992., str. 19.

PRILOG III.

O DEFINICIJI POJMA „PROIZVODA S PODRIJETLOM” I NAČINIMA ADMINISTRATIVNE SURADNJE

SADRŽAJ

GLAVA I.	OPĆE ODREDBE
— Članak 1.	Definicije
GLAVA II.	DEFINICIJA POJMA „PROIZVODA S PODRIJETLOM”
— Članak 2.	Opći uvjeti
— Članak 3.	Proizvodi dobiveni u potpunosti
— Članak 4.	Dostatno obrađeni ili prerađeni proizvodi
— Članak 5.	Nedostatni postupci obrade ili prerade
— Članak 6.	Kumulacija podrijetla
— Članak 7.	Jedinica kvalifikacije
— Članak 8.	Dodatna oprema, rezervni dijelovi i alati
— Članak 9.	Setovi
— Članak 10.	Neutralni elementi
GLAVA III.	TERITORIJALNI UVJETI
— Članak 11.	Načelo teritorijalnosti
— Članak 12.	Izravni prijevoz
— Članak 13.	Izložbe
GLAVA IV.	DOKAZ O PODRIJETLU
— Članak 14.	Opći uvjeti
— Članak 15.	Postupak izdavanja potvrde o prometu robe EUR.1
— Članak 16.	Naknadno izdana potvrda o prometu robe EUR.1
— Članak 17.	Izdavanje duplikata potvrde o prometu robe EUR.1
— Članak 18.	Izdavanje potvrda o prometu robe EUR.1 na temelju prethodno izdanog ili sastavljenog dokaza o podrijetlu
— Članak 19.	Uvjeti za sastavljanje izjave na računu
— Članak 20.	Ovlašteni izvoznik
— Članak 21.	Valjanost dokaza o podrijetlu
— Članak 22.	Postupak provoza
— Članak 23.	Podnošenje dokaza o podrijetlu
— Članak 24.	Uvoz u djelomičnim pošiljkama
— Članak 25.	Izuzeća od dokaza o podrijetlu
— Članak 26.	Postupak obavješćivanja u kumulacijske svrhe
— Članak 27.	Dokazne isprave
— Članak 28.	Čuvanje dokaza o podrijetlu i dokaznih isprava
— Članak 29.	Razlike i formalne pogreške
— Članak 30.	Iznosi izraženi u eurima
GLAVA V.	NAČINI ADMINISTRATIVNE SURADNJE
— Članak 31.	Dostava pečata i adresa
— Članak 32.	Provjera dokaza o podrijetlu
— Članak 33.	Provjera izjave dobavljača
— Članak 34.	Rješavanje sporova
— Članak 35.	Sankcije
— Članak 36.	Slobodne zone
— Članak 37.	Odstupanja

GLAVA VI. CEUTA I MELILLA

— Članak 38. Posebni uvjeti

GLAVA VII. ZAVRŠNE ODREDBE

— Članak 39. Preispitivanje pravila o podrijetlu

— Članak 40. Dodaci

— Članak 41. Provedba Priloga

— Članak 42. Prijelazno razdoblje u vezi sa sastavljanjem obrazaca EUR.2

Appendice

— Dodatak 1. Uvodne napomene uz popis u Dodatku 2.

— Dodatak 2. Popis obrada i prerada koje je potrebno provesti na materijalima bez podrijetla kako bi proizvedeni proizvod mogao dobiti status proizvoda s podrijetlom

— Dodatak 3. Obrazac potvrde o prometu robe EUR.1

— Dodatak 4. Izjava na računu

— Dodatak 5.A Izjava dobavljača za proizvode s preferencijalnim podrijetlom

— Dodatak 5.B Izjava dobavljača za proizvode koji nemaju preferencijalno podrijetlo

— Dodatak 6. Potvrda o informacijama

— Dodatak 7. Obrazac za prijavu odstupanja

GLAVA I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Definicije

Za potrebe ovog Priloga:

- (a) „proizvodnja” znači svaka vrsta obrade ili prerade, uključujući sastavljanje ili posebne postupke;
- (b) „materijal” znači svaki sastojak, sirovina, sastavni dio ili dio itd. koji se upotrebljava u proizvodnji proizvoda;
- (c) „proizvod” znači proizvod koji se izrađuje, čak i ako je namijenjen kasnijoj uporabi u drugim postupcima proizvodnje;
- (d) „roba” znači i materijali i proizvodi;
- (e) „carinska vrijednost” znači vrijednost kako je određena u skladu sa Sporazumom o provedbi članka VII. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. (Sporazum WTO-a o određivanju carinske vrijednosti);
- (f) „cijena franko tvornice” znači cijena plaćena za dobiveni proizvod u korist proizvođača u čijem je poduzeću obavljen posljednji postupak obrade ili prerade, pod uvjetom da ta cijena uključuje vrijednost svih materijala upotrijebljenih u proizvodnji, umanjena za sve domaće poreze koji podliježu ili bi mogli podliježati povratu po obavljenom izvozu dobivenog proizvoda;
- (g) „vrijednost materijala” znači carinska vrijednost u trenutku uvoza uporabljenog materijala bez podrijetla ili, ako je carinska vrijednost nepoznata i ne može se utvrditi, prva utvrđena cijena plaćena za materijale na odgovarajućem području;
- (h) „vrijednost materijala s podrijetlom” znači vrijednost takvih materijala kako je utvrđena točkom (g) primijenjena *mutatis mutandis*;

(i) „dodana vrijednost” smatra se da je cijena franko tvornice umanjena za carinsku vrijednost materijala uvezenih iz treće zemlje u Zajednicu, države AKP-a ili PZP-ove;

(j) „poglavlja” i „tarifni brojevi” znači poglavlja i tarifni brojevi (četveroznamenkaste oznake) korišteni u nomenklaturi koja čini Harmonizirani sustav nazivlja i brojčanog označavanja robe, naveden u ovom Prilogu kao „Harmonizirani sustav” ili „HS”;

(k) „klasificirano” se odnosi na klasifikaciju proizvoda ili materijala prema određenom tarifnom broju;

(l) „pošiljka” znači proizvodi koji su bili istodobno poslani od izvoznika primatelju ili koji su obuhvaćeni jedinstvenom prijevoznom ispravom koja se odnosi na njihov prijevoz od izvoznika do primatelja ili su, u odsutnosti takve isprave, obuhvaćeni jednim računom;

(m) „područje” uključuje i teritorijalne vode.

GLAVA II.

DEFINICIJA POJMA „PROIZVODA S PODRIJETLOM”

Članak 2.

Opći uvjeti

1. Za potrebe provedbe odredaba ove Odluke o trgovinskoj suradnji, sljedeći se proizvodi smatraju podrijetlom iz PZP-ova:

(a) proizvodi koji su u potpunosti dobiveni u PZP-ovima, u smislu članka 3. ovog Priloga;

(b) proizvodi dobiveni u PZP-ovima koji sadrže materijale koji tamo nisu u potpunosti dobiveni, pod uvjetom da su takvi materijali podvrgnuti dostatnoj obradi ili preradi u PZP-ovima, u smislu članka 4. ovog Priloga.

2. Za potrebe provedbe stavka 1., područja PZP-ova smatraju se jednim područjem.

3. Proizvodi s podrijetlom izrađeni iz materijala koji su dobiveni u potpunosti ili dostatno obrađeni ili prerađeni u dva ili više PZP-ova smatraju se proizvodima podrijetlom iz PZP-a gdje su posljednje obrađeni ili prerađeni, pod uvjetom da ova obrada ili prerada prelazi onu navedenu u članku 5. ovog Priloga.

Članak 3.

Proizvodi dobiveni u potpunosti

1. Sljedeće se smatra u potpunosti dobivenim u PZP-ovima, Zajednici ili državama AKP-a:

- (a) mineralni proizvodi izvađeni iz njihove zemlje i podmorja ili oceana;
- (b) na tom području ubrani biljni proizvodi;
- (c) na tom području rođene i uzgojene žive životinje;
- (d) proizvodi od živih životinja koje su na tom području uzgojene;
- (e) proizvodi dobiveni lovom ili ribarenjem na tom području;
- (f) proizvodi morskog ribarenja i drugi proizvodi izvađeni njihovim plovilima iz mora izvan teritorijalnih voda;
- (g) proizvodi izrađeni na njihovim brodovima tvornicama isključivo od proizvoda navedenih u točki (f);
- (h) na tom području prikupljeni korišteni predmeti, podobni samo za obnavljanje sirovina, uključujući stare gume podobne za obnavljanje novim površinskim slojem ili za korištenje kao otpad;
- (i) otpad i otpaci koji proizlaze iz postupaka proizvodnje provedenih na tom području;
- (j) proizvodi izvađeni s morskog dna ili iz podmorja izvan teritorijalnih voda pod uvjetom da posjeduju isključiva prava iskorištavanja tog tla ili podmorja;
- (k) na tom području proizvedena roba isključivo iz proizvoda navedenih u točkama (a) do (j).

2. Pojmovi „njihovim plovilima” i „njihovim brodovima tvornicama” u stavku 1. točkama (f) i (g) ovog članka primjenjuju se samo na plovila i brodove tvornice:

- (a) koji su registrirani ili upisani u PZP-u, državi članici ili državi AKP-a;
- (b) koji plove pod zastavom PZP-a, države članice EZ-a ili države AKP-a;
- (c) koji su barem 50 % u vlasništvu državljana PZP-ova, država članica ili država AKP-a, ili društva koje ima sjedište u PZP-u ili jednoj od tih država, čiji su predsjednik upravnog odbora ili nadzornog odbora i većina članova takvog odbora državljani PZP-ova, država članica ili država AKP-a i od kojeg, dodatno, ako se radi o društvima osoba ili društvima s ograničenom odgovornošću, barem polovina kapitala pripada državama članicama ili državama AKP-a ili javnim tijelima ili državljanima navedenih država ili PZP-a;

(d) od kojih barem 50 % posade, uključujući kapetana, čine državljani PZP-ova, država članica ili država AKP-a.

3. Ne dovodeći u pitanje odredbe stavka 2. članka, kad PZP ponudi Zajednici mogućnost pregovaranja o sporazumu o ribarenju, a Zajednica ne prihvati tu ponudu, dotični PZP može uzeti u zakup ili unajmiti plovila treće države za poduzimanje ribarskih aktivnosti u svojem isključivom gospodarskom pojasu i zahtijevati da se s takvim plovilima postupa kao s „njihovim plovilima” pod sljedećim uvjetima:

- da je PZP ponudio Zajednici mogućnost pregovaranja o sporazumu o ribarenju, a Zajednica nije prihvatila tu ponudu,
- da barem 50 % posade, uključujući kapetana, čine državljani PZP-ova, država članica ili država AKP-a,
- da je Komisija prihvatila ugovor o zakupu ili najmu kao ugovor kojim se pružaju odgovarajuće mogućnosti za razvoj kapaciteta dotičnog PZP-a za ribarenje za vlastiti račun i posebno kojim se dotičnom PZP-u dodjeljuje odgovornost za nautičko i komercijalno upravljanje plovilom stavljenim na njegovo raspolaganje tijekom značajnog vremenskog razdoblja.

Članak 4.

Dostatno obrađeni ili prerađeni proizvodi

1. Za potrebe ovog Priloga, proizvodi koji nisu dobiveni u potpunosti smatraju se dostatno obrađeni ili prerađeni u PZP-ovima, u Zajednici ili državama AKP-a kada su ispunjeni uvjeti navedeni u popisu Dodatka 2.

Gore navedeni uvjeti naznačuju, za sve proizvode obuhvaćene ovom Odlukom, obradu ili preradu koja se mora provesti na materijalima bez podrijetla korištenim u proizvodnji i primijeniti samo u vezi s takvim materijalima. Sukladno navedenom, ako se proizvod, koji je stekao status proizvoda s podrijetlom ispunjavanjem uvjeta navedenih u popisu, koristi u proizvodnji drugog proizvoda, važeći uvjeti za proizvod u koji je on ugrađen ne primjenjuju se na njega i neće se uzeti u obzir materijali bez podrijetla koji su se mogli koristiti u njegovoj proizvodnji.

2. Neovisno o stavku 1., materijali bez podrijetla koji se, prema uvjetima navedenima u popisu, ne bi smjeli koristiti u proizvodnji danog proizvoda, mogu se ipak koristiti, pod uvjetom da:

- (a) njihova ukupna vrijednost ne premašuje 15 % franko tvornice cijene proizvoda;
- (b) se primjenom ovog stavka ne premaši nijedan od postotaka danih u popisu najviših vrijednosti materijala bez podrijetla.

3. Stavci 1. i 2. ovog članka primjenjuju se ne dovodeći u pitanje članak 5.

Članak 5.

Nedostatni postupci obrade ili prerade

1. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., sljedeći se postupci smatraju nedostacima postupcima obrade ili prerade pri određivanju statusa proizvoda s podrijetlom, bez obzira na to jesu li uvjeti iz članka 4. ispunjeni ili ne:

- (a) postupci konzerviranja kako bi se osiguralo da proizvodi ostanu u dobrom stanju tijekom prijevoza i uskladištenja;
- (b) rastavljanje i sastavljanje paketa;
- (c) pranje, čišćenje; otklanjanje prašine, oksidacije, ulja, boja ili drugih tvari za prekrivanje;
- (d) glačanje ili prešanje tekstila;
- (e) jednostavni postupci bojanja i poliranja;
- (f) ljuštenje, djelomično ili potpuno mljevenje, poliranje i glaziranje žitarica i riže;
- (g) postupci bojanja šećera ili formiranja šećernih kocki; djelomično ili cjelokupno mljevenje šećera;
- (h) guljenje, uklanjanje koštica i uklanjanje ljuski voća, orašastog voća i povrća;
- (i) oštrenje, jednostavno mrvljenje ili jednostavno rezanje;
- (j) filtriranje, prebiranje, sortiranje, klasificiranje, ocjenjivanje, sparivanje (uključujući izradu kompleta artikala);
- (k) jednostavno stavljanje u boce, limenke, plosnate boce, sanduke, kutije, pričvršćivanje u kartonsku ili drvenu ambalažu i svi drugi jednostavni postupci pakiranja;
- (l) lijepljenje ili tiskanje oznaka, etiketa, logotipa i drugih sličnih znakova prepoznavanja na proizvode ili njihova pakiranja;
- (m) jednostavno miješanje proizvoda, bez obzira na to jesu li oni različite vrste ili nisu, kada jedna ili više komponenata mješavine ne udovoljava uvjetima iz ovog Priloga kako bi im se omogućilo da ih se smatra da su podrijetlom iz PZP-a, Zajednice ili države AKP-a;
- (n) jednostavno sastavljanje dijelova artikala da bi predstavljao potpuni artikal ili rastavljanje proizvoda u dijelove;
- (o) kombinacija dvaju ili više postupaka iz točaka (a) do (n);
- (p) klanje životinja.

2. Svi postupci koji su provedeni bilo u PZP-ovima, Zajednici ili državama AKP-a na određenom proizvodu, zajednički se uzimaju u obzir kako bi se odredilo smatra li se obrada ili prerada kojoj je proizvod bio podvrgnut nedostatnom u smislu stavka 1.

Članak 6.

Kumulacija podrijetla

1. Materijali s podrijetlom iz Zajednice ili država AKP-a smatraju se materijalima s podrijetlom iz PZP-ova kada su ugrađeni u proizvod koji je tamo dobiven. Nije nužno da su se takvi materijali podvrgnuli dostatnoj obradi ili preradi, pod uvjetom da su se podvrgnuli izradi ili preradi u većoj mjeri od one koja je navedena u članku 5.

2. Smatra se da su obrada i prerada koje su provedene u Zajednici ili državama AKP-a provedene u PZP-ovima kada su materijali podvrgnuti naknadnoj obradi ili preradi u PZP-ovima.

3. Jedino se proizvodi koji su stekli status proizvoda s podrijetlom prema stavku 2. i dalje smatraju proizvodima s podrijetlom iz PZP-ova kada obrada ili prerada provedena u PZP-ovima prelazi onu iz članka 5.

4. Stavci 1. i 2. ne primjenjuju se na proizvode koji su uvršteni u poglavlja 1. do 24. Harmoniziranog sustava ako su korišteni materijali podrijetlom iz Zajednice ili proizlaze iz izvoznog sustava refundiranja poljoprivrednih proizvoda, osim ako su predloženi dokazi da je izvozni povrat plaćen za korištene materijale.

U pogledu proizvoda koji su uvršteni u poglavlje 17. HS-a i tarifne brojeve HS-a 1806 10 30 i 1806 10 90, kumulacija podrijetla AKP/EZ-PZP jedino se dopušta od 1. veljače 2002. u okviru godišnje količine od 28 000 tona do 31. prosinca 2007. Takva godišnja količina progresivno se smanjuje i na kraju nestaje, kako slijedi:

21 000 tona 1. siječnja 2008.;

14 000 tona 1. siječnja 2009.;

7 000 tona 1. siječnja 2010.;

nula tona 1. siječnja 2011.

Takve godišnje količine ne smiju se prenositi iz jedne godine u sljedeću.

Za potrebe provedbe pravila o kumulaciji podrijetla, stvaranje šećernih grumenata ili kocki i mljevenje šećera smatra se dostatnim za dodjelu statusa podrijetla iz PZP-ova.

Komisija donosi potrebne provedbene odredbe.

5. Za proizvode pod tarifnim brojem HS-a 1006 i ne dovodeći u pitanje moguća povećanja navedena u četvrtom i petom podstavku, kumulacija podrijetla AKP-PZP jedino se dopušta od 1. veljače 2002. u okviru ukupne godišnje količine od 160 000 tona izraženo kao ekvivalent ljuštene riže, koji uključuje tarifnu kvotu za rižu s podrijetlom iz država AKP-a predviđeno Sporazumom o partnerstvu AKP-EZ.

Početno izdavanje uvoznih dozvola za količinu od 35 000 tona izraženu kao ekvivalent ljuštene riže daje se PZP-ovima svake godine i, u okviru ove količine, uvozne dozvole za količine od 10 000 tona izražene kao ekvivalent ljuštene riže izdaju se najmanje razvijenim PZP-ovima iz Priloga I.B. Sve druge uvozne dozvole izdaju se Nizozemskim Antilima i Arubi. Uvoz PZP-ova može doseći razinu od 160 000 tona navedenu u prvom podstavku, uključujući gore navedenih 35 000 tona, ne dovodeći u pitanje bilo koja povećanja iz četvrtog i petog podstavka, u onoj mjeri u kojoj države AKP-a stvarno ne koriste svoje izravne izvozne mogućnosti u okviru kvote iz prvog podstavka.

Izdavanje uvoznih dozvola rasporedit će se tijekom godine u nekoliko vremenskih razdoblja utvrđenih radi osiguranja uravnoteženog upravljanja tržištem.

U skladu s postupkom utvrđenim u članku 22. Uredbe (EZ) br. 3072/95, Komisija može povećati količinu iz prvog podstavka za najviše 20 000 tona, izraženo kao ekvivalent ljuštene riže ako, tijekom travnja i jednom kad bude imala dovoljno jasan pogled na tekuću tržišnu godinu Zajednice, bude smatrala da takvo povećanje neće narušiti tržište Zajednice.

Ako Komisija od 1. kolovoza ustanovi da postoji osnovani rizik manjka riže Indica na tržištu Zajednice, ona može, odstupajući od prvog do četvrtog podstavka i u skladu s primjenjivim postupcima upravljanja tržištem, povećati gore navedene količine.

Za potrebe provedbe ovog stavka i neovisno o članku 5. stavku 1. točki (f), postupci potpunog mljevenja ili polumljevenja smatraju se dostatnima kako bi se dodijelio status proizvoda s podrijetlom iz PZP-ova.

Komisija donosi potrebne provedbene odredbe prema jednakom postupku.

Količine navedene u ovom stavku ne smiju se prenositi u sljedeću godinu.

Članak 7.

Jedinica kvalifikacije

1. Jedinica kvalifikacije za primjenu odredaba ovog Priloga je određeni proizvod koji se smatra osnovnom jedinicom prilikom određivanja klasifikacije, korištenjem nomenklature Harmoniziranog sustava.

U skladu s tim slijedi da:

- (a) kada je proizvod sastavljen iz grupe ili je sklop elemenata klasificiran pod jedan tarifni broj u skladu s uvjetima iz Harmoniziranog sustava, on kao cjelina čini kvalifikacijsku jedinicu;
- (b) kada se pošiljka sastoji od određenog broja istovrsnih proizvoda klasificiranih pod isti tarifni broj Harmoniziranog sustava, svaki se proizvod mora uzeti pojedinačno prilikom primjene odredaba ovog Priloga.

2. Kad je, prema Općem pravilu 5. Harmoniziranog sustava, ambalaža uključena u proizvod za potrebe klasifikacije, i ona se uključuje u svrhu određivanja podrijetla.

Članak 8.

Dodatna oprema, rezervni dijelovi i alati

Dodatna oprema, rezervni dijelovi i alati poslani s dijelom opreme, stroja, aparata ili vozila, koji su dio normalne opreme i uključeni u njenu cijenu ili koji nisu zasebno fakturirani, smatraju se jednim dijelom opreme, stroja, aparata ili odgovarajućeg vozila.

Članak 9.

Setovi

Setovi se smatraju, kako je utvrđeno Općim pravilom 3. Harmoniziranog sustava, setovima s podrijetlom pod uvjetom da su svi dijelovi, koji čine njihov sastavni dio, s podrijetlom. Međutim, kada je set sastavljen od proizvoda s podrijetlom i proizvoda bez podrijetla, set će se kao cjelina smatrati s podrijetlom pod uvjetom da vrijednost proizvoda bez podrijetla ne premašuje 15 % franko tvornice cijene seta.

Članak 10.

Neutralni elementi

Da bi se utvrdilo ima li proizvod podrijetlo, nije potrebno utvrditi podrijetlo sljedećih elemenata koji bi se mogle koristiti u njegovoj proizvodnji:

- (a) energija i gorivo;
- (b) postrojenje i oprema;
- (c) strojevi i alati;
- (d) roba koja nije uključena i koja nije namijenjena za uključivanje u konačni sastav proizvoda.

GLAVA III.

TERITORIJALNI UVJETI

Članak 11.

Načelo teritorijalnosti

1. Uvjeti iz glave II. koji se odnose na dobivanje statusa podrijetla moraju biti neprekidno ispunjeni u PZP-ovima, osim kako je predviđeno u članku 6.

2. Ako se roba s podrijetlom koja je izvezena iz PZP-ova, Zajednice ili država AKP-a u drugu državu vrati, smatra se robom bez podrijetla, osim ako se carinskim tijelima na prihvatljiv način može dokazati:

- (a) da je vraćena roba jednaka robi koja je izvezena; i
- (b) da nije bila podvrgnuta postupcima izvan onih nužnih za očuvanje njezinog dobrog stanja dok se nalazi u toj zemlji ili dok ne bude izvezena.

Članak 12.

Izravni prijevoz

1. Preferencijalni tretman predviđen odredbama Odluke o trgovinskoj suradnji primjenjuje se samo na proizvode koji ispunjavaju zahtjeve iz ovog Priloga i koji se prevoze izravno između područja PZP-ova, Zajednice ili država AKP-a, bez ulaska na bilo koje drugo područje. Međutim, proizvodi koji se sastoje od jedne pošiljke mogu se prevoziti kroz druga područja, ovisno o slučaju s pretovarom ili privremenim uskladištenjem na takvim područjima, pod uvjetom da ostanu pod kontrolom carinskih tijela u zemlji provoza ili uskladištenja i da se ne podvrgnu aktivnostima koje nisu istovarivanje, ponovno utovarivanje ili bilo koja druga aktivnost usmjerena na njihovo očuvanje u dobrom stanju.

Proizvodi s podrijetlom mogu se prevoziti cjevovodom kroz druga područja različita od područja PZP-ova, Zajednice ili država AKP-a.

2. Dokaz da su uvjeti iz stavka 1. ovog članka ispunjeni dostavlja se carinskim tijelima zemlje uvoznice podnošenjem:

- (a) jedinstvene prijevozne isprave koja pokriva prijelaz iz zemlje ili područja izvoznika kroz zemlju provoza; ili
- (b) potvrde koju su izdala carinska tijela zemlje provoza:
 - i. u kojoj se daje točan opis proizvoda;
 - ii. u kojoj se navode datumi istovarivanja i ponovnog utovarivanja proizvoda i, gdje je potrebno, imena brodova ili drugih korištenih prijevoznih sredstava;
 - iii. kojom se potvrđuju uvjeti pod kojima je proizvod ostao u zemlji provoza; ili
- (c) u nedostatku navedenog, bilo koje isprave koja može poslužiti kao dokaz.

Članak 13.

Izložbe

1. Za proizvode s podrijetlom, poslane iz PZP-a na izložbu u državu koja nije PZP, država AKP-a ili država članica te prodane nakon izložbe za uvoz u Zajednicu, prilikom uvoza vrijede povlastice u skladu s odredbama Odluke, pod uvjetom da je carinskim tijelima na prihvatljiv način dokazano:

- (a) da je izvoznik poslao te proizvode iz PZP-a u zemlju u kojoj se održava izložba i da ih je tamo izložio;
- (b) da su se proizvodi prodali ili ih je izvoznik na drugi način ustupio osobi u Zajednici;
- (c) da su proizvodi tijekom izložbe ili odmah nakon nje bili poslani u onom stanju u kojem su bili poslani na izložbu;
- (d) da su se proizvodi, s obzirom na to da su poslani za izložbu, koristili samo u svrhu njihovog izlaganja na izložbi i ni u kakve druge svrhe.

2. Dokaz o podrijetlu mora se izdati ili izraditi u skladu s odredbama glave IV. i podnijeti carinskim tijelima zemlje uvoznice na propisan način. Naziv i adresa izložbe moraju se na njemu naznačiti. Prema potrebi, može se zahtijevati dodatna dokumentacija s dokazima o uvjetima pod kojima su bili izloženi.

3. Stavak 1. ovog članka primjenjuje se na bilo koju trgovinsku, industrijsku, poljoprivrednu ili obrtničku izložbu, sajam ili slično javno izlaganje ili pokazivanje koje nije organizirano u privatne svrhe u trgovinama ili poslovnim prostorima s ciljem prodaje stranih proizvoda i tijekom koje su proizvodi ostali pod carinskom kontrolom.

GLAVA IV.

DOKAZ O PODRIJETLU

Članak 14.

Opći uvjeti

1. Za proizvode s podrijetlom iz PZP-ova prilikom uvoza u Zajednicu vrijede povlastice u skladu s odredbama ove Odluke uz predočenje:

- (a) potvrde o prometu robe EUR.1, čije se obrazac nalazi u Dodatku 3.; ili
- (b) u slučajevima iz članka 19. stavka 1., izjave čiji se tekst nalazi u Dodatku 4., koju daje izvoznik na računu, dostavnici ili bilo kojoj drugoj komercijalnoj ispravi koja opisuje dotični proizvod na dovoljno detaljan način kako bi se omogućilo utvrđivanje njegovog identiteta (dalje u tekstu „izjava na računu“).

2. Neovisno o stavku 1. ovog članka, za proizvode s podrijetlom u smislu ovog Priloga, u slučajevima iz članka 25., vrijede povlastice u skladu s ovom Odlukom bez potrebe podnošenja bilo kojeg od gore navedenih dokumenata.

Članak 15.

Postupak izdavanja potvrde o prometu robe EUR.1

1. Potvrdu o prometu robe EUR.1 izdaju carinska tijela PZP-a izvoznika povodom pisanog zahtjeva izvoznika ili njegovog ovlaštenog predstavnika na izvoznikovu odgovornost.

2. U ovu svrhu, izvoznik ili njegov ovlašteni predstavnik obvezni su ispuniti potvrdu o prometu robe EUR.1 i zahtjev za izdavanje potvrde, čiji se obrasci nalaze u Dodatku 3. Ti se obrasci ispunjavaju u skladu s odredbama ovog Priloga. Ako se ispunjavaju rukom, moraju se ispuniti tiskanim slovima. Opis proizvoda mora se navesti u polju rezerviranom za ovu svrhu, bez ostavljanja bilo kakvih praznih linija. Kad polje nije u potpunosti ispunjeno, potrebno je povući crtu ispod posljednje prazne crte za opis, a prazan prostor prekriti.

3. Izvoznik koji zahtijeva izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1 mora biti spreman u svakom trenutku predložiti, na zahtjev carinskih tijela PZP-a izvoznika u kojem se izdaje potvrda o prometu robe EUR.1, sve odgovarajuće isprave kojima se dokazuje status proizvoda s podrijetlom dotičnog proizvoda, kao i ispunjavanje drugih uvjeta iz ovog Priloga.

4. Carinska tijela PZP-a izvoznika izdaju potvrdu o prometu robe EUR.1 ako se dotični proizvodi mogu smatrati proizvodima s podrijetlom iz PZP-a, Zajednice ili države AKP-a te ispunjavaju druge uvjete iz ovog Priloga.

5. Carinska tijela koja izdaju potvrdu poduzimaju sve potrebne mjere kako bi se provjerio status proizvoda s podrijetlom i ispunjavanje drugih uvjeta iz ovog Priloga. U ovu svrhu, ona imaju pravo zahtijevati bilo koji dokaz i ispitati izvoznikove račune ili provesti bilo koju drugu vrstu provjere koju smatraju potrebnom. Carinska tijela koja izdaju potvrdu također osiguravaju da su obrasci iz stavka 2. propisno popunjeni. Posebno provjeravaju je li prostor rezerviran za opis proizvoda ispunjen na takav način da se može isključiti svaka mogućnost neovlaštenog dopisivanja.

6. Datum izdavanja potvrde o prometu robe EUR.1 navodi se u polju 11. potvrde.

7. Potvrdu o prometu robe EUR.1 izdaju carinska tijela i stavljaju je izvozniku na raspolaganje čim se izvrši ili osigura stvarni izvoz.

Članak 16.

Naknadno izdana potvrda o prometu robe EUR.1

1. Neovisno o članku 15. stavku 7., potvrda o prometu robe EUR.1 može se iznimno izdati nakon izvoza proizvoda na koje se ona odnosi ako:

(a) nije bila izdana u vrijeme izvoza zbog grešaka ili nenamjernih propusta ili posebnih okolnosti; ili

(b) je carinskim tijelima, na prihvatljiv način dokazano da je potvrda o prometu robe EUR.1 izdana, ali nije prihvaćena prilikom izvoza iz tehničkih razloga.

2. Za potrebe provedbe stavka 1., izvoznik mora u svojem zahtjevu navesti mjesto i datum izvoza proizvoda na koje se potvrda o prometu robe EUR.1 odnosi te navesti razloge za svoj zahtjev.

3. Carinska tijela mogu naknadno izdati potvrdu o prometu robe EUR.1 samo nakon što provjere da su podaci iz izvoznikovog zahtjeva u skladu s onima iz odgovarajućeg spisa.

4. Potvrda o prometu robe EUR.1 koja je naknadno izdana mora biti ovjerena jednom od sljedećih fraza u polju „Primjedbe” (polje 7.) potvrde o prometu robe EUR.1:

„EXPEDIDO A POSTERIORI”, „UDSTEDT EFTERFØLGENDE”, „NACHTRÄGLICH AUSGESTELLT”, „ΕΚΔΟΘΕΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΠΕΡΩΝ”, „ISSUED RETROSPECTIVELY”, „DÉLIVRÉ A POSTERIORI”, „RILASCIATO A POSTERIORI”, „AFGEGEVEN A POSTERIORI”, „EMITIDO A POSTERIORI”, „ANNETTU JÄLKIKÄTEEN”, „UTFÄRDAT I EFTERHAND”.

5. Ovjera iz stavka 4. ovog članka unosi se u polje „Primjedbe” potvrde o prometu robe EUR.1.

Članak 17.

Izdavanje duplikata potvrde o prometu robe EUR.1

1. U slučaju krađe, gubitka ili uništenja potvrde o prometu robe EUR.1 izvoznik može zahtijevati od carinskih tijela koja su je izdala izdavanje duplikata na temelju izvoznih dokumenata u njihovom posjedu.

2. Duplikat potvrde o prometu robe EUR.1 ovjerava se u polju „Primjedbe” (polje 7.) jednom od sljedećih riječi:

„DUPLICADO”, „DUPLIKAT”, „ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ”, „DUPLICATE”, „DUPLICATA”, „DUPLICATO”, „DUPLICAAT”, „SEGUNDA VIA”, „KAKSOISKAPPALE”.

3. Ovjera iz stavka 2. ovog članka unosi se u polje „Primjedbe” duplikata potvrde o prometu robe EUR.1.

4. Duplikat, koji mora nositi datum izdavanja originalne potvrde o prometu robe EUR.1, počinje važiti s tim datumom.

Članak 18.

Izdavanje potvrda o prometu robe EUR.1 na temelju prethodno izdanog ili sastavljenog dokaza o podrijetlu

Kada su proizvodi s podrijetlom stavljeni pod kontrolu carinarnice u Zajednici ili PZP-u, moguće je zamijeniti originalni dokaz o podrijetlu jednom ili više potvrda o prometu robe EUR.1 kako bi se svi ili neki od tih proizvoda poslali drugdje unutar područja Zajednice ili PZP-a. Zamjensku potvrdu (zamjenske potvrde) o prometu robe EUR.1 izdaje carinarnica pod čiju su kontrolu ti proizvodi stavljeni.

Članak 19.

Uvjeti za sastavljanje izjave na računu

1. Izjavu na računu kako je navedena u članku 14. stavku 1. točki (b) može sastaviti:

(a) ovlaštenu izvoznik u smislu članka 20.; ili

(b) svaki izvoznik za bilo koju pošiljku koja se sastoji od jednog ili više paketa koji sadrže proizvode s podrijetlom čija ukupna vrijednost ne premašuje 6 000 EUR.

2. Izjava na računu može se sastaviti ako se dotični proizvodi mogu smatrati proizvodima s podrijetlom iz PZP-ova, država AKP-a ili Zajednice i ispunjavaju druge uvjete iz ovog Priloga.

3. Izvoznik koji sastavlja izjavu na računu u svakom trenutku mora biti spreman podnijeti, na zahtjev carinskih tijela zemlje ili područja izvoznika, sve odgovarajuće isprave kojima se dokazuje status proizvoda s podrijetlom dotičnog proizvoda kao i ispunjavanje drugih uvjeta iz ovog Priloga.

4. Izjavu na računu sastavlja izvoznik strojnim ispisom, pečatiranjem ili ispisivanjem na računu, dostavnici ili drugoj komercijalnoj ispravi izjave čiji se tekst nalazi u Dodatku 4., korištenjem jedne od jezičnih verzija navedenih u tom Prilogu i u skladu s odredbama domaćeg zakonodavstva zemlje ili područja izvoznika. Ako je izjava pisana rukom, ispisuje se tintom tiskanim slovima.

5. Izjave na računu nose originalni vlastoručni potpis izvoznika. Međutim, od ovlaštenog izvoznika u smislu članka 20. ne zahtijeva se da potpiše takvu izjavu, pod uvjetom da se carinskim tijelima zemlje izvoznice pisano obvezao da prihvaća punu odgovornost za svaku izjavu na računu koja ga identificira kao da ju je potpisao vlastitom rukom.

6. Izjavu na računu može sastaviti izvoznik kad se izvoze proizvodi na koje se ona odnosi, ili nakon izvoza pod uvjetom

da je podnesena u zemlji uvoznici najkasnije dvije godine od uvoza proizvoda na koje se odnosi.

Članak 20.

Ovlašteni izvoznik

1. Carinska tijela zemlje izvoznice mogu ovlastiti bilo kojeg izvoznika, koji često dostavlja proizvode u skladu s odredbama Odluke o trgovinskoj suradnji, da sastavlja izjave na računu bez obzira na vrijednost dotičnog proizvoda. Izvoznik koji zahtijeva takvo ovlaštenje mora na način prihvatljiv carinskim tijelima ponuditi sva nužna jamstva za dokazivanje statusa proizvoda s podrijetlom kao i ispunjavanje drugih zahtjeva iz ovog Priloga.

2. Carinska tijela mogu odobriti status ovlaštenog izvoznika podložno bilo kojim uvjetima koje smatraju primjerenima.

3. Carinska tijela odobravaju ovlaštenom izvozniku broj carinskog ovlaštenja koji se mora nalaziti na izjavi na računu.

4. Carinska tijela nadzire korištenje ovlaštenja od strane ovlaštenog izvoznika.

5. Carinska tijela mogu u svakom trenutku povući ovlaštenje. To čini kada ovlaštenu izvoznik više ne nudi jamstva iz stavka 1., ne ispunjava uvjete iz stavka 2. ili na drugi način neispravno koristi ovlaštenje.

Članak 21.

Valjanost dokaza o podrijetlu

1. Dokaz o podrijetlu važi deset mjeseci od dana izdavanja u zemlji izvoznici i u navedenom razdoblju mora se podnijeti carinskim tijelima zemlje uvoznice.

2. Dokazi o podrijetlu koji se podnose carinskim tijelima zemlje uvoznice nakon proteka roka za podnošenje iz stavka 1. mogu se prihvatiti u svrhu primjene preferencijalnog tretmana kada je do nepodnošenja tih dokumenata unutar roka došlo zbog izvanrednih okolnosti.

3. U ostalim slučajevima zakašnjelog podnošenja carinska tijela zemlje uvoznice mogu prihvatiti dokaze o podrijetlu kada su proizvodi podneseni prije proteka navedenog roka.

Članak 22.

Postupak provoza

Kad proizvodi uđu u PZP ili državu AKP-a koja nije zemlja podrijetla, dodatni rok valjanosti od 4 mjeseca počinje na dan na koji carinska tijela u zemlji provoza u polje „Primjedbe” (polje 7.) potvrde o prometu robe EUR.1 unesu sljedeće:

— riječ „provoz”,

— naziv zemlje provoza,

- službeni pečat, čiji se uzorak prije dostavio Komisiji, u skladu s člankom 31.,
- datum odobrenja.

Članak 23.

Podnošenje dokaza o podrijetlu

Dokazi o podrijetlu podnose se carinskim tijelima zemlje uvoznice u skladu s postupcima koji se primjenjuju u toj zemlji. Ta tijela mogu zahtijevati prijevod dokaza o podrijetlu, a mogu zahtijevati i da se uz uvoznju deklaraciju priloži izjava uvoznika kojom se potvrđuje da proizvodi ispunjavaju tražene uvjete za provedbu Odluke.

Članak 24.

Uvoz u djelomičnim pošiljkama

Kada se, na zahtjev uvoznika i pod uvjetima koje utvrde carinska tijela zemlje uvoznice, rastavljeni ili nesastavljeni proizvod, u smislu Općeg pravila 2.(a) Harmoniziranog sustava iz odjeljaka XVI. i XVII. ili tarifnih brojeva 7308 i 9406 Harmoniziranog sustava, uvoze u djelomičnim pošiljkama, nakon uvoza prve djelomične pošiljke carinskim tijelima podnosi se jedinstveni dokaz o podrijetlu za takve proizvode.

Članak 25.

Izuzeća od dokaza o podrijetlu

1. Proizvodi koje privatne osobe šalju kao male pakete privatnim osobama ili koji čine dio putnikove osobne prtljage prihvaćaju se kao proizvodi s podrijetlom bez potrebe za podnošenjem dokaza o podrijetlu, pod uvjetom da se takvi proizvodi ne uvoze u trgovinske svrhe, da je dana izjava da udovoljavaju zahtjevima iz ovog Priloga i da ne postoji sumnja u vjerodostojnost takve izjave. U slučaju kada se proizvodi šalju poštom, ta se izjava može dati na carinskoj deklaraciji CN22/CN23 ili na listu priloženom tom dokumentu.

2. Uvoz koji je povremen i koji se isključivo odnosi na proizvode za osobnu uporabu primatelja ili putnika ili njihovih obitelji ne smatra se uvozom u trgovinske svrhe ako je iz prirode i količine proizvoda očito da nisu namijenjeni u komercijalne svrhe.

3. Nadalje, ukupna vrijednost tih proizvoda ne smije premašiti 500 EUR u slučaju malih paketa ili 1 200 EUR u slučaju proizvoda koji čine dio putnikove osobne prtljage.

Članak 26.

Postupak obavješćivanja u kumulacijske svrhe

1. Kada se primjenjuje članak 2. stavak 2. ili članak 6. stavak 1., dokaz o statusu podrijetla u smislu ovog Priloga za materijale iz drugog PZP-a, Zajednice ili iz država AKP-a pruža se potvrdom o prometu robe EUR.1 ili izjavom dobavljača, čiji se obrazac nalazi u Dodatku 5.A, koju daje izvoznik u zemlji iz koje materijali dolaze.

2. Kada se primjenjuje članak 2. stavak 2. ovog Priloga ili članak 6. stavak 2., dokaz o obradi ili preradi provedenoj u drugom PZP-u, Zajednici ili u državama AKP-a pruža se izjavom dobavljača, čiji se obrazac nalazi u Dodatku 5.B, koju daje izvoznik u zemlji iz koje materijali dolaze.

3. Različitu izjavu dobavljača mora dati sam dobavljač za svaku pošiljku materijala, bilo na komercijalnom računu koji se odnosi na tu pošiljku, bilo u prilogu tom računu, ili na dostavnici ili drugoj komercijalnoj ispravi koja se odnosi na tu pošiljku koja opisuje dotične materijale na dovoljno podroban način kako bi se moglo utvrditi njihov identitet.

4. Izjava dobavljača može se ispostaviti na standardno tiskanom obrascu.

5. Izjave dobavljače vlastoručno se potpisuju. Međutim, kada su račun i izjava dobavljača izrađeni korištenjem elektroničkih metoda obrade podataka, izjava dobavljača ne mora se vlastoručno potpisati pod uvjetom da je odgovorni službenik u društvu dobavljača utvrđen na način prihvatljiv carinskim tijelima u zemlji ili području u kojem se izrađuje izjava dobavljača. Navedena carinska tijela mogu utvrditi uvjete za provedbu ovog stavka.

6. Izjave dobavljača podnose se nadležnoj carinarnici u PZP-u izvozniku koji je nadležan za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1.

7. Izjave dobavljača koje su sastavljene i potvrde o podacima koje su izdane prije dana stupanja na snagu ove Odluke u skladu s člankom 23. Priloga II. Odluci 91/482/EEZ ostaju valjane.

8. Za potrebe članka 6. stavka 4. prvog podstavka, potvrda o prometu robe EUR.1 mora se ovjeriti jednom od sljedećih fraza u polju „Primjedbe” (polje 7.) potvrde o prometu robe EUR.1:

„RESTITUCIÓN A LA EXPORTACIÓN NO PAGADA”, „EKSPORTRESTITUTION IKKE UDBETALT”, „KEINE AUSFUHRERSTATTUNG GEZAHLT”, „ΔΕΝ ΚΑΤΕΒΑΗΘΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΞΑΓΩΓΗ”, „EXPORT REFUND NOT PAID”, „RESTITUTION À L'EXPORTATION NON PAYÉE”, „RESTITUZIONE ALL'ESPORTAZIONE NON CORRISPOSTA”, „GEEN UITVOERRESTITUTIE BETAALD”, „RESTITUIÇÕES À EXPORTAÇÃO NÃO PAGAS”, „EI MAKSETTU VIENTITUKEA”, „EXPORTSTÖD EJ UTBETALAT”.

Članak 27.

Dokazne isprave

Isprave iz članka 15. stavka 3. i članka 19. stavka 3. koje služe za dokaz da se proizvodi obuhvaćeni potvrdom o prometu robe EUR.1 ili izjavom na računu mogu smatrati proizvodima s podrijetlom iz PZP-a ili Zajednice ili države AKP-a i da ispunjavaju druge uvjete iz ovog Priloga, mogu, među ostalim, obuhvaćati:

- (a) izravni dokaz o postupcima koje je proveo izvoznik ili dobavljač radi pribavljanja predmetne robe, sadržan na primjer u njegovim knjigama ili unutarnjem računovodstvu;
- (b) isprave koje dokazuju status proizvoda s podrijetlom korištenih materijala, koje su izdane ili sastavljene u PZP-u, Zajednici ili državi AKP-a gdje se te isprave koriste u skladu s domaćim pravom;

- (c) isprave kojima se dokazuje obrada ili prerada materijala u PZP-u, Zajednici ili državi AKP-a, izdane ili sastavljene u PZP-u, Zajednici ili državi AKP-a gdje se te isprave koriste u skladu s domaćim pravom;
- (d) potvrde o prometu robe EUR.1 ili izjave na računu kojima se dokazuje status proizvoda s podrijetlom korištenih materijala, izdane ili sastavljene u PZP-u, Zajednici ili državi AKP-a i u skladu s ovim Prilogom.

Članak 28.

Čuvanje dokaza o podrijetlu i dokaznih isprava

1. Izvoznik koji zahtijeva izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1 obavezan je čuvati isprave iz članka 15. stavka 3. ovog Priloga barem tri godine.
2. Izvoznik koji sastavlja izjavu na računu obavezan je čuvati preslike te izjave na računu kao i isprave iz članka 19. stavka 3. ovog Priloga barem tri godine.
3. Carinska tijela PZP-a izvoznika koja izdaje potvrdu o prometu robe EUR.1 obavezna su čuvati obrazac prijave iz članka 15. stavka 2. ovog Priloga barem tri godine.
4. Carinska tijela zemlje uvoznice obavezna su čuvati potvrdu o prometu robe EUR.1 i izjavu na računu koje su im podnesene barem tri godine.

Članak 29.

Razlike i formalne pogreške

1. Ako su između izjava danih u dokazu o podrijetlu i onih danih u ispravama podnesenima carinarnici radi ispunjavanja carinskih formalnosti za uvoz proizvoda utvrđene manje razlike, to ne čini dokaz o podrijetlu *ipso facto* ništavim ako je propisno utvrđeno da ta isprava odgovara podnesenim proizvodima.
2. Očite formalne pogreške kao što su strojopisne pogreške na dokazu o podrijetlu ne bi smjele biti razlog za odbacivanje te isprave ako te pogreške nisu takve da dovode u pitanje točnost izjava danih u toj ispravi.

Članak 30.

Iznosi izraženi u eurima

1. Iznosi koji se koriste u bilo kojoj nacionalnoj valuti države članice protuvrijednost su nacionalne valute iznosa izraženih u eurima na prvi radni dan u listopadu 1999.
2. Iznose izražene u eurima i njihove protuvrijednosti u nacionalnim valutama nekih država članica nadzire Odbor za

Carinski zakonik (Odsjek za podrijetlo) na zahtjev Komisije, države članice ili PZP-a. Prilikom provođenja tog nadzora, Odbor osigurava da se iznos, koji se koristi u bilo kojoj nacionalnoj valuti, ne umanjuje te nadalje razmatra je li poželjno da se učinci predmetnog ograničenja zadrže u stvarnim uvjetima. U tu svrhu, on može odlučiti o izmjeni iznosa izraženih u eurima.

3. Kad su proizvodi fakturirani u valuti druge države članice, zemlja uvoznica prihvaća iznos koji je priopćila dotična država članica.

GLAVA V.

NAČINI ADMINISTRATIVNE SURADNJE

Članak 31.

Dostava pečata i adresa

PZP-ovi dostavljaju Komisiji uzorke korištenih pečata zajedno s adresama carinskih tijela nadležnih za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1 i provedbu naknadnih provjera potvrda o prometu robe EUR.1 i izjava na računu.

Potvrde o prometu robe EUR.1 prihvaćaju se u svrhu primjene preferencijalnog tretmana od dana kada Komisija primi informaciju.

Komisija šalje tu informaciju carinskim tijelima država članica.

Članak 32.

Provjera dokaza o podrijetlu

1. Kako bi se osigurala pravilna primjena ovog Priloga, PZP-ovi, Zajednica i države AKP-a međusobno si pomažu, putem nadležnih carinskih administracija, u provjeri vjerodostojnosti potvrda o prometu robe EUR.1 ili izjava na računu i točnosti informacija danih u tim ispravama.

Tijela s kojima se savjetuje dostavljaju sve relevantne informacije o uvjetima pod kojima je proizvod izrađen, osobito navodeći uvjete pod kojima su poštovana pravila o podrijetlu u različitim dotičnim PZP-ovima, državama članicama ili državama AKP-a.

2. Naknadne provjere dokaza o podrijetlu provode se nasumce ili kad god carinska tijela zemlje uvoznice osnovano sumnjaju u vjerodostojnost takvih isprava, status proizvoda s podrijetlom dotičnih proizvoda ili poštovanje drugih uvjeta iz ovog Priloga.

3. Za potrebe provedbe odredaba stavka 2., carinska tijela zemlje uvoznice vraćaju potvrdu o prometu robe EUR.1 i račun, ako je podnesen, izjavu na računu, ili presliku tih isprava, carinskim tijelima zemlje izvoznice, navodeći, tamo gdje je primjereno, razloge za ispitivanje. Kako bi potkrijepila svoj zahtjev za provjerom, ona dostavljaju sve pribavljene isprave i informacije koje upućuju na netočnost danih informacija o podrijetlu.

4. Provjeru provode carinska tijela zemlje izvoznice. U tu svrhu ona imaju pravo zahtijevati sve dokaze i provesti bilo koju provjeru izvoznikovih računa ili bilo koju drugu provjeru koju smatraju potrebnom.

5. Ako carinska tijela zemlje uvoznice odluče suspendirati odobravanje preferencijalnog tretmana dotičnim proizvodima u očekivanju rezultata provjere, uvozniku se nudi oslobođanje proizvoda, podložno mjerama predostrožnosti za koje se ocijeni da su potrebne.

6. Carinska tijela koja zahtijevaju provjeru obavješćuje se o rezultatima te provjere u najkraćem mogućem roku. Ti rezultati moraju jasno upućivati na to jesu li isprave vjerodostojne i mogu li se dotični proizvodi smatrati proizvodima s podrijetlom iz PZP-a, Zajednice ili države AKP-a te ispunjavati ostale uvjete iz ovog Priloga.

7. Ako postoji osnovana sumnja i ako nema odgovora u roku od deset mjeseci od dana zahtjeva za provjerom ili ako odgovor ne sadrži dovoljno podataka za utvrđivanje vjerodostojnosti predmetnog dokumenta ili stvarnog podrijetla proizvoda, carinska tijela koja zahtijevaju provjeru, osim u izuzetnim okolnostima, odbijaju pravo na preferencijalni tretman.

8. Kada postupak provjere ili bilo koji druga dostupna informacija upućuje na kršenje odredaba ovog Priloga, PZP na vlastitu inicijativu ili na zahtjev Zajednice provodi odgovarajuća ispitivanja ili osigurava da se takva ispitivanja žurno provedu kako bi se utvrdila i spriječila takva kršenja. Komisija može sudjelovati u ispitivanjima.

Članak 33.

Provjera izjave dobavljača

1. Provjera izjave dobavljača može se provesti nasumce ili kad god carinska tijela zemlje uvoznice osnovano sumnjaju u vjerodostojnost isprave ili točnost ili potpunost informacija koje se odnose na stvarno podrijetlo predmetnih materijala.

2. Carinska tijela kojima je izjava dobavljača podnesena mogu zahtijevati od carinskih tijela države u kojoj je izjava sastavljena da izdaju potvrdu o informacijama, primjerak koje se nalazi u Dodatku 6. Umjesto toga, carinska tijela kojima je izjava dobavljača podnesena mogu od izvoznika zahtijevati da dostavi potvrdu o informacijama koju izdaju carinska tijela države u kojoj je izjava sastavljena.

Ured koji je izdao potvrdu o informacijama obavezan je čuvati njezinu presliku barem tri godine.

3. Carinska tijela koja zahtijevaju provjeru obavješćuje se o rezultatima provjere u najkraćem mogućem roku. Rezultati moraju jasno upućivati na to je li izjava koja se odnosi na status materijala točna ili nije.

4. Za potrebe provjere, dobavljači su obvezni čuvati najmanje tri godine presliku isprave koja sadrži izjavu zajedno sa svim potrebnim dokazima kojima se dokazuje stvarni status materijala.

5. Carinska tijela u državi gdje je izjava dobavljača sastavljena imaju pravo zahtijevati dokaze ili provesti provjere za koje smatra da su primjerene kako bi se provjerila točnost izjave dobavljača.

6. Svaka potvrda o prometu robe EUR.1 izdana ili sastavljena na temelju netočne izjave dobavljača smatra se ništavom.

Članak 34.

Rješavanje sporova

1. Kada dođe do sporova u vezi s postupcima provjere iz članaka 32. i 33. koji se ne mogu riješiti između carinskih tijela koja zahtijevaju provjeru i carinskih tijela odgovornih za provedbu te provjere ili kada se pojavi pitanje u vezi s tumačenjem ovog Priloga, oni se podnose Odboru za Carinski zakonik – Odsjeku za podrijetlo, osnovanom Uredbom (EEZ) br. 2913/92.

U svim se slučajevima sporovi između uvoznika i carinskih tijela zemlje uvoznice rješavaju na temelju zakonodavstva navedene zemlje.

Članak 35.

Sankcije

Sankcije se izriču svakoj osobi koja izradi ili prouzroči izradu isprave koja sadrži netočne informacije u svrhu pribavljanja preferencijalnog tretmana za proizvode.

Članak 36.

Slobodne zone

1. PZP-ovi i države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurali da proizvodi kojima se trguje na temelju dokaza o podrijetlu ili izjave dobavljača i koji tijekom prijevoza koriste slobodnu zonu smještenu na njihovom području ne budu zamijenjeni drugom robom i ne budu podvrgnuti rukovanju koje nije uobičajeno djelovanje usmjereno na sprečavanje njihovog propadanja.

2. Iznimno od odredaba stavka 1. ovog članka, kada se u slobodne zone uvoze proizvodi s podrijetlom na temelju dokaza o podrijetlu i podvrgnu se obradi ili preradi, dotična tijela izdaju novu potvrdu EUR.1 na zahtjev izvoznika ako je obrada ili prerada kojoj su podvrgnuti u skladu s odredbama ovog Priloga.

Članak 37.

Odstupanja

1. Odstupanja od ovog Priloga mogu se donijeti kada ih opravdava razvoj postojećih ili stvaranje novih industrija.

Država članica ili, kada je to primjereno, tijela dotičnog PZP-a obavješćuju Zajednicu o svojem zahtjevu za odstupanjem zajedno s razlozima tog zahtjeva u skladu sa stavkom 2.

Zajednica odgovara pozitivno na sve zahtjeve koji su propisno opravdani u skladu s ovim člankom i koji ne mogu prouzročiti ozbiljnu povredu postojećoj industriji Zajednice.

2. Kako bi se olakšalo ispitivanje zahtjeva za odstupanjem, država članica ili PZP koji podnosi zahtjev, putem obrasca iz Dodatka 7., dostavlja u prilog svojem zahtjevu što potpunije informacije koje osobito obuhvaćaju niže navedene točke:

- opis dovršenog proizvoda,
- priroda i količina materijala s podrijetlom iz treće zemlje,
- priroda i količina materijala s podrijetlom iz država AKP-a, Zajednice ili PZP-ova, ili koji su tamo prerađeni,
- procesi proizvodnje,
- dodana vrijednost,
- broj zaposlenika u odgovarajućem poduzeću,
- druge moguće izvore nabave sirovina,
- razlozi zatraženog trajanja u svjetlu napora učinjenih radi iznalaženja novih izvora nabave,
- druga opažanja.

Jednaka pravila se primjenjuju na zahtjeve za produljenje.

3. Pri ispitivanju zahtjeva posebno se uzima u obzir sljedeće:

- (a) razina razvoja ili geografska situacija dotičnog PZP-a;
- (b) slučajevi gdje bi primjena postojećih pravila o podrijetlu značajno utjecala na mogućnost postojeće industrije u PZP-u da nastavi s izvozom u Zajednicu, a posebno slučajevi gdje bi ta primjena mogla dovesti prestanka njezinih aktivnosti;
- (c) posebni slučajevi kada se može jasno pokazati da bi pravila o podrijetlu mogla onemogućiti značajna ulaganja u industriju i kada bi odstupanje koje potiče ostvarivanje investicijskog programa omogućilo udovoljavanje ovim pravilima u fazama.

4. U svakom je slučaju potrebno utvrditi da pravila koja se odnose na kumulaciju podrijetla ne omogućuju rješavanje problema.

5. Nadalje, kada se zahtjev za odstupanjem odnosi na najmanje razvijenu zemlju ili područje, njegovo se razmatranje provodi uz naklonost, uzimajući posebno u obzir:

- (a) gospodarski i socijalni učinak odluke koja se donosi, posebno u pogledu zapošljavanja;
- (b) potrebu za primjenom odstupanja tijekom određenog razdoblja, vodeći računa o posebnoj situaciji dotičnog PZP-a i njegovim teškoćama.

6. Pri ispitivanju zahtjeva posebno se vodi računa, od slučaja do slučaja, o mogućnosti dodjeljivanja statusa proizvoda s podrijetlom proizvodima koji uključuju u svojem sastavu materijale koji su podrijetlom iz susjednih zemalja u razvoju ili najmanje razvijenih zemalja, pod uvjetom da se može uspostaviti zadovoljavajuća administrativna suradnja.

7. Ne dovodeći u pitanje stavke 1. do 6., odstupanje se odobrava kad dodana vrijednost na proizvode bez podrijetla korištene u dotičnom PZP-u iznosi barem 45 % vrijednosti dovršenog proizvoda, pod uvjetom da odstupanje nije takvo da uzrokuje ozbiljnu povredu gospodarskog sektora Zajednice ili jedne ili više država članica.

8. (a) Vijeće i Komisija poduzimaju potrebne korake da bi se osiguralo da se odluka postigne u najkraćem mogućem roku, a u svakom slučaju najkasnije 75 radnih dana od dana kada predsjedavajući Odbora za Carinski zakonik – Odsjeka za podrijetlo primi zahtjev. Odluka Vijeća 2000/399/EZ primjenjuje se u tom kontekstu *mutatis mutandis* ⁽¹⁾.

(b) Ako se odluka ne donese u roku iz točke (a), smatra se da je zahtjev prihvaćen.

9. (a) Odstupanja su u pravilu valjana tijekom razdoblja od pet godina.

(b) Odluka o odstupanju može predviđati obnavljanja bez potrebe za donošenjem nove odluke Komisije, pod uvjetom da dotična država članica ili PZP podnese, tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja, dokaz da još uvijek ne može ispuniti uvjete iz ovog Priloga u vezi s kojima je doneseno odstupanje.

Ako se stavi prigovor na produljenje, Komisija ga je ispituje u najkraćem mogućem roku i odlučuje o produljenju odstupanja. Komisija postupi na način predviđen u stavku 8. Poduzimaju se sve potrebne mjere kako bi se izbjegli prekidi u primjeni odstupanja.

⁽¹⁾ Odluka Vijeća od 16.6.2000. o postupku koji se odnosi na odstupanja od pravila o podrijetlu iz Protokola br. 1 uz Sporazum o partnerstvu PZP-EZ (SL L 151, 24.6.2000., str. 16.).

- (c) U razdobljima iz točaka (a) i (b) Zajednica može preispitati uvjete za provedbu odstupanja ako se ustanovi da je došlo do značajne promjene u bitnim čimbenicima koji utječu na odluku o odobravanju odstupanja. Po završetku preispitivanja Zajednica može odlučiti izmijeniti uvjete svoje odluke u pogledu opsega odstupanja ili bilo kojeg drugog prethodno utvrđenog uvjeta.

GLAVA VI.

CEUTA I MELILLA

Članak 38.

Posebni uvjeti

1. Pojam „Zajednica” iz ovog Priloga ne obuhvaća Ceutu i Melillu. Pojam „proizvodi s podrijetlom iz Zajednice” ne obuhvaća proizvode s podrijetlom iz Ceute i Melille.
2. Odredbe ovog Priloga primjenjuju se *mutatis mutandis* pri određivanju mogu li se proizvodi smatrati proizvodima s podrijetlom iz PZP-ova kada se uvoze u Ceutu i Melillu.
3. Kada se proizvodi u potpunosti dobiveni u Ceuti, Melilli, državama AKP-a ili Zajednici podvrgnu obradi ili preradi u PZP-ovima, smatraju se kao da su u potpunosti dobiveni u PZP-ovima.
4. Obrada ili prerada provedena u Ceuti, Melilli, državama AKP-a ili Zajednici smatra se kao da je provedena u PZP-ovima kada se materijali podvrgnu daljnjoj obradi ili preradi u PZP-ovima.
5. Za potrebe provedbe stavaka 3. i 4., nedostatni postupci iz članka 5. ne smatraju se obradom ili preradom.
6. Ceuta i Melilla smatraju se jedinstvenim područjem.

GLAVA VII.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 39.

Preispitivanje pravila o podrijetlu

1. Vijeće ispituje primjenu odredaba ovog Priloga i njihove gospodarske učinke kad god to zatraže nadležna tijela zemlje ili

područja ili Zajednice, kako bi ih se prema potrebi izmijenilo ili prilagodilo.

Vijeće, među ostalim elementima, uzima u obzir učinke tehnološkog razvoja na pravila o podrijetlu.

Donesene odluke provode se u najkraćem mogućem roku.

2. Sve tehničke izmjene ovog Priloga donose se u skladu s regulatornim postupkom utvrđenim u članku 5. Odluke Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. Komisiji u tu svrhu pomaže Odbor za Carinski zakonik iz članka 247.a Uredbe (EEZ) br. 2913/92 ⁽²⁾, a razdoblje predviđeno u članku 5. stavku 6. Odluke 1999/468/EEZ određuje se u trajanju od tri mjeseca. Gore navedeni postupak ne primjenjuje se na članak 6. stavke 4. i 5. ovog Priloga.

Članak 40.

Dodaci

Dodaci ovom Prilogu čine njegov sastavni dio.

Članak 41.

Provedba Priloga

Zajednica i PZP-ovi poduzimaju mjere potrebne za provedbu ovog Priloga.

Članak 42.

Prijelazno razdoblje u vezi sa sastavljanjem obrazaca EUR.2

1. Do 31. prosinca 2002. nadležna carinska tijela Zajednice prihvaćaju kao valjan dokaz o podrijetlu u smislu ovog Priloga obrasce EUR.2 izdane u okviru ove Odluke.
2. Zahtjeve za naknadnom provjerom obrazaca EUR.2 prihvaćaju nadležna tijela zemalja izvoznica tijekom razdoblja od dvije godine nakon sastavljanja dotičnog obrasca EUR.2. Te se provjere provode u skladu s glavom V. ovog Priloga.

⁽²⁾ SL L 302, 19.10.1992., str. 1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 2700/2000 (SL L 311, 12.12.2000., str. 17.).

Dodatak 1.

Uvodne napomene uz popis u Dodatku 2.

Napomena 1.:

U popisu se navode uvjeti koji se zahtijevaju za sve proizvode kako bi se smatrali dostatno obrađeni ili prerađeni u smislu članka 4. Dodatka 2.

Napomena 2.:

- 2.1. Prva dva stupca na popisu opisuju dobiveni proizvod. U prvom stupcu navodi se tarifni broj ili broj poglavlja prema Harmoniziranom sustavu, a u drugom stupcu navodi se opis robe koja se u Harmoniziranom sustavu koristi pod tim tarifnim brojem ili poglavljem. Za svaki unos u prva dva stupca navedeno je pravilo u stupcima 3. ili 4. Kada, u nekim slučajevima, upisu u prvom stupcu prethodi riječ „ex“, to označuje da se pravila iz stupaca 3. ili 4. primjenjuju samo na dio tog tarifnog broja kako je opisano u stupcu 2.
- 2.2. Kada je nekoliko tarifnih brojeva zajedno grupirano u stupcu 1. ili je u stupcu 2. broj poglavlja i opis proizvoda stoga naveden u općim pojmovima, odgovarajuća pravila u stupcima 3. ili 4. primjenjuju se na sve proizvode koji su, prema Harmoniziranom sustavu, klasificirani pod broj tog poglavlja ili u bilo koji tarifni broj grupiran zajedno u stupcu 1.
- 2.3. Kada postoje različita pravila u popisu koja se primjenjuju na različite proizvode u okviru tarifnog broja, svaka alineja sadrži opis tog dijela tarifnog broja koji odgovara odgovarajućim pravilima u stupcima 3. ili 4.
- 2.4. Kada je, za unos u prva dva stupca, navedeno pravilo u oba stupca 3. i 4., izvoznik može birati, kao alternativu, primijeniti ili pravilo navedeno u stupcu 3. ili ono navedeno u stupcu 4. Ako nije dano nikakvo pravilo o podrijetlu u stupcu 4., primjenjuje se pravilo iz stupca 3.

Napomena 3.:

- 3.1. Odredbe članka 4. Priloga III. za proizvode koji su dobili status proizvoda s podrijetlom koji se koriste u proizvodnji drugih proizvoda primjenjuju se bez obzira na to je li taj status pribavljen u tvornici gdje se ovi proizvodi koriste ili u drugoj tvornici u Zajednici ili PZP-ovima.

Primjer:

Motor iz tarifnog br. 8407, za koji pravilo kaže da vrijednost materijala bez podrijetla, koji je možda ugrađen u motor, ne smije premašiti 40 % cijene franko tvornice, izrađen je „kovanjem grubo oblikovane druge legure čelika“ iz tarifnog br. ex 7224.

Kada je kovani materijal napravljen u predmetnoj zemlji iz ingota bez podrijetla, tad je materijal već stekao podrijetlo temeljem pravila za tarifni broj ex 7224 u popisu. Kovani materijal tada se može računati kao kovani materijal s podrijetlom u obračunu vrijednosti za motor, bez obzira na to je li napravljen u istoj tvornici ili drugoj tvornici u Zajednici. Vrijednost kalupa bez podrijetla stoga nije uzeta u obzir prilikom dodavanja vrijednosti korištenih materijala bez podrijetla.

- 3.2. Pravilo u ovom popisu predstavlja najmanji iznos potrebne obrade ili prerade i obavljanje više obrada ili prerada također daje status proizvoda s podrijetlom; i obratno, poduzimanjem manjeg stupnja obrade ili prerade ne može se steći status proizvoda s podrijetlom. Stoga, ako pravilo omogućuje da se može koristiti materijal bez podrijetla na određenoj razini proizvodnje, korištenje takvog materijala u ranijoj fazi proizvodnje je dopušteno, a korištenje takvog materijala u kasnijoj fazi nije dopušteno.
- 3.3. Ne dovodeći u pitanje napomenu 3.2., kada pravilo navodi da se „mogu koristiti materijali iz bilo kojeg tarifnog broja“, materijali iz istog tarifnog broja mogu se također koristiti kao proizvod, pod uvjetom bilo kojeg posebnog ograničenja koje također može biti sadržano u pravilu. Međutim, izraz „proizvodnja iz materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog br.“, podrazumijeva da se mogu koristiti samo materijali klasificirani u istom tarifnom broju kao proizvod različitog opisa od onog koji se odnosi na proizvod kako je navedeno u stupcu 2. popisa.

- 3.4. Kada pravilo u popisu specificira da proizvod može biti proizveden od više od jednog materijala, to znači da se jedan ili više materijala može koristiti. Ono ne traži da svi budu istodobno korišteni.

Primjer:

Pravilo za tkanine iz tarifnih brojeva 5208 do 5212 navodi da se mogu koristiti prirodna vlakna i da se kemijski materijali, među ostalim, također mogu koristiti. To ne znači da se i jedno i drugo mora koristiti; moguće je koristiti jedno ili drugo, ili oboje.

- 3.5. Kada pravilo s popisa specificira da se proizvod mora proizvesti iz određenog materijala, taj uvjet očito ne sprečava korištenje drugih materijala koji, zbog njihove urođene prirode, ne mogu udovoljiti pravilu (vidjeti također napomenu 6.2. za tekstil).

Primjer:

Pravilo za pripremljenu hranu iz tarifnog br. 1904, koja posebno isključuje žitarice i njihove derivate, ne sprečava korištenje mineralnih soli, kemikalija i drugih aditiva koji nisu proizvodi od žitarica.

Međutim, ovo se ne primjenjuje na proizvode koji, iako se ne mogu proizvesti od određenih materijala specificiranih u popisu, mogu se proizvesti iz materijala iste prirode u ranijoj fazi proizvodnje.

Primjer:

Za odjevne predmete iz ex poglavlja 62. izrađene iz netkanih materijala, ako je dopušteno korištenje samo prediva bez podrijetla za ovu klasu predmeta, nije moguće započeti od netkane tkanine – čak i ako se neka tkanina uobičajeno ne može izraditi od prediva. U takvim slučajevima, početni materijal bi uobičajeno bio na stupnju prije prediva – a to je faza vlakna.

- 3.6. Kada je, u pravilu u popisu, 2 % dano za najveću vrijednost materijala bez podrijetla koji se može koristiti, tada ovi postoci ne smiju biti zajedno pribrojeni. Drugim riječima, najveća vrijednost svih korištenih materijala bez podrijetla nikad ne smije biti viša od danih postotaka. Nadalje, pojedinačni postoci se ne smiju premašiti u pogledu određenih materijala na koje se odnose.

Napomena 4.:

- 4.1. Pojam „prirodna vlakna” u ovom popisu odnosi se na sva vlakna koja nisu umjetna ili sintetička. Ograničuje se na stupnjeve prije predenja uključujući otpad i, osim ako je drugačije predviđeno, obuhvaća vlakna koja su bila grebenana, češljana ili na drugi način obrađena, ali nisu predena.
- 4.2. Pojam „prirodna vlakna” uključuje konjsku dlaku iz tarifnog br. 0503, svilu iz tarifnih br. 5002 i 5003 kao i vunena vlakna, finu ili grubu životinjsku dlaku iz tarifnih br. 5101 do 5105, pamučna vlakna iz tarifnih br. 5201 do 5203 i druga biljna vlakna iz tarifnih br. 5301 do 5305.
- 4.3. Pojmovi „tekstilna pulpa”, „kemijski materijali” i „materijali za izradu papira” koriste se u ovom popisu za opis materijala koji nisu klasificirani u poglavlja 50. do 63. i koji se mogu koristiti za izradu umjetnih, sintetičkih ili papirnih vlakana ili pređa.
- 4.4. Pojam „sintetička vlakna” koristi se u popisu za označivanje sintetičkih ili umjetnih niti kudjelje, sortiranih vlakana ili otpada iz tarifnih br. 5501 do 5507.

Napomena 5.:

- 5.1. Kada se za dani proizvod iz popisa poziva na ovu napomenu, uvjeti utvrđeni u stupcu 3. ne primjenjuju se na bilo koje osnovne tekstilne materijale, korištene u proizvodnji ovog proizvoda, koji, uzeti zajedno, predstavljaju 10 % ili manje ukupne težine svih korištenih osnovnih tekstilnih materijala (vidjeti također napomene 5.3. i 5.4.).
- 5.2. Međutim, odstupanje navedeno u napomeni 5.1. može se jedino primijeniti na mješovite proizvode koji su izrađeni od dva ili više osnovnih tekstilnih materijala.

Osnovni tekstilni materijali su:

- svila,
- vuna,
- gruba životinjska dlaka,
- fina životinjska dlaka,
- konjska dlaka,
- pamuk,
- materijali za izradu papira i papir,
- lan,
- prirodna konoplja,
- juta i druga tekstilna vlakna od drvenog lika,
- sisal i druga tekstilna vlakna iz roda Agave,
- kokosov orah, abaka, rami i druga biljna vlakna,
- sintetički proizvedeni filamenti,
- umjetni proizvedeni filamenti,
- elektrovodljivi filamenti,

- sintetička umjetna sortirana vlakna od polipropilena,
- sintetička umjetna sortirana vlakna od poliestera,
- sintetička umjetna sortirana vlakna od poliamida,
- sintetička umjetna sortirana vlakna od poliakrilonitrila,
- sintetička umjetna sortirana vlakna od poliamida,
- sintetička umjetna sortirana vlakna od politetrafloretilena,
- sintetička umjetna sortirana vlakna od polifenilen sulfida,
- sintetička umjetna sortirana vlakna od polivinil klorida,
- druga sintetička umjetna sortirana vlakna,
- umjetna sortirana vlakna od viskoze,
- druga umjetna sortirana vlakna,
- pređa izrađena od poliuretana segmentiranog s fleksibilnim segmentima polietera upletenim ili ne,
- pređa izrađena od poliuretana segmentiranog s fleksibilnim segmentima poliestera upletenim ili ne,
- proizvodi iz tarifnog br. 5605 (metalizirana pređa) koji sadržavaju vrpce koja se sastoje od jezgre aluminijske folije ili jezgre plastičnog filma obloženog ili ne aluminijskim prahom, širine koja nije veća od 5 mm, spojene u sendvič transparentnim ili obojenim ljepljivom između dva sloja plastičnog filma,
- ostali proizvodi iz tarifnog br. 5605.

Primjer:

Pređa iz tarifnog br. 5205 izrađena od pamučnih vlakana iz tarifnog br. 5203 i sintetička sortirana vlakna iz tarifnog br. 5506 čine mješovitu pređu. Stoga, sintetička sortirana vlakna bez podrijetla koja ne udovoljavaju propisima o podrijetlu (koji traže proizvodnju iz prirodnih vlakana, koja nisu grebenana ili češljana ili na drugi način prerađena za pređenje) ili kombinacija oba načina može se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna težina nije veća od 10 % težine pređe.

Primjer:

Vunena tkanina iz tarifnog broja 5122 izrađena od vunenih vlakana iz tarifnog broja 5107 i sintetičke pređe sortiranih vlakana iz tarifnog broja 5509 je mješovita tkanina. Stoga, sintetička pređa koja ne udovoljava propisima o podrijetlu (koji traže proizvodnju iz kemijskih materijala ili tekstilne celuloze) ili vunena pređa koja ne udovoljava propisima o podrijetlu (koji traže proizvodnju iz prirodnih vlakana, koja nisu grebenana ili češljana ili na drugi način prerađena za pređenje) ili kombinacija oba načina može se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna težina nije veća od 10 % težine tkanine.

Primjer:

Čupava tekstilna tkanina iz tarifnog broja 5802 izrađena od pamučne pređe iz tarifnog broja 5205 i pamučne tkanine iz tarifnog broja 5210 je mješoviti proizvod samo kad je pamučna tkanina sama po sebi mješovita tkanina izrađena od pređa klasificiranih u dva različita tarifna broja ili kad su korištene pamučne pređe same po sebi mješovite.

Primjer:

Kad je predmetna čupava tekstilna tkanina izrađena od pamučne pređe iz tarifnog broja 5205 i sintetičke tkanine iz tarifnog broja 5407, upotrijebljene pređe su dva različita osnovna tekstilna materijala i sukladno tome je čupava tekstilna tkanina mješoviti proizvod.

- 5.3. Za proizvode koji sadrže „pređu izrađenu od poliuretana segmentiranog fleksibilnim segmentima polietera upletenog ili ne” dopušteno odstupanje u pogledu ove pređe iznosi 20 %.
- 5.4. Za proizvode koji sadrže „traku koja se sastoji od jezgre aluminijske folije ili jezgre plastičnog filma obloženog ili ne aluminijskim prahom, širine koja nije veća od 5 mm, spojene u slojevitou konstrukciju transparentnim ili obojenim ljepljivom između dva sloja plastičnog filma” dopušteno odstupanje za tu traku iznosi 30 %.

Napomena 6.:

- 6.1. Za one tekstilne proizvode koji su označeni u popisu, s bilješkom koja se odnosi na ovu uvodnu napomenu, tekstilni obrubi i dodaci koji ne udovoljavaju pravilu navedenom u popisu u stupcu 3. za izradu odgovarajućeg proizvoda mogu se koristiti pod uvjetom da njihova težina ne premašuje 10 % ukupne težine svih ugrađenih tekstilnih materijala.

Tekstilni obrubi i dodaci klasificirani su u poglavljima 50. do 63. Podstave i međupodstave ne smatraju se obrubljivanjem ili dodacima.

6.2. Svi obrubi koji nisu od tekstila i dodaci ili drugi korišteni materijali koji sadrže tekstile ne moraju ispunjavati uvjete iz stupca 3. čak i ako se ne ubrajaju pod napomenu 3.5.

6.3. U skladu s napomenom 3.5., svi obrubi koji nisu od tekstila i dodaci bez podrijetla ili drugi proizvodi koji ne sadrže tekstile mogu se, u svakom slučaju, koristiti slobodno tamo gdje se ne mogu izraditi od materijala popisanih u stupcu 3.

Na primjer, ako pravilo s popisa kaže da se za određeni tekstilni artikl, kao što je radnička košulja, mora koristiti pređa, to ne sprečava korištenje metalnih artikala, kao što je dugmad, zato što se ne može izraditi od tekstilnih materijala.

6.4. Kad se primjenjuje pravilo o postotku, vrijednost obrublivanja i dodataka mora se uzeti u obzir prilikom izračuna vrijednosti ugrađenih materijala bez podrijetla.

Napomena 7.:

7.1. Za potrebe tarifnih br. ex 2707, 2713 do 2715, ex 2901, ex 2902 i ex 3403, „posebni postupci” su sljedeći:

- (a) vakuum destilacija;
- (b) redestilacija putem potpunog procesa dijeljenja ⁽¹⁾;
- (c) kreiranje;
- (d) reformiranje;
- (e) ekstrakcija selektivnim otapalima;
- (f) proces koji se sastoji od sljedećih postupaka: obrada koncentriranom sumpornom kiselinom, otopinom sumpornog trioksida u sumpornoj kiselini ili sumpornim anhidridom; neutralizacija alkalnim agensima; obezbojavanje i počišćivanje prirodno aktivnom zemljom, aktiviranom zemljom, aktiviranim drvenim ugljenom ili boksitom;
- (g) polimerizacija;
- (h) alkilacija;
- (i) izomerizacija.

7.2. U smislu tarifnih br. 2710, 2711 i 2712, „posebni postupci” su sljedeći:

- (a) vakuum destilacija;
- (b) redestilacija putem potpunog procesa dijeljenja;
- (c) kreiranje;
- (d) reformiranje;
- (e) ekstrakcija selektivnim otapalima;
- (f) proces koji se sastoji od sljedećih postupaka: prerada koncentriranom sumpornom kiselinom, otopinom sumpornog trioksida u sumpornoj kiselini ili sumpornim anhidridom; neutralizacija alkalnim agensima; obezbojavanje i počišćivanje prirodno aktivnom zemljom, aktiviranom zemljom, aktiviranim drvenim ugljenom ili boksitom;
- (g) polimerizacija;
- (h) alkilacija;
- (ij) Izomerizacija;
- (k) za teška ulja koja spadaju samo u tarifni br. ex 2710, odsumporavanje vodikom koje rezultira smanjenjem barem 85 % sumpornog sadržaja prerađenog proizvoda
(metoda ASTM D 1266-59 T);
- (l) za proizvode koji spadaju samo u tarifni br. 2710, deparafinacija postupkom koji nije filtriranje;
- (m) za teška ulja koja spadaju samo u tarifni br. ex 2710, tretman vodikom pod pritiskom od više od 20 bara i temperaturom višom od 250 °C korištenjem katalizatora, koji za učinak nema odsumporavanje kada vodikom predstavlja aktivni element u kemijskoj reakciji. Daljnji tretman vodikom ulja za podmazivanje iz tarifnog br. ex 2710 (npr. hidrofiniširanje ili odbojavanje) kako bi se, posebno, poboljšala boja ili stabilnost, međutim, ne smatra se posebnim postupkom;

⁽¹⁾ Vidjeti dodatnu napomenu s objašnjenjem 4.(b) uz poglavlje 27. Kombinirane nomenklature.

- (n) za loživa ulja koja spadaju samo pod tarifni br. ex 2710, atmosferska destilacija, pod uvjetom da je manje od 30 % ovih proizvoda destilirano, prema obujmu, uključujući gubitke, na 300 °C metodom ASTM D 86;
 - (o) za teška ulja koja nisu plinska ulja i loživa ulja koja spadaju samo u tarifni br. ex 2710, tretman putem visokofrekvencijskog električnog pražnjenja četkicama.
- 7.3. U smislu tarifnih br. ex 2707, 2713 do 2715, ex 2901, ex 2902 i ex 3403, jednostavni postupci kao što je čišćenje, pretakanje, desalinizacija, separacija vode, filtriranje, bojanje, označivanje, dobivanje sumpornog sadržaja kao rezultat miješanja proizvoda s različitim sumpornim sadržajima, svaka kombinacija ovih postupaka ili sličnih postupaka ne daje status proizvoda s podrijetlom.
-

Dodatak 2.

Popis obrada i prerada koje je potrebno provesti na materijalima bez podrijetla kako bi proizvedeni proizvod mogao dobiti status proizvoda s podrijetlom (*)

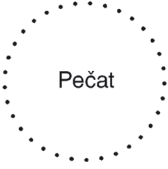
(*) Ovaj će se Dodatak u najkraćem roku objaviti u Službenom listu.

Dodatak 3.

Obrazac potvrde o prometu robe EUR.1

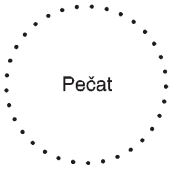
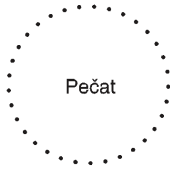
1. Potvrda o prometu robe EUR.1 ispunjava se na obrascu čiji se primjerak nalazi u ovom Dodatku. Taj obrazac tiska se na jednom ili više jezika na kojima je sastavljena ova Odluka. Potvrda se ispunjava na jednom od tih jezika i u skladu s odredbama domaćeg prava zemlje izvoznice; ako je pisana rukom, ispunjava se tintom i tiskanim slovima.
2. Svaka potvrda mora biti veličine 210 x 297 mm, može se dopustiti odstupanje od plus 8 mm ili minus 5 mm po dužini. Papir mora biti bijeli, dimenzioniran za pisanje, koji ne sadrži mehaničku celulozu i ne smije težiti manje od 25 g/m². Mora imati pozadinu s tiskanim zelenim uzorkom *guilloche* tako da je očito svako falsificiranje mehaničkim ili kemijskim sredstvima.
3. Zemlje izvoznice mogu rezervirati pravo da same tiskaju potvrde ili ih mogu dati tiskati ovlaštenim tiskarama. U potonjem slučaju svaka potvrda mora uključiti upućivanje na takvo ovlaštenje. Svaka potvrda mora nositi naziv i adresu tiskara ili oznaku kojom se tiskar može identificirati. Također mora nositi serijski broj, tiskan ili ne, koji služi za identificiranje.

POTVRDA O PROMETU ROBE

1. Izvoznik (naziv, puna adresa, zemlja)	EUR.1 br. A 000.000	
	Prije popunjavanja obrasca vidjeti upute na poleđini.	
	2. Potvrda se koristi u preferencijalnoj trgovini između (upisati odgovarajuću zemlju, skupinu zemalja ili područje)	
3. Primatelj (naziv, puna adresa, zemlja) (neobvezan podatak)	4. Zemlja, skupina zemalja ili područje podrijetla proizvoda	5. Zemlja, skupina zemalja ili područje na koje se roba šalje
6. Podaci u vezi s prijevozom (neobvezan podatak)	7. Napomene	
8. Broj stavke; Oznake i brojevi; Broj i vrsta omota ⁽¹⁾ ; Opis robe	9. Bruto težina (kg) ili druga količinska oznaka (litra, m ³ , itd.)	10. Račun (neobavezan podatak)
11. OVJERA CARINSKE SLUŽBE Ovjerena deklaracija Izvozni dokument ⁽²⁾ Model br. od Carinarnica: Zemlja izdavanja: Mjesto , datum: (Potpis)		12. IZJAVA IZVOZNIKA Ja, dolje potpisani, izjavljujem da gore spomenuta roba ispunjava uvjete za izdavanje ove potvrde. Mjesto , datum: (Potpis)

⁽¹⁾ Ako roba nije u paketima, navodi se broj predmeta ili napomena „u rasutom stanju“.

⁽²⁾ Popunjava se samo ako to zahtijevaju propisi zemlje ili područja izvoznika.

13. Zahtjev za provjeru, upućuje se:	14. REZULTAT PROVJERE
Zahtijeva se provjera vjerodostojnosti i točnosti ove potvrde. Mjesto, datum Pečat (Potpis)	Provjerom je ustanovljeno (*) ☐ da je ovu potvrdu izdala navedena carinarnica i da su u njoj sadržane informacije točne ☐ da ova potvrda ne ispunjava zahtjeve u pogledu vjerodostojnosti i točnosti (vidjeti napomene u dodatku). Mjesto, datum Pečat (Potpis) (*) Staviti oznaku X u odgovarajuće polje.

NAPOMENE

1. U potvrdi se podaci ne smiju brisati niti dopisivati. Kada je potreban ispravak, precrta se prijašnji podatak i dopisuje novi. Svaki takav ispravak mora parafom odobriti onaj tko je izdao potvrdu i ovjeriti carinsko tijelo zemlje ili područja gdje je potvrda izdana.
2. Proizvodi se u potvrdu obvezno upisuju bez proreda, a ispred svakog proizvoda mora biti redni broj. Neposredno nakon zadnjeg proizvoda obvezno se upisuje vodoravna crta. Neispunjen prostor potrebno je precrtati tako da se onemogući naknadno unošenje podataka.
3. Roba mora biti opisana na način uobičajen u trgovini, s dovoljno podataka kako bi se ustanovila vrsta robe.

ZAHTEJ ZA IZDAVANJE POTVRDE O PROMETU ROBE EUR.1

1. Izvoznik (naziv, puna adresa, zemlja)	EUR.1 br. A 000.000	
	Prije popunjavanja obrasca vidjeti upute na poledini.	
	2. Potvrda se koristi u preferencijalnoj trgovini između (Upisati odgovarajuću zemlju, skupinu zemalja ili područje)	
3. Primatelj (naziv, puna adresa, zemlja) (neobvezan podatak)	4. Zemlja, skupina zemalja ili područje podrijetla proizvoda	5. Zemlja, skupina zemalja ili područje na koje se roba šalje
	6. Podaci u vezi s prijevozom (neobvezan podatak) 7. Napomene	
8. Broj stavke; Oznake i brojevi; Broj i vrsta omota ⁽¹⁾ ; Opis robe	9. Bruto težina (kg) ili druga količinska oznaka (litra, m ³ , itd.)	10. Račun (neobavezan podatak)

⁽¹⁾ Ako roba nije u paketima, navodi se broj predmeta ili napomena „u rasutom stanju“.

IZJAVA IZVOZNIKA

Ja, dolje potpisani, izvoznik robe opisane na poledini,

IZJAVLJUJEM da roba ispunjava uvjete za izdavanje priložene potvrde;

NAVODIM u nastavku okolnosti na temelju kojih roba ispunjava gore navedene uvjete:

.....

.....

.....

.....

PODNOŠIM sljedeće dokazne isprave ⁽¹⁾:

.....

.....

.....

.....

OBVEZUJEM SE na zahtjev nadležnih tijela podnijeti sve dodatne dokaze koje bi ta tijela mogla zahtijevati radi izdavanja priložene potvrde te se obvezujem dopustiti, ako bude potrebno, svaki potreban pregled mojeg knjigovodstva i svaku provjeru procesa proizvodnje gore navedene robe, što provode ta tijela;

TRAŽIM izdavanje priložene potvrde za tu robu.

Mjesto, datum

.....
(Potpis)

⁽¹⁾ Na primjer: uvozne isprave, potvrde o prometu robe, računi, izjave proizvođača itd. koje se odnose na proizvode korištene u izradi ili na robu ponovno izvezenu u istom stanju.

Dodatak 4.

IZJAVA NA RAČUNU

Izjava na računu čiji je tekst niže naveden mora biti ispisana u skladu s bilješkama. Međutim, bilješke se ne moraju reproducirati.

Španjolska verzija

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera n° ... ⁽¹⁾) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ... ⁽²⁾.

Danska verzija

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes tilladelse nr ... ⁽¹⁾), erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ... ⁽²⁾.

Njemačka verzija

Der Ausfüh­rer (Zoll-Bewilligungs-Nr ... ⁽¹⁾), der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte ... Ursprungswaren sind ⁽²⁾.

Grčka verzija

Ο εξαγωγέας των προϊόντων του καλύπτεται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπαριθ... ⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησησιακής καταγωγής ... ⁽²⁾.

Engleska verzija

The exporter of the products covered by this document (customs authorisation No ...⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... preferential origin ⁽²⁾.

Francuska verzija

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n° ... ⁽¹⁾), déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ... ⁽²⁾.

Talijanska verzija

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ... ⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ⁽²⁾.

Nizozemska verzija

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ... ⁽¹⁾) verklaart, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn ⁽²⁾.

Portugalska verzija

O, exportador dos produtos corbetos pelo presente documento (autorização aduaneira n° ... ⁽¹⁾), declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial ... ⁽²⁾.

Finska verzija

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa n:o ... ⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... ⁽²⁾ alkuperä tuotteita.

Švedska verzija

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighentens tillstånd nr. ... ⁽¹⁾) försäkrar att deessa varor, om inte annat tidligt markerats, har förmånsberättigande ... ursprung ⁽²⁾.

..... ⁽³⁾
(Mjesto i datum)

..... ⁽⁴⁾
(Potpis izvoznika, pored toga mora biti čitko navedeno ime osobe koja
potpisuje izjavu)

⁽¹⁾ Kad je izjavu na racunu ispisao ovlašteni izvoznik u smislu clanka 20. Priloga III., broj ovlaštenja ovlaštenog izvoznika mora se upisati u ovom prostoru. Kad izjavu na racunu nije ispisao ovlašteni izvoznik, rijeci u zagradama se ispuštaju ili prostor ostaje neispisan.

⁽²⁾ Navodi se podrijetlo proizvoda. Kad se izjava na racunu odnosi u cijelosti ili djelomicno na proizvode koji potjecu iz Ceute i Melille u smislu clanka 38. Priloga III., izvoznik ih mora jasno naznaci u dokumentu na kojem je izjava dana simbolima „CM”.

⁽³⁾ Ove naznake mogu se ispustiti ako je podatak sadržan u samoj ispravi.

⁽⁴⁾ Vidjeti članak 19. stavak 5. Priloga III. U slučajevima kada se od izvoznika ne traži da potpiše, oslobođenje od potpisivanja također oslobođenje od navođenja imena potpisnika.

Dodatak 5.A

IZJAVA DOBAVLJAČA ZA PROIZVODE S PREFERENCIJALNIM PODRIJETLOM

Ja, niže potpisani, izjavljujem da je roba navedena na ovom računu ⁽¹⁾

proizvedena u ⁽²⁾ i udovoljava pravilima o podrijetlu koja uređuju preferencijalnu trgovinu između PZP-ova i Europske zajednice.

Obvezujem se carinskim tijelima, ako bude potrebno, staviti na raspolaganje dokaze u prilog ovoj izjavi.

..... ⁽³⁾

..... ⁽⁴⁾

..... ⁽⁵⁾

Napomena

Gore navedeni tekst, primjereno ispunjen u skladu s donjim bilješkama, predstavlja izjavu dobavljača. Bilješke nije potrebno reproducirati.

⁽¹⁾ — Ako se radi samo o određenoj robi navedenoj na računu, ona se mora jasno navesti ili označiti i ta se oznaka mora unijeti u izjavu kako slijedi: „..... navedena na ovom računu i označena..... proizvedena u.....”.

— Ako se koristi isprava koja nije račun ili prilog računu (vidjeti članak 26. stavak 3. Priloga III.), umjesto riječi „račun” navodi se naziv dotične isprave.

⁽²⁾ Zajednici, državi članici, državi AKP-a ili PZP-u. Kada se radi o državi AKP-a ili PZP-u, mora se također uputiti na carinarnicu u Zajednici koja eventualno drži jednu ili više dotičnih potvrda EUR.1, navodeći broj odgovarajuće potvrde (odgovarajućih potvrda) te, ako je moguće, odgovarajući broj carinskog upisa.

⁽³⁾ Mjesto i datum.

⁽⁴⁾ Ime i funkcija u društvu.

⁽⁵⁾ Potpis.

Dodatak 5.B

IZJAVA DOBAVLJAČA ZA PROIZVODE KOJI NEMAJU PREFERENCIJALNO PODRIJETLO

Ja, niže potpisani, izjavljujem da je roba navedena na ovom računu ⁽¹⁾

proizvedena u ⁽²⁾

i sadrži sljedeće komponente ili materijale koji nemaju podrijetlo iz država AKP-a, PZP-ova ili Zajednice u okviru preferencijalne trgovine:

..... ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾

.....

.....

..... ⁽⁶⁾

Obvezujem se carinskim tijelima, ako bude potrebno, staviti na raspolaganje dokaze u prilog ovoj izjavi.

..... ⁽⁷⁾ ⁽⁸⁾

..... ⁽⁹⁾

Napomena

Gore navedeni tekst, primjereno ispunjen u skladu s donjim bilješkama, predstavlja izjavu dobavljača. Bilješke nije potrebno reproducirati.

⁽¹⁾ — Ako se radi samo o određenoj robi navedenoj na računu, ona se mora jasno navesti ili označiti i ta se oznaka mora unijeti u izjavu kako slijedi: „..... navedena na ovom računu i označena proizvedena u.....”.

— Ako se koristi isprava koja nije račun ili prilog računu (vidjeti članak 26. stavak 3. Priloga III.), umjesto riječi „račun” navodi se naziv dotične isprave.

⁽²⁾ Zajednici, državi članici, državi AKP-a, PZP-u.

⁽³⁾ U svim slučajevima obvezno je dati opis. Opis mora biti odgovarajući i dovoljno podroban te dopuštati utvrđivanje tarifne klasifikacije dotične robe.

⁽⁴⁾ Carinske vrijednosti potrebno je navesti samo ako se zahtijevaju.

⁽⁵⁾ Navesti zemlju podrijetla samo ako se zahtijeva. Podrijetlo koje se navodi mora biti povlašteno podrijetlo, sva ostala podrijetla navode se kao „treća zemlja”.

⁽⁶⁾ „i podvrgnuti su sljedećoj preradi u [Zajednici] [državi članici] [državi AKP-a] [PZP-u] []” dodaje se s opisom provedene prerade ako se ovaj podatak zahtijeva.

⁽⁷⁾ Mjesto i datum.

⁽⁸⁾ Ime i funkcija u društvu.

⁽⁹⁾ Potpis.

*Dodatak 6.***Potvrda o informacijama**

1. Obrazac potvrde o informacijama iz ovog Dodatka koristi se i tiska na jednom od službenih jezika na kojima je sastavljena ova Odluka i u skladu s odredbama domaćeg prava zemlje izvoznice. Potvrde o podacima moraju se ispuniti na jednom od tih jezika; ako su pisane rukom, ispunjavaju se tintom i tiskanim slovima. Imaju serijski broj, tiskan ili ne, prema kojem se mogu identificirati.
2. Svaka potvrda mora biti veličine 210 x 297 mm, može se dopustiti odstupanje od plus 8 mm ili minus 5 mm u dužini. Papir mora biti bijeli, dimenzioniran za pisanje, koji ne sadrži mehaničku celulozu i ne smije težiti manje od 25 g/m².
3. Nacionalni administratori mogu rezervirati pravo da sami tiskaju obrasce ili ih mogu dati tiskati ovlaštenim tiskarama. U potonjem slučaju obrazac mora na sebi imati upućivanje na takvo ovlaštenje. Obrasci na sebi nose naziv i adresu tiskara ili oznaku kojom se tiskar može identificirati.

EUROPSKE ZAJEDNICE

1. Dobavljač ⁽¹⁾		POTVRDA O INFORMACIJAMA radi olakšavanja izdavanja POTVRDE O PROMETU ROBE za preferencijalnu trgovinu između EUROPSKE ZAJEDNICE i PZP-ova	
2. Primatelj ⁽¹⁾			
3. Prerađivač ⁽¹⁾		4. Zemlja u kojoj je provedena obrada ili prerada	
6. Carinsko tijelo uvoznika ⁽¹⁾		5. Za službenu uporabu	
7. Uvozna isprava ⁽²⁾ Model Br Serija Datum 			
ROBA POSLANA DRŽAVE ČLANICE ODREDIŠTA			
8. Oznake, brojevi, broj i vrsta omota	9. Tarifni broj/podtarifni broj prema Harmoniziranom sustavu nazivlja i brojčanog označivanja robe (oznaka HS)	10. Količina ⁽³⁾	
		11. Vrijednost ⁽⁴⁾	
KORIŠTENA UVEZENA ROBA			
12. Tarifni broj/podtarifni broj prema Harmoniziranom sustavu nazivlja i brojčanog označivanja robe (oznaka HS)	13. Zemlja podrijetla	14. Količina ⁽³⁾	15. Vrijednost ⁽²⁾ ⁽⁵⁾
16. Priroda provedene obrade ili prerade			
17. Napomene			
18. OVJERA CARINSKE SLUŽBE Ovjerena deklaracija: Isprava: Model: Br. Carinarnica Datum Službeni pečat (Potpis)		19. IZJAVA DOBAVLJAČA Ja, dolje potpisani, izjavljujem da su informacije na ovoj potvrdi točne. (Mjesto) (Datum) (Potpis)	

⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ Vidjeti bilješke na poledini.

ZAHTEJ ZA PROVJERU	REZULTAT PROVJERE
Dolje potpisani carinski službenik zahtijeva provjeru vjerodostojnosti i točnosti ove potvrde o informacijama. (Mjesto i datum) Službeni pečat (Potpis službene osobe)	Provjerom, koju je obavio dolje potpisani carinski službenik, ustanovljeno je: a) da je ovu potvrdu o informacijama izdala navedena carinarnica i da su u njoj sadržane informacije točne (*) b) da ova potvrda o informacijama ne ispunjava zahtjeve u pogledu vjerodostojnosti i točnosti (vidjeti napomene u dodatku). (*) (Mjesto i datum) Službeni pečat (Potpis službene osobe) (*) Izbrisati gdje nije primjenjivo.

NAPOMENE

(¹) Naziv pojedinca ili poduzeća i puna adresa.

(²) Neobvezan podatak.

(³) Kg, hl, m³ ili druga količinska oznaka.

(⁴) Smatra se da paketi čine cjelinu s robom koja je u njima sadržana. Međutim, ova se odredba ne primjenjuje na pakete koji nisu uobičajene vrste za zapakirane proizvode i koji imaju vlastiti rok valjanosti, neovisno o njihovoj funkciji pakiranja.

(⁵) Vrijednost se mora naznačiti u skladu s odredbama o pravilima o podrijetlu.

Dodatak 7.

Obrazac za prijavu odstupanja

1. Komercijalni opis dovršenog proizvoda 1.1. Carinska klasifikacija (oznaka HS)	2. Predviđena godišnja količina izvoza u Zajednicu (težina, broj komada, metara ili druge jedinice)
3. Komercijalni opis materijala iz treće zemlje Carinska klasifikacija (oznaka HS)	4. Predviđena godišnja količina materijala iz treće zemlje koja se rabi
5. Vrijednost materijala iz treće zemlje	6. Vrijednost dovršenih proizvoda
7. Podrijetlo materijala iz treće zemlje	8. Razlozi zbog kojih se ne može udovoljiti pravilu o podrijetlu za dovršeni proizvod
9. Komercijalni opis materijala s podrijetlom iz država AKP-a, EZ-a ili PZP-ova koji će se upotrijebiti	10. Predviđena godišnja količina materijala iz država AKP-a, EZ-a ili PZP-ova koji će se upotrijebiti
11. Vrijednost materijala iz država AKP-a, EZ-a ili PZP-ova	12. Obrada ili prerada provedena u EZ-u ili PZP-ovima na materijalima iz treće zemlje bez dobivanja podrijetla
13. Trajanje traženog odstupanja od do	
14. Podroban opis obrade i prerade u državama AKP-a:	15. Struktura kapitala u dotičnom poduzeću
	16. Iznos izvršenih/predviđenih ulaganja
	17. Zaposleno osoblje/očekivano zapošljavanje osoblja
18. Vrijednost dodana obradom ili preradom u državama AKP-a: 18.1. Rad: 18.2. Troškovi poslovanja:	20. Razlozi zbog kojih se ne može udovoljiti pravilu o podrijetlu za dovršeni proizvod
19. Drugi mogući izvori dobavljanja materijala	21. Primjedbe

NAPOMENE

1. Ako polja u obrascu nisu dovoljna da bi sadržavala sve potrebne informacije, obrascu se mogu priložiti dodatne stranice. U tom slučaju u odgovarajuće se polje unosi naznaka „vidjeti Prilog”.
2. Ako je moguće, obrascu bi trebalo priložiti uzorke ili druge ilustrativne materijale (slike, nacrti, katalogi itd.) završnog proizvoda i materijala.
3. Obrazac se ispunjava za svaki proizvod obuhvaćen zahtjevom.

Polja 3., 4., 5., 7.: „Treća zemlja” jest bilo koja zemlja koja nije država AKP-a, država članica Zajednice ili PZP.

Polje 12.: Ako su materijali iz treće zemlje obrađeni ili prerađeni u Zajednici ili u PZP-u bez dobivanja statusa podrijetla, prije daljnje prerade u državi AKP-a koja zahtijeva odstupanje, navesti obradu ili preradu koja je provedena u Zajednici ili PZP-u.

Polje 13.: Datumi koji se naznačuju su datum početka i datum završetka razdoblja u kojem se potvrde o prometu robe EUR.1 mogu izdati u skladu s odstupanjem.

Polje 18.: Navesti postotak dodane vrijednosti u pogledu franko tvornice cijene proizvoda ili novčani iznos dodane vrijednosti za jedinicu proizvoda.

Polje 19.: Ako postoje alternativni izvori materijala, ovdje navesti koji su i, ako je moguće, razloge troškova ili druge razloge zbog kojih se oni ne koriste.

Polje 20.: Navesti moguća daljnja ulaganja ili diferencijaciju dobavljača koja odstupanje čini nužnim samo za ograničeno razdoblje.

PRILOG IV.

UVJETI ZA ULAZAK U ZAJEDNICU PROIZVODA KOJI NISU PODRIJETLOM IZ PZP-ova I KOJI SU U SLOBODNOM PROMETU U PZP-ovima TE NAČINI ADMINISTRATIVNE SURADNJE**Članak 1.****Izravni prijevoz**

1. Mjere predviđene odredbama članka 36. ove Odluke primjenjuju se samo na proizvode koji ispunjavaju uvjete iz ovog Priloga i koji se izravno prevoze između područja PZP-ova i Zajednice bez prelaska bilo kojeg drugog područja. Međutim, proizvodi koji predstavljaju pojedinačnu pošiljku mogu se prevoziti kroz područje koje nije područje PZP-ova, ovisno o slučaju, s pretovaram ili privremenim uskladištenjem na takvom području pod uvjetom da ostanu pod carinskim nadzorom u zemlji provoza ili uskladištenja i da se ne podvrgnu drugim djelovanjima osim istovara, ponovnog utovara ili djelovanja usmjerenog na očuvanje njihovog dobrog stanja.

2. Kao dokaz da su ispunjeni uvjeti iz stavka 1. ovog članka nadležnim carinskim tijelima potrebno je podnijeti:

(a) jedinstvenu prijevoznu ispravu koja obuhvaća prolaz iz zemlje ili područja izvoznika kroz zemlju provoza; ili

(b) potvrdu koju su izdala carinska tijela zemlje provoza s:

i. točnim opisom proizvoda;

ii. navođenjem datuma istovara i ponovnog utovara proizvoda i, gdje je primjereno, naziva brodova ili drugih korištenih prijevoznih sredstava; i

iii. potvrđivanjem uvjeta pod kojima su proizvodi ostali u zemlji provoza; ili

(c) ako nema tih dokaza, bilo koju ispravu s dokaznom snagom.

Članak 2.**Potvrda o izvozu EXP**

1. Dokaz o poštovanju odredaba članka 36. ove Odluke daje se potvrdom o izvozu EXP, čiji se primjerak nalazi u Dodatku.

2. Potvrdu o izvozu EXP izdaju carinska tijela PZP-a izvoznika povodom pisanog zahtjeva izvoznika ili njegovog ovlaštenog zastupnika na izvoznikovu odgovornost.

3. U tu svrhu izvoznik ili njegov ovlašten predstavnik ispunjavaju potvrdu o izvozu EXP, čiji se primjerak nalazi u Dodatku. Ti se obrasci ispunjavaju u skladu s odredbama ovog Priloga. Ako su pisani rukom, ispunjavaju se tintom tiskanim slovima. Opis proizvoda navodi se u polju rezerviranom za ovu svrhu, bez ostavljanja praznih linija. Kada polje nije u potpunosti ispunjeno, vodoravna linija mora se povući ispod posljednje linije opisa, a prazan prostor prekriti.

Carinska tijela zemlje ili područja izvoznika moraju barem tri godine čuvati zahtjeve za izdavanje potvrde o izvozu EXP.

4. Izvoznik koji podnosi zahtjev za izdavanje potvrde o izvozu EXP mora biti spreman u svakom trenutku, na zahtjev carinskih tijela PZP-a izvoznika u kojem je izdana izvozna potvrda EXP, podnijeti sve odgovarajuće isprave kojima se dokazuje da proizvodi koji se izvoze ispunjavaju uvjete za izdavanje potvrde o izvozu EXP.

Izvoznici moraju čuvati dokazne isprave iz ovog stavka barem tri godine.

5. Carinska tijela PZP-a izvoznika izdaju potvrdu o izvozu EXP ako se dotični proizvodi mogu smatrati proizvodima koji se nalaze u slobodnom prometu i ispunjavaju druge odredbe članka 36. ove Odluke.

6. Carinska tijela koja izdaju potvrdu dužna su poduzeti sve potrebne mjere za provjeru ispravnosti zahtjeva. U tu svrhu ona imaju pravo zahtijevati dostavu bilo kojeg dokaza i provesti inspekciju izvoznikovog knjigovodstva ili bilo koju drugu provjeru koju smatraju potrebnom. Carinska tijela koja izdaju potvrdu također osiguravaju da obrazac iz stavka 3. bude propisno ispunjen. Posebno se provjerava je li prostor rezerviran za opis proizvoda ispunjen na takav način da isključuje svaku mogućnost prijevarnog nadopunjavanja.

7. Datum izdavanja potvrde o izvozu EXP navodi se u polju 11.

8. Carinska tijela izdaju potvrdu o izvozu EXP i dostavljaju je izvozniku čim se provede ili osigura stvarni izvoz.

Članak 3.**Izdavanje duplikata potvrde o izvozu EXP**

1. U slučaju krađe, gubitka ili uništenja potvrde o izvozu EXP, izvoznik može zahtijevati od carinskih tijela koja su je izdala izdavanje duplikata na temelju izvoznih isprava u njihovom posjedu.

2. Duplikat izdan na ovaj način mora biti ovjeren jednom od sljedećih riječi:

„DUPLICADO”, „DUPLIKAT”, „ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ”, „DUPLICATE”, „DUPLICATA”, „DUPLICATO”, „DUPLICAAT”, „SEGUNDA VIA”, „KAKSOISKAPPALE”.

3. Ovjera iz stavka 2. unosi se u polje 7. „Primjedbe” u duplikata potvrde o izvozu EXP.

4. Duplikat, na kojem mora biti naveden datum izdavanja originalne potvrde o izvozu EXP, počinje važiti od tog datuma.

Članak 4.

Valjanost potvrde o izvozu EXP

1. Potvrda o izvozu EXP važi četiri mjeseca od dana izdavanja u PZP-u izvozniku i mora se podnijeti u okviru navedenog razdoblja carinskim tijelima zemlje uvoznice.

2. Potvrde o izvozu EXP koje su podnesene carinskim tijelima zemlje uvoznice nakon proteka roka za dostavljanje navedenog u stavku 1. mogu se prihvatiti u svrhu primjene mjera kada je do nepodnošenja tih isprava unutar navedenog roka došlo zbog izuzetnih okolnosti.

3. U ostalim slučajevima zakašnjele dostave carinska tijela zemlje uvoznice mogu prihvatiti potvrde o izvozu EXP kada su proizvodi podneseni prije proteka navedenog roka.

Članak 5.

Podnošenje potvrde o izvozu EXP

Potvrde o izvozu EXP podnose se carinskim tijelima zemlje uvoznice u skladu s postupcima koji se primjenjuju u toj zemlji. Navedena tijela mogu zahtijevati prijevod potvrde o izvozu EXP i mogu također zahtijevati da se uz uvoznju deklaraciju priloži izjava uvoznika kojom se izjavljuje da proizvodi ispunjavaju zahtijevane uvjete za provedbu ove Odluke.

NAČINI ADMINISTRATIVNE SURADNJE

Članak 6.

Uzajamna pomoć

1. PZP-ovi šalju Komisiji primjerke pečata koje koriste, zajedno s adresama carinskih tijela nadležnih za izdavanje potvrda o izvozu EXP ako se one razlikuju od onih iz članka 31. Priloga III. PZP-ovi provode naknadnu provjeru potvrda o izvozu EXP.

Potvrde o izvozu EXP prihvaćaju se u svrhu primjene predviđenih mjera od dana kada Komisija primi podatke.

Komisija upućuje te podatke carinskim tijelima država članica.

2. Kako bi se osigurala pravilna primjena ovog Priloga, PZP-ovi i Zajednica pomažu jedno drugom, kroz nadležne carinske administracije, u provjeri vjerodostojnosti potvrda o izvozu EXP i ispravnosti podataka danih u tim ispravama.

Članak 7.

Provjera potvrda o izvozu EXP

1. Naknadne provjere potvrda o izvozu EXP provode se nasumce ili kad god carinska tijela zemlje uvoznice imaju osnovane sumnje u pogledu vjerodostojnosti takvih isprava ili poštovanja odredaba članka 36. ove Odluke.

2. U svrhu provedbe odredaba stavka 1. ovog članka, carinska tijela zemlje uvoznice vraćaju potvrdu o izvozu EXP, odgovarajuću komercijalnu dokumentaciju ili preslike tih isprava carinskim tijelima PZP-a izvoznika navodeći, prema potrebi, razloge za ispitivanje. Sve pribavljene isprave i podaci iz kojih proizlazi da su podaci dani u potvrdi o izvozu EXP netočni šalju se u prilog zahtjeva za provjeru.

3. Provjeru provode carinska tijela PZP-a izvoznika. U tu svrhu ona imaju pravo zahtijevati dokaze i provesti bilo koju inspekciju izvoznikovog knjigovodstva ili bilo koju drugu provjeru koju smatraju potrebnom.

4. Ako carinska tijela zemlje uvoznice odluče suspendirati primjenu mjera na dotične proizvode dok se očekuju rezultati provjere, uvozniku se nudi oslobođenje proizvoda podložno svim mjerama predostrožnosti za koje se ocijeni da su potrebne.

5. Carinska tijela koja zahtijevaju provjeru obavješćuje se o rezultatima provjere u najkraćem roku. Ti rezultati moraju jasno upućivati na to jesu li isprave vjerodostojne i može li se smatrati da dotični proizvod u potpunosti ispunjava odredbe članka 36. ove Odluke.

6. Ako u slučaju osnovane sumnje nema odgovora u roku od deset mjeseci od dana zahtjeva za provjerom ili ako odgovor ne sadrži dovoljno podataka za određivanje vjerodostojnosti predmetne isprave ili da proizvodi koji se izvoze ispunjavaju uvjete za izdavanje potvrde o izvozu EXP, carinska tijela koja su zahtijevala provjeru, osim u izuzetnim okolnostima, odbija primjenu mjera.

7. Kada se čini da postupak provjere ili bilo koji drugi dostupni podatak upućuje na kršenje odredaba ovog Priloga, PZP na vlastitu inicijativu ili na zahtjev Zajednice provodi odgovarajuća ispitivanja ili osigurava da se takva ispitivanja žurno provedu kako bi se utvrdilo i spriječilo takvo kršenje. Komisija može sudjelovati u tim ispitivanjima.

8. Kada dođe do sporova u vezi s postupcima provjere koji se ne mogu riješiti između carinskih tijela koja su zahtijevala provjeru i carinskih tijela nadležnih za provedbu te provjere ili kada se pojavi pitanje u vezi s tumačenjem ovog Priloga, oni se podnose Odboru za Carinski zakonik osnovanom Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2454/93.

9. U svim se slučajevima sporovi između uvoznika i carinskih tijela zemlje uvoznice rješavaju na temelju zakonodavstva navedene zemlje.

*Članak 8.***Sankcije**

Sankcije se izriču svakoj osobi koja izradi ili zatraži izradu isprave koja sadrži netočne podatke kako bi se omogućilo da se proizvod prihvati kao podoban za predviđene mjere.

*Članak 9.***Slobodne zone**

PZP-ovi i države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi se osiguralo da proizvodi kojima se trguje na temelju potvrde o

izvozu EXP i koji tijekom prijevoza koriste slobodnu zonu koja se nalazi na njihovom području ne budu zamijenjeni drugom robom i ne budu podvrgnuti drugom rukovanju osim uobičajenih radnji namijenjenih očuvanju proizvoda u dobrom stanju.

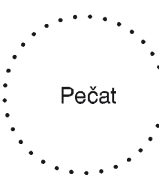
*Članak 10.***Prilozi**

Dodatak ovom Prilogu čini njegov sastavni dio.

*Dodatak***Potvrda o pretovaru EXP.1**

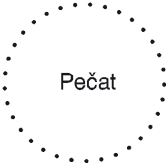
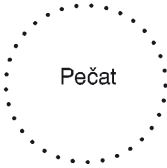
1. Potvrda o pretovar EXP.1 izrađuje se na obrascu čiji se primjerak nalazi u ovom Prilogu. Taj obrazac tiska se na jednom ili više jezika na kojima je sastavljena Odluka. Potvrda se sastavlja na jednom od tih jezika i u skladu s odredbama domaćeg prava zemlje izvoznice; ako je pisana rukom, ispunjava se tintom i tiskanim slovima.
2. Svaka potvrda mora biti veličine 210 x 297 mm, može se dopustiti odstupanje od plus 8 mm ili minus 5 mm u dužini. Papir mora biti bijeli, dimenzioniran za pisanje, koji ne sadrži mehaničku drvenu celulozu, i ne smije težiti manje od 60 g/m². Mora imati pozadinu s tiskanim zelenim uzorkom guilloche tako da je očito svako falsificiranje mehaničkim ili kemijskim sredstvima.
3. Nadležna tijela PZP-a izvoznika mogu zadržati pravo da sama tiskaju potvrde ili ih mogu dati tiskati ovlaštenim tiskarama. U potonjem slučaju svaka potvrda mora uključiti upućivanje na takvo ovlaštenje. Svaka potvrda mora nositi naziv i adresu tiskara ili oznaku kojom se tiskar može identificirati. Također mora nositi serijski broj, tiskan ili ne, kojim se može identificirati.

POTVRDA O PRETOVARU

1. Izvoznik (naziv, puna adresa, zemlja)	EXP.1 Br. A 000.000			
	Prije popunjavanja obrasca vidjeti upute na poledini.			
	2. Potvrda se koristi u preferencijalnoj trgovini između i (upisati odgovarajuću zemlju, skupinu zemalja ili područje)			
3. Primatelj (naziv, puna adresa, zemlja) (neobavezan podatak)	4. Zemlja, skupina zemalja ili područje podrijetla proizvoda	5. Zemlja, skupina zemalja ili područje s kojeg se roba šalje		
	7. Napomene			
6. Podaci u vezi s prijevozom (neobavezan podatak)	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="909 963 1189 1366"> 9. Bruto težina (kg) ili druga količinska oznaka (litra, m³, itd.) </td> <td data-bbox="1189 963 1471 1366"> 10. Račun (neobavezan podatak) </td> </tr> </table>		9. Bruto težina (kg) ili druga količinska oznaka (litra, m³, itd.)	10. Račun (neobavezan podatak)
9. Bruto težina (kg) ili druga količinska oznaka (litra, m³, itd.)	10. Račun (neobavezan podatak)			
11. OVJERA CARINSKE SLUŽBE Ovjerena deklaracija Izvozni dokument ⁽²⁾ Modelbr. od Carinarnica: Zemlja izdavanja: Datum: (Potpis)	 Pečat	12. IZJAVA IZVOZNIKA Ja, dolje potpisani, izjavljujem da gore navedena roba ispunjava uvjete za izdavanje potvrde. Mjesto i datum: (Potpis)		

⁽¹⁾ Ako roba nije u paketima, navodi se broj predmeta ili napomena „u rasutom stanju“.

⁽²⁾ Popuniti samo tamo gdje to traže propisi zemlje ili područja izvoznika.

13. Zahtjev za provjeru, upućuje se:	14. REZULTAT PROVJERE
Zahtijeva se provjera vjerodostojnosti i točnosti ove potvrde. (Mjesto i datum) (Potpis)	Provjerom je ustanovljeno (*) ☐ da je ovu potvrdu izdala navedena carinarnica i da su podaci u njoj točni ☐ da ova potvrda ne ispunjava zahtjeve u pogledu vjerodostojnosti i točnosti (vidjeti napomene u dodatku). (Mjesto i datum) (Potpis) (*) Staviti oznaku X u odgovarajuće polje.

NAPOMENE

1. U potvrdi se podaci ne smiju brisati niti dopisivati. Kada je nužan ispravak, precrta se prijašnji podatak i dopisuje novi. Svaki takav ispravak mora paraform odobriti onaj tko je izdao potvrdu i ovjeriti carinska tijela zemlje ili područja gdje je potvrda izdana.
2. Proizvodi se u potvrdu obvezno upisuju bez proreda, a ispred svakog proizvoda mora biti redni broj. Neposredno nakon zadnjeg proizvoda obvezno se upisuje vodoravna crta. Neispunjen prostor potrebno je precrtati tako da se onemogući naknadno unošenje podataka.
3. Roba mora biti označena na način uobičajen u trgovini, s dovoljno podataka kako bi se ustanovilo o kakvoj je robi riječ.

ZAHTEJEV ZA IZDAVANJE POTVRDE O PRETOVARU ROBE

1. Izvoznik (naziv, puna adresa, zemlja)	EXP.1 Br. A 000.000		
	2. Zahtjev za potvrdu koristi se u preferencijalnoj trgovini između i (Upisati odgovarajuću zemlju, skupinu zemalja ili područje)		
3. Primatelj (naziv, puna adresa, zemlja) (neobvezan podatak)	4. Zemlja, skupina zemalja ili područje podrijetla proizvoda	5. Zemlja, skupina zemalja ili područje na koje se roba šalje	
	6. Podaci u vezi s prijevozom (neobvezan podatak)		
7. Napomene			
8. Broj stavke; Oznake i brojevi; Broj i vrsta omota ⁽¹⁾; Opis robe	9. Bruto težina (kg) ili druga količinska oznaka (litra, m³, itd.)	10. Račun (neobvezan podatak)	

⁽¹⁾ Ako roba nije u paketima, navodi se broj predmeta ili napomena „u rasutom stanju“.

IZJAVA IZVOZNIKA

Ja, dolje potpisani, izvoznik robe navedene na poledini,

IZJAVLJUJEM da roba ispunjava uvjete za izdavanje priložene potvrde;

NAVODIM u nastavku okolnosti na temelju kojih roba ispunjava gore navedene uvjete:

.....
.....
.....
.....

PODNOŠIM sljedeće dokazne isprave ⁽¹⁾:

.....
.....
.....
.....

OBVEZUJEM SE na zahtjev nadležnih tijela podnijeti sve dodatne dokaze koje bi one mogle zahtijevati radi izdavanja priložene potvrde, te se obvezujem dopustiti, ako bude potrebno, svaki potreban pregled mojeg knjigovodstva i svaku provjeru procesa proizvodnje gore navedene robe koju obavljaju ta tijela;

TRAŽIM izdavanje priložene potvrde za tu robu.

.....
(Mjesto i datum)

.....
(Potpis)

⁽¹⁾ Na primjer, uvozne isprave, potvrde o prometu robe, računi, izjave proizvođača itd. koje se odnose na proizvode korištene u izradi ili na robu ponovno izvezenu u istom stanju.

PRILOG V.

EURO-INFO KOMUNIKACIJSKI CENTRI (EICC)**Zadaci EICC-a**

U pogledu PZP-ova zadaci Euro-info komunikacijskih centara (EICC) su sljedeći:

- distribuirati informacije Zajednice poduzećima u PZP-u,
- prikupljati i Euro-info centrima (EIC) prenositi podatke iz PZP-ova koji mogu koristiti europskim malim i srednjim poduzećima,
- poduzećima iz PZP-ova odgovarati na opća, pravna, administrativna i statistička pitanja o Europskoj uniji,
- poduzećima iz Zajednice odgovarati na opća, pravna, administrativna i statistička pitanja o PZP-ovima.

Kako bi se postigla što veća uzajamnost u razmjeni informacija, Komisija osigurava da poduzeća iz Zajednice imaju pristup istim informacijama i savjetodavnim uslugama/uslugama potpore u pogledu PZP-ova kao što su one koje Zajednica nudi poduzećima iz PZP-ova.

Alati i usluge

Za propisno obavljanje njihovog posla komunikacijskim se centrima sljedeći alati i usluge stavljaju na raspolaganje ili ih oni osiguravaju:

- (a) dokumentacija: popis odabranih isprava koje čine temeljnu bibliotечnu zbirku (koju je potrebno osigurati); uvjeti i trošak pribavljanja;
- (b) posebni računalni program (koji je potrebno osigurati) za stvaranje i upravljanje dosjeima o posebnim pitanjima i vođenje pretraživanja prijašnjih dosjea, postojeće dokumentacije i baza podataka;
- (c) baze podataka: popis dostupnih baza podataka (koje se plaćaju); uvjeti i trošak povezivanja;
- (d) osposobljavanje: tečajevi za samoobrazovanje (koji se osiguravaju), raspored tečajeva (posebna pitanja Zajednice, rad EIC-ova), tečajevi uz plaćanje za korištenje baze podataka i godišnja konferencija svih EIC-ova i EICC-ova (za sve te aktivnosti troškove putovanja i smještaja snosi EICC);
- (e) pristup „službenicima za odnose s javnošću” središnje administracije za odgovore na pitanja o predmetima iz područja Zajednice;
- (f) pristup bazi podataka kapitalizacije kroz VANS: ova mreža baze podataka EIC-a sadrži pitanja i odgovore uglavnom o pitanjima Zajednice;
- (g) elektronska pošta: EICC ima pristup sustavu elektronske pošte, posebno vlastitom mrežnom okruženju EIC-a.

Postupci osnivanja

1. Nadležna tijela zemlje ili područja trebala bi, kroz kanale predviđene u članku 59. ove Odluke, uputiti Komisiji zahtjev za osnivanjem komunikacijskog centra i odabir strukture-domaćina.
2. EICC i Komisija sklapaju sporazum koji omogućuje, među ostalim, dovoljne ljudske, materijalne i financijske izvore.

Mjerila za odabir strukture-domaćina

Za odabir strukture-domaćina EICC-ova tražitelja koriste se sljedeća mjerila:

- iskustvo strukture-tražitelja u pomoći i savjetovanju u poslovanju, poslovno orijentirani odnos prema malim i srednjim poduzećima,
- reprezentativnost u pogledu poslovnog sektora u zemlji ili području tražitelja,
- poznavanje europskih pitanja,
- volja i mogućnost osiguravanja uzajamnosti pružanja usluga između poduzeća iz PZP-a i Zajednice,
- potencijal za financijsku neovisnost,
- voljnost za zapošljavanjem u komunikacijski centar ljudi s dobrim poznavanjem engleskog ili francuskog jezika i iskustvom u radu na računalima,
- osiguravanje računalne i komunikacijske opreme koja udovoljava specifikacijama,
- preuzimanje obveze služenja svim malim i srednjim poduzećima jednako, bez diskriminacije u pogledu statusa ili sektora, gdje je to primjereno u vezi s drugim EIC-ovima ili EICC-ovima na mreži.